

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Εγκληματολογία και Αντεγκληματική Πολιτική
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2017-2018

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
της Τιτίκας- Μαρίας (Τίνας) Δεμέστιχα
Α.Μ.: 7340011017005

Δράστες Σεξουαλικών Εγκλημάτων

Επιβλέπων:

Γεώργιος Γιαννούλης

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2018

Copyright © *Τιτίκα- Μαρία (Τίνα) Δεμέστιχα, 2018*

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
-------------	---

II. ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1: Δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων	
1.1. Επιδημιολογία και χαρακτηριστικά των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	5
1.2. Σεξουαλικές επιθέσεις, παραφιλίες και υποτροπή	8
1.3. Στοιχεία ψυχοπάθειας και έλλειψη ενσυναίσθησης	9
1.4. Γνωστικά σχήματα και γνωστικές παραμορφώσεις	12
1.5. Οικογενειακό ιστορικό	15
1.6. Κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες	17
1.7. Τυπολογίες των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	20
Κεφάλαιο 2: Δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών	
2.1. Επιδημιολογία και χαρακτηριστικά των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών	27
2.2. Η διάκριση μεταξύ παιδεραστίας και παιδοφιλίας	29
2.3. Τυπολογίες των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών	33
Κεφάλαιο 3: Δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω Διαδικτύου	
3.1. Διακριτότητα των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω Διαδικτύου: Ο ρόλος της παιδικής πορνογραφίας	38
3.2. Χαρακτηριστικά των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω Διαδικτύου	44
3.3. Τυπολογίες των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω Διαδικτύου	46
Κεφάλαιο 4: Νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων	
4.1. Επιδημιολογία και χαρακτηριστικά των νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	49
4.2. Τυπολογίες των νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	53
Κεφάλαιο 5: Γυναίκες δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων	
5.1. Προς μία οριστική αναγνώριση και καταγραφή του φαινομένου: Επιδημιολογία	57
5.2. Χαρακτηριστικά των γυναικών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	60
5.3. Τυπολογίες των γυναικών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων	64
Κεφάλαιο 6: Δράστες σεξουαλικών ανθρωποκτονιών	
6.1. Πότε είναι μία ανθρωποκτονία σεξουαλική ανθρωποκτονία: Επιδημιολογία	67
6.2. Χαρακτηριστικά των δραστών σεξουαλικών ανθρωποκτονιών	70
6.3. Τυπολογίες των δραστών σεξουαλικών ανθρωποκτονιών	77

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	81
IV. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	85
V. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα σεξουαλικά εγκλήματα, παραδοσιακά, προκαλούν αποτροπιασμό και φρίκη, καθώς θεωρούνται ιδιαίτερα και ειδικά εγκλήματα. Η ιδιαιτερότητα του χαρακτήρα τους έγκειται στο γεγονός ότι διαστρέφουν την φύση της πιο στενής ανθρώπινης επαφής, διαποτίζοντάς την με βία και καταστροφικότητα. Η ίδια η σεξουαλική πράξη μπορεί να εκφράζει (μεταξύ άλλων) αγάπη ή μίσος και να προκαλεί ηδονή ή πόνο, ανάλογα με τις συνθήκες στις οποίες πραγματοποιείται και τον ψυχισμό των συμμετεχόντων, υπογραμμίζοντας με τον πιο έντονο τρόπο πως το κυριότερο σεξουαλικό όργανο του ανθρώπου είναι ο εγκέφαλός του.

Η ανθρώπινη σεξουαλική συμπεριφορά χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία και από έντονη πολυπλοκότητα. Οι ατομικές διαφορές αποτελούν τον κανόνα, μάλλον, παρά την εξαίρεση: η ίδια πράξη ή το ίδιο πρόσωπο που σε κάποιον δημιουργεί σεξουαλική έλξη, σε κάποιον άλλον προξενεί άπωση και αηδία. Εξάλλου, η διαχωριστική γραμμή που ξεχωρίζει την «φυσιολογική» από την παθολογική συμπεριφορά είναι θολή. Ενδεικτικό είναι πως μέχρι το 1987 η ομοφυλοφιλία θεωρούνταν παραφιλία (βλ. DSM- III- R, 1987, όπου εφεξής DSM: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders), ενώ, ακόμα και σήμερα, ένα μεγάλο μέρος (1 στους 4, ή 27%) του ευρωπαϊκού πληθυσμού υποστηρίζει πως υπό ορισμένες συνθήκες ο βιασμός είναι δικαιολογημένος (βλ. Special Eurobarometer 449, 2016).

Η πραγματική συχνότητα διάπραξης των σεξουαλικών εγκλημάτων είναι άγνωστη, αλλά είναι σαφές πως η καταγραφόμενη συχνότητα είναι πλασματική. Κατ' αρχάς, δεν υφίσταται ένας συγκεκριμένος προσδιορισμός των επί μέρους εγκλημάτων, αλλά αντίθετα οι νομοθετικοί ορισμοί τους ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, π.χ. σε κάποιες χώρες δεν υφίσταται ως έννοια ο βιασμός εντός γάμου ή κατά τη διάρκεια μίας ερωτικής σχέσης, σε άλλες δεν νοείται βιασμός με θύμα άνδρα και στην πλειοψηφία τους, οι νομοθεσίες δεν αναγνωρίζουν γυναίκα δράστη βιασμού (με θύμα είτε άνδρα είτε γυναίκα). Κατά δεύτερον, είναι γνωστό πως τα σεξουαλικά εγκλήματα εμφανίζουν πολύ χαμηλά ποσοστά αναφοράς στις αρχές, με το σκοτεινό αριθμό (dark number) π.χ. του βιασμού να ανέρχεται έως και το 91,6% των περιπτώσεων (βλ. Italian National Statistic Institute Survey on violence against women, 2006). Στις ΗΠΑ, 1 στις 3 γυναίκες και 1 στους 6 άνδρες έχουν υποστεί κάποιας μορφής εξ

επαφής σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια της ζωής τους (Smith et al., 2017), ενώ 1 στα 4 κορίτσια και 1 στα 6 αγόρια εκτιμάται ότι θα κακοποιηθούν σεξουαλικά πριν την ηλικία των δεκαοκτώ ετών (Finkelhor et al., 1990).

Τα θύματα των σεξουαλικών εγκλημάτων υφίστανται σοβαρές σωματικές και ψυχικές επιπτώσεις. Το 81% των γυναικών και το 35% των ανδρών αναφέρουν έντονα προβλήματα για βραχυχρόνιο ή και μακροχρόνιο διάστημα, όπως την ανάπτυξη Διαταραχής Μετατραυματικού Στρες (Post – Traumatic Stress Disorder) (Black et al., 2011). Πέραν τούτου, και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, τα σεξουαλικά εγκλήματα, επιφέρουν ιδιαιτέρως αρνητικές συνέπειες: το ετήσιο κόστος του βιασμού στις ΗΠΑ είναι μεγαλύτερο από κάθε άλλου εγκλήματος, αγγίζοντας το ποσό των 127 δισ. δολαρίων (Miller et al., 1996).

Η βαρύτητα των επιπτώσεών τους σε συνδυασμό με την υψηλή συχνότητα διάπραξής τους, καθιστούν σαφή την επιτακτική ανάγκη αντιμετώπισής τους. Η αντιμετώπισή τους όμως, προϋποθέτει την επαρκή κατανόηση του φαινομένου, ώστε να αναπτυχθούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρέμβασης. Προς την κατεύθυνση αυτή είναι κρίσιμο να εντοπισθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δραστών και να ταξινομηθούν αυτοί σε κατηγορίες, ώστε να γίνουν ευχερέστερα, τόσο ο εντοπισμός τους, όσο και η πρόβλεψη της πιθανότητας υποτροπής, και να δημιουργηθούν κατάλληλα προγράμματα θεραπείας / αντιμετώπισης των σεξουαλικά κακοποιητικών συμπεριφορών των δραστών αυτών.

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στην, κατόπιν ανασκόπησης της διεθνούς βιβλιογραφίας, συστηματική παρουσίαση των σημαντικότερων ευρημάτων αναφορικά με τα χαρακτηριστικά και τις επί μέρους τυπολογίες των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων. Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις Google Scholar, Science Direct, Scopus και PubMed και καταβλήθηκε μέριμνα ώστε να συμπεριληφθούν τα νεότερα δεδομένα, με σκοπό τα καταγραφόμενα στοιχεία να είναι πιο επίκαιρα.

Οι λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν για την αναζήτηση ήταν οι εξής: sex offenders, child sex offenders, rapists, child molesters, cyber child sex offenders, juvenile sex offenders, female sex offenders, sexual murderers and sexual killers.

Η παρουσίαση των ευρημάτων γίνεται με βάση την κατάταξη των δραστών σε έξι κατηγορίες: i. δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων , ii. δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών, iii. δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω

διαδικτύου, iv. νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, v. γυναίκες δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, vi. δράστες σεξουαλικών ανθρωποκτονιών.

Στους τίτλους των κεφαλαίων και των υποκεφαλαίων, αλλά και εντός του κειμένου, προτιμήθηκαν οι όροι «δράστης σεξουαλικών εγκλημάτων» και «δράστης σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών», από τους όρους «βιαστής» και «παιδεραστής» αντίστοιχα, πρώτον διότι αυτοί είναι οι όροι που υιοθετούν πολλές σχετικές έρευνες και μελέτες, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ δραστών ολοκληρωμένων εγκλημάτων ή της απόπειράς τους και δεύτερον διότι είναι σκόπιμη αυτή η εννοιολογική διεύρυνση, ώστε να ερευνηθεί όλο το φάσμα των διαφορετικών μορφών των παραβατικών σεξουαλικών συμπεριφορών. Επί πλέον, στην πρώτη κατηγορία δραστών, δηλαδή στους «δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων», παρουσιάζονται εκτενώς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που κατά το μάλλον ή ήττον, είναι κοινά για όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες δραστών και επομένως δεν γίνεται εκ νέου ανάπτυξη των χαρακτηριστικών αυτών, στις κατηγορίες που ακολουθούν. Αντίστροφα, πέραν των κοινών χαρακτηριστικών και των τυπολογιών τους, παρουσιάζονται σε ξεχωριστά υποκεφάλαια, ειδικότερα, για κάθε επί μέρους ομάδα δραστών, ζητήματα.

II. ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

1. ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

1.1. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Από τις συνεντεύξεις 10.178 ανδρών από 6 διαφορετικές χώρες (Μπαγκλαντές, Κίνα, Παπούα Νέα Γουινέα, Σρι Λάνκα, Καμπόντια, Ινδονησία) προέκυψε πως ο επιπολασμός του βιασμού κυμαίνεται μεταξύ 2,5% και 26,6%, με τον μέσο όρο να τοποθετείται στο 10,9%. Ειδικά αν το θύμα είναι σύντροφος του δράστη, το ποσοστό αυτό ανέρχεται

κατά μέσο όρο στο 24,2%, κυμαινόμενο από 12,9% έως 59,1%. Το 55,4% των δραστών, κατά μέσο όρο σε όλες τις χώρες, είχαν βιάσει 1 γυναίκα, ενώ όλοι οι υπόλοιποι δράστες είχαν βιάσει μεγαλύτερο αριθμό (από 2 έως >10) γυναικών. Το 57,1% που βίασαν κάποιο άλλο, πέραν της συντρόφου τους, πρόσωπο, πραγματοποίησαν την πρώτη τους σεξουαλική επίθεση όντας έφηβοι (Jewkes et al.,2013).

Αναφορικά με τον λόγο διάπραξης του βιασμού, οι δράστες ανέφεραν σε ποσοστό 73,3%, κατά μέσο όρο, πως με την πράξη αυτή ικανοποιούσαν το «σεξουαλικό τους δικαίωμα» (sexual entitlement), σε ποσοστό 58,7% πως ο βιασμός διαπράχθηκε εξαιτίας της «αναζήτησης από μέρους τους ψυχαγωγίας» (entertainment seeking), ενώ το 37,9% ανέφερε πως ο βιασμός ήταν αποτέλεσμα του θυμού τους και αποτελούσε τιμωρία. Τέλος, το 27% των δραστών είχαν βιάσει το θύμα μετά από κατανάλωση αλκοόλ (Jewkes et al.,2013).

Ως προς τα δημογραφικά / κοινωνικά τους χαρακτηριστικά, τα ευρήματα έδειξαν, εν προκειμένω, πως το 40,2% των δραστών ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 35 έως 49 ετών (σε αντίθεση ,πάντως, με τα γενικώς γενόμενα δεκτά για την ιδιαιτέρως νεαρή ηλικία τους). Πολύ υψηλό ποσοστό (70%), δεν είχε ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και σε σημαντικό βαθμό (σε ποσοστό 68,7%) οι δράστες είχαν ιστορικό προηγούμενου γάμου / συγκατοίκησης (Jewkes et al.,2013).

Ως παράγοντες που σχετίζονται με αυξημένη πιθανότητα τέλεσης βιασμού καταγράφηκαν το ιστορικό σεξουαλικής δραστηριότητας επί πληρωμή, η σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία, η άσκηση σωματικής βίας έναντι της συντρόφου, η υπερκατανάλωση αλκοόλ και η μειωμένη ενσυναίσθηση (Jewkes et al.,2013)

Σε αντιστοιχία με τα παραπάνω, διαπιστώνεται πως και στις δυτικές κοινωνίες το έγκλημα του βιασμού καταγράφεται με (αναπάντεχα) υψηλή συχνότητα. Στις Η.Π.Α. 1 στις 6 γυναίκες έχει καταστεί θύμα βιασμού ή απόπειρας βιασμού (Tjaden και Thoennes, 2006). Επιπλέον, το ένα τέταρτο των γυναικών φοιτητικής ηλικίας αναφέρουν πως έχουν υποστεί κάποιας μορφής σεξουαλική επίθεση, η οποία πραγματοποιείται σε ποσοστό 83% από πρόσωπο το οποίο τους είναι γνωστό (McKibbin et al.,2008). Επίσης, ένα ποσοστό μεταξύ 6% και 8% των ανδρών σε μελέτες αυτοαναφοράς σε χώρες όπως οι Η.Π.Α. και η Ν. Ζηλανδία ομολογούν την τέλεση βιασμού ή απόπειράς του, ενώ για το 25% των ανδρών καταγράφεται τέλεση κάποιας άλλης μορφής σεξουαλικής βίας (Collins,1994).

Οι βιαστές προέρχονται κατά κανόνα από χαμηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα, απασχολούνται σε εργασίες του τύπου του ανειδίκευτου εργάτη και έχουν χαμηλότερο του μέσου όρου μορφωτικό επίπεδο (Scully,1990). Συνήθως (σύμφωνα και με τα γενικώς παραδεδομένα) πρόκειται για άνδρες νεαρής ηλικίας, με το 46% αυτών να βρίσκεται σε ηλικία κάτω των 25 ετών και το 17% σε ηλικία κάτω των 18 ετών (Gannon et al.,2008).

Οι δράστες αυτοί χαρακτηρίζονται από την υιοθέτηση των παραδοσιακών αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων και διατηρούν εχθρική διάθεση έναντι των γυναικών, αποδεχόμενοι την άσκηση βίας εναντίον τους. Εμφανίζουν πλούσιο σεξουαλικό ιστορικό με ενεργό σεξουαλική δράση από πολύ μικρή ηλικία, αλλά παράλληλα αναφέρουν χαμηλά επίπεδα σεξουαλικής ικανοποίησης με τις συνηθισμένες σεξουαλικές πράξεις / εμπειρίες (Polaschek et al.,1997). Ακόμη, παρουσιάζουν διαταραγμένες οικογενειακές σχέσεις και εμπειρίες κακοποίησης κατά την διάρκεια της παιδικής ηλικίας. Γενικότερα, προτείνεται πως για τους περισσότερους βιαστές, ο βιασμός ως πράξη δεν αποτελεί τίποτε άλλο παρά ακόμα μία εκδήλωση της βιαιότητας που διακρίνει γενικότερα την συμπεριφορά τους, αλλά σε σεξουαλικό επίπεδο στην προκείμενη περίπτωση (Gannon et al.,2008).

Από πλευράς ψυχοπαθολογίας δεν φαίνεται να υφίσταται κάποια ιδιαίτερη ψυχιατρική διάγνωση που να παρουσιάζει αυξημένη συχνότητα ειδικά στους βιαστές. Αντιθέτως, οι τελευταίοι παρουσιάζουν ψυχοπαθολογικά γνωρίσματα παρόμοια με εκείνα των δραστών κοινών εγκλημάτων (Polaschek et al.,1997). Οι Langstrom et al. (2004) βρήκαν πως οι συχνότερα τιθέμενες διαγνώσεις σε δράστες καταδικασμένους για τέλεση βιασμού ήταν οι παρακάτω: κατάχρηση / εξάρτηση από το αλκοόλ (9,3%), κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών (3,9%), διαταραχή προσωπικότητας (2,6%) και ψυχωτική διαταραχή (1,7%). Είναι πάντως πιθανό πως η διάγνωση η οποία τίθεται κατά κύριο λόγο σε δράστες σεξουαλικών επιθέσεων είναι αυτή της αντικοινωνικής διαταραχής προσωπικότητας (με εύρεση ψυχοπαθητικών στοιχείων) (Gannon et al., 2008). Τέλος, πρέπει να σημειωθεί πως από το σύνολο των βιαστών, μόνο μία (μικρή) υποκατηγορία δραστών είναι σεξουαλικά σαδιστές, διεγείρονται δηλαδή σεξουαλικά από τον πόνο, την ταπείνωση και την ασκούμενη στο θύμα τους βία (Frances και Wollert, 2012).

1.2. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΦΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΠΗ

Ο σεξουαλικός σαδισμός είναι μία παραφιλία, κατά την οποία το άτομο διεγείρεται σεξουαλικά μέσω φαντασιώσεων ή πράξεων πρόκλησης πόνου, σωματικού ή / και ψυχικού και ταπείνωσης ενός άλλου ατόμου (βλ. DSM 5, ICD 10, όπου εφεξής ICD: International Classification of Disorders).

Ως προς την ερμηνεία της παθογένεσης του σεξουαλικού σαδισμού έχουν προταθεί διάφορες εξηγήσεις από διαφορετικές θεωρητικές κατευθύνσεις. Σύμφωνα με ψυχοδυναμικές θεωρήσεις ο σεξουαλικός σαδισμός δημιουργείται εξαιτίας καθηλώσεων σε πρώιμα ψυχοσεξουαλικά στάδια, ενώ εναλλακτικά έχει θεωρηθεί ως εκδήλωση κυριαρχίας του ενστίκτου του θανάτου (Yates et al., 2008). Κατά μία άποψη, στον σεξουαλικό σαδισμό μπορεί να αποδοθεί λειτουργικός χαρακτήρας, στον βαθμό που εικάζεται πως δρα υποστηρικτικά σε ένα Εγώ με ποικίλα ελλείμματα (Morgenthaler, 1974). Επιπλέον, η ανάπτυξη του σεξουαλικού σαδισμού συνδέεται με την βίωση παιδικού τραύματος (Kirsch και Becker, 2007): το τραύμα οδηγεί στην ψυχοπαθολογική διατήρηση του υπέρμετρου παιδικού ναρκισσισμού, ο οποίος επανειλημμένως συσχετίζεται με τον σεξουαλικό σαδισμό και την εκδήλωση έντονης σεξουαλικά βίαιης συμπεριφοράς (Meloy, 2000).

Οι γνωστικές συμπεριφορικές θεωρήσεις του σεξουαλικού σαδισμού προκρίνουν την ερμηνεία του τελευταίου, ως αποτέλεσμα εκμάθησης της σύνδεσης επιθετικότητας- διέγερσης, μέσω της διαδικασίας της συντελεστικής μάθησης (Laws και Marschall, 1990). Μέσα από την έμμεση σύνδεση σεξουαλικότητας και βίας παγιώνεται η σεξουαλική διέγερση έναντι ερεθισμάτων που εμπεριέχουν χρήση βίας (MacCullogh et al., 2000). Η γνωστική - συμπεριφορική προσέγγιση (όπως και η ψυχοδυναμική, όπως ήδη αναφέρθηκε) συνδέει το παιδικό τραύμα με την ανάπτυξη σεξουαλικού σαδισμού, με το τραύμα να αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ της χρήσης βίας και της σεξουαλικής απόκρισης (MacCullogh et al., 2000).

Σημαντικό εύρημα, στο προκείμενο ζήτημα, αποτελεί το γεγονός πως πληθώρα ερευνητικών δεδομένων καταδεικνύουν την στενή σχέση υποτροπής στις σεξουαλικές επιθέσεις και σεξουαλικού σαδισμού (Kingston et al., 2009): οι σεξουαλικά βίαιοι άνδρες διεγείρονται περισσότερο όταν τους παρουσιάζονται ερεθίσματα σεξουαλικής βίας (Lalumiere et al., 2003) και ταυτόχρονα η «διαστροφή» της σεξουαλικής

διέγερσης αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα κινδύνου για την υποτροπή των δραστών (Hanson και Morton - Bourgon, 2005).

Ο κίνδυνος υποτροπής αυξάνεται τόσο περισσότερο όσο αυξάνεται ο αριθμός και η ποικιλία των παραφιλιών που εκδηλώνει συνδυαστικά ο δράστης . Μία μη αμελητέα μειοψηφία δραστών παρουσιάζουν φαντασιώσεις και συμπεριφορές ενδεικτικών άλλων, πέραν του σεξουαλικού σαδισμού, παραφιλιών, όπως του μαζοχισμού (άντληση σεξουαλικής ικανοποίησης από τον πόνο, την υποταγή και τον εξευτελισμό του ίδιου του ατόμου), της επιδειξιμανίας (επίδειξη των γεννητικών οργάνων / σεξουαλικής δραστηριότητας σε τρίτους), της ηδονοβλεψίας (παρατήρηση της σεξουαλικής δραστηριότητας άλλων ατόμων), του φετιχισμού (σεξουαλική προσήλωση σε ένα μέρος του σώματος, σε ένα αντικείμενο ή σε μία ασυνήθη συμπεριφορά) κ.α. (Nitschke et al., 2009).

Αξίζει πάντως να σημειωθεί πως παρ' ότι είχε προταθεί η τυποποίηση ως ιδιαίτερης ψυχιατρικής διάγνωσης της «παραφιλικής διαταραχής βιασμού» (rare paraphilic disorder), η επιτροπή του DSM (Diagnostic and Statistical Manual) δεν την ενέκρινε, με το επιχείρημα ότι μία τέτοια τυποποίηση θα αποτελούσε υπερασπιστικό έρεισμα για την αθώωση ή / και ελαφρυντικό για την μείωση της ποινής των βιαστών. Η επιτροπή του DSM V, εσχάτως, απέρριψε την υιοθέτηση ως ψυχιατρικής διάγνωσης της «εξαναγκαστικής παραφιλικής διαταραχής» (coercive paraphilic disorder), επιβεβαιώνοντας με την στάση αυτή, πως ο βιασμός δεν είναι ψυχική διαταραχή, αλλά έγκλημα (Wollert,2011).

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΨΥΧΟΠΑΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

Η ψυχοπάθεια αναφέρεται σε μία δέσμη παθολογικών χαρακτηριστικών προσωπικότητας, όπως η απουσία ενοχής και μεταμέλειας, η χειριστική και εγωκεντρική συμπεριφορά, η συχνή εξαπάτηση και η παραβίαση των κανόνων (Hare και Neumann, 2008). Η ψυχοπάθεια δεν αποτελεί ψυχιατρική διάγνωση αλλά είναι μία ψυχοπαθολογική οντότητα που εμφανίζει πολλά στοιχεία σύγκλισης με την αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας του DSM V (American Psychiatric Association, 2013) και την Δυσκοινωνική Διαταραχή Προσωπικότητας του ICD 10 (World Health Organization, 2004).

Παρά την δεδομένη πολυπαραγοντική αιτιολογία, υπάρχουν ενδείξεις πως στην ανάπτυξη ψυχοπαθητικών στοιχείων προσωπικότητας, η γενετική συνιστώσα έχει βαρύνουσα συμμετοχή έναντι έναντι κοινωνικών και περιβαλλοντικών, εν γένει, παραγόντων (Johansson et al., 2008).

Η ψυχοπάθεια συνδέεται στενά με την άσκηση βίας και συγκεκριμένα της εργαλειακής (instrumental) βίας, του ιδιαίτερου, δηλαδή, εκείνου είδους βίας που αποσκοπεί στην επίτευξη ενός στόχου (Woodworth και Porter, 2002). Σύμφωνα με το ιεραρχικό-διαμεσολαβητικό μοντέλο συγκέντρωσης (hierarchical mediational confluence model) του Malamuth (2003), το οποίο χρησιμοποιείται για την εκτίμηση των κινδύνων ανάπτυξης σεξουαλικής επιθετικότητας, τα ψυχοπαθητικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας συνδέονται στενά με την εκδήλωση σεξουαλικής βίας. Επίσης, έχει φανεί πως η συμπερίληψη των ψυχοπαθητικών στοιχείων ως παράγοντα κινδύνου σε μοντέλα πρόβλεψης της εκδήλωσης σεξουαλικής επιθετικότητας, έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση της πιθανότητας επιτυχούς πρόβλεψης (Knight και Guay, 2006).

Η ύπαρξη ψυχοπαθητικών στοιχείων προσωπικότητας (υψηλή βαθμολογία στην κλίμακα Psychopathy Checklist Revised: Hare, 2003) εμφανίζει υψηλή θετική συσχέτιση με την ένταση της σεξουαλικής διέγερσης των δραστών βιασμού σε επίπεδο φυσιολογίας, μετά την έκθεση των τελευταίων σε περιγραφές βίαιων σεξουαλικών πράξεων (Harris και Rice, 2009). Αντίστοιχα, οι δράστες με ψυχοπαθητικά χαρακτηριστικά ασκούν πολύ περισσότερη βία κατά την διάπραξη της επίθεσής τους, σε σχέση με εκείνους στους οποίους τα χαρακτηριστικά αυτά απουσιάζουν (Miller et al., 1994). Σε συμφωνία προς τα παραπάνω, τα υπάρχοντα δεδομένα συνηγορούν στο ότι ο σαδιστικός τύπος βιαστή παρουσιάζει περισσότερα και εντονότερα ψυχοπαθητικά γνωρίσματα έναντι των μη σαδιστικών τύπων (Barbaree et al., 1994).

Γενικότερα, η ψυχοπάθεια, όπως και ο ακραίος σεξουαλικός σαδισμός, χαρακτηρίζονται από ελλειμματική ενσυναίσθηση, απουσία συναισθημάτων, και ειδικότερα του συναισθήματος της ενοχής (Meloy, 2001), καθώς επίσης και από προδιάθεση προς την άσκηση εκτελεστικής βίας, εξαιτίας της διαταραχής του συναισθήματος και της έλλειψης αναστολών (Kirsch και Becker, 2007). Υποστηρίζεται πως η μειωμένη ή απύσα ενσυναίσθηση των δραστών αυτών δεν οφείλεται σε γνωστικές, αλλά σε συναισθηματικές δυσλειτουργίες, γεγονός που αντανακλάται στην εμπειρικά διαπιστωμένη αδυναμία τους να προβούν σε ορθή αντιστοίχιση μεταξύ

διαφορετικών συναισθημάτων και των εκφράσεων προσώπου που τα υποδηλώνουν (Blair,2008).

Η ενσυναίσθηση αποτελεί μία σημαντική λειτουργική παράμετρο για την δημιουργία κοινωνικών σχέσεων (Anderson και Keltner, 2002), καθώς και για την επίδειξη προ-κοινωνικών (prosocial) συμπεριφορών (δηλαδή θετικών κοινωνικών συμπεριφορών) (Eisenberg και Miller, 1987). Αντιθέτως, η απούσα ή η ελλειμματική ενσυναίσθηση δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την έκφραση αποκλινουσών και βίαιων μορφών συμπεριφοράς (Lovett και Sheffield, 2007).

Κατά μία άποψη, η έλλειψη ενσυναίσθησης για τον πόνο του θύματος είναι ο καθοριστικός παράγοντας που ωθεί τον δράστη στο πέρασμα στην πράξη της σεξουαλικής επίθεσης, όταν εκείνος διεγερθεί σεξουαλικά (Marshall και Barbaree, 1990). Από την αντίστροφη σκοπιά, έχει διαπιστωθεί από θεραπευτές δραστών σχετικών εγκλημάτων πως η βασική αιτία για την μη πραγματοποίηση φαντασιώσεων καταναγκαστικών σεξουαλικών πράξεων είναι η ύπαρξη ενσυναίσθησης (McWhorter et al., 2009).

Σύμφωνα με το μοντέλο των Marshall et al., (1995), η ενσυναίσθηση αποτελεί μία δυναμική διαδικασία που ολοκληρώνεται σε 4 διαδοχικά βήματα: i) το πρώτο βήμα συνίσταται στον ακριβή προσδιορισμό του συναισθήματος του παρατηρούμενου προσώπου, ii) κατά το δεύτερο βήμα υιοθετείται η οπτική του προσώπου αυτού με αποτέλεσμα την πλήρη κατανόηση του συναισθήματος, iii) στο τρίτο βήμα γίνεται εσωτερική αναπαράσταση ενός συναισθήματος που προσομοιάζει με εκείνο που βιώνει το συγκεκριμένο πρόσωπο, iv) κατά το τέταρτο και τελευταίο βήμα διαμορφώνεται η κατάλληλη συμπεριφορά - απάντηση στο προκείμενο συναίσθημα. Η διαδικασία περιλαμβάνει και την αξιολόγηση της καταλληλότητας της συμπεριφοράς, καθώς και την τυχόν λήψη διορθωτικών μέτρων, αν κριθεί απαραίτητο.

Έχει διαπιστωθεί, (Malamuth και Brown,1994) ότι οι , κατά δική τους αυτοαναφορά, σεξουαλικά επιθετικοί άνδρες έχουν μειωμένη ικανότητα αντίληψης των συναισθημάτων των γυναικών, θεωρώντας π.χ. την αποστολή σαφών και ξεκάθαρων μηνυμάτων κατά την διάρκεια της διαπροσωπικής επικοινωνίας ως επίδειξη εχθρικής στάσης, και την φιλική διάθεση ως ένδειξη πρόκλησης και σεξουαλικής διαθεσιμότητας. Η κατηγορία αυτή ανδρών τηρεί καχύποπτη στάση έναντι του γυναικείου φύλου, αμφισβητώντας τόσο την συμπεριφορά των γυναικών, όσο και την αιτιολογία και την σημασία της.

Επιπλέον, στους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων έχουν καταγραφεί υψηλά ποσοστά αδυναμίας αναγνώρισης και διάκρισης μεταξύ διαφορετικών εκφράσεων προσώπου, οι οποίες αποτυπώνουν διαφορετικά συναισθήματα. Οι δράστες σεξουαλικής βίας εμφανίζουν, μάλιστα, σε μεγαλύτερο ποσοστό, αδυναμία αναγνώρισης των εκφράσεων των συναισθημάτων, σε σχέση με τους δράστες άλλων βίαιων εγκλημάτων, ταυτοποιώντας συχνά τον φόβο ως έκπληξη και την αηδία ως θυμό (Hudson et al., 1993).

Μία προτεινόμενη ερμηνεία του ευρήματος αυτού, προκρίνει πως η αδυναμία αναγνώρισης και διάκρισης μεταξύ των διαφόρων συναισθημάτων, οφείλεται στα βιώματα κακοποίησης και στις τραυματικές εμπειρίες που ανιχνεύονται στο παρελθόν πολλών από τους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων (Johnson - Reid και Way, 2001). Πράγματι, παιδιά που έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό αδυναμίας διάκρισης μεταξύ θυμού και διαφορετικών συναισθημάτων, θεωρώντας υπερβολικά συχνά πως διαφορετικές εκφράσεις προσώπου αποτυπώνουν θυμό και απειλή (Pollak και Kistler, 2002), ενδεχομένως λόγω της υπερβολικής επαγρύπνησης έναντι πιθανώς απειλητικών ενδείξεων, που χαρακτηρίζει τα άτομα αυτά, ειδικά επί αμφίσημων / αντικρουόμενων εκφράσεων συναισθημάτων (Dodge et al., 1995).

Στις περισσότερες μελέτες παρουσιάζονται σταθερά ευρήματα μειωμένων επιπέδων ενσυναίσθησης στους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων (Burke, 2001). Κατ' εξαίρεση, παρατηρείται ειδικότερα προσδιορισμένη απουσία ενσυναίσθησης, μόνο σε ειδικές συνθήκες, δηλαδή έναντι των θυμάτων τους (Fernandez και Marshall, 2003).

Ενδεικτικό της διάστασης του φαινομένου, πάντως, είναι το γεγονός πως οι αντιλήψεις των βιαστών για τα θύματά τους χαρακτηρίζονται από απουσία ενσυναίσθησης, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις οι τελευταίοι εκφράζουν οργή και απέχθεια απέναντί τους. Παρατηρείται, δηλαδή, εκσεσημασμένη αδυναμία των δραστών βιασμού να μπουν στην θέση των θυμάτων τους, η οποία συνοδεύεται, ταυτόχρονα, από μία ανάγκη κυριαρχίας πάνω τους (Scully, 1988).

1.4. ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Γνωστικές παράμετροι, όπως τα γνωστικά σχήματα και οι γνωστικές παραμορφώσεις, θεωρείται πως διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και στην διαμόρφωση της εγκληματικής συμπεριφοράς των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων (Drieschner και Lange, 1999). Οι συγκεκριμένες, εξαιρετικά σταθερές, δομές, επηρεάζουν έντονα την κοινωνική αντίληψη των γεγονότων (Blake και Gannon, 2008). Μέσω της υιοθέτησης στρεβλών στάσεων έναντι των πράξεών τους και έναντι του θύματος (Ward et al., 1997), η τέλεση του εγκλήματος παρουσιάζεται δικαιολογημένη, ή / και ελαχιστοποιείται η βαρύτητα των συνεπειών του (Maguna και Man, 2006). Σημαντικές είναι οι γνωστικές διεργασίες που επιτελούνται από τους δράστες και ο τρόπος που επεξεργάζονται τις πληροφορίες, τόσο μετά το πέρας της επίθεσης (ιδίως για την εκτίμηση της πιθανότητας υποτροπής), όσο και πριν, αλλά και κατά την διάρκεια διάπραξης της.

Γενικότερα, οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων χαρακτηρίζονται από συντηρητικές πεποιθήσεις για τον ρόλο των γυναικών (αλλά και των παιδιών), οι οποίες παρουσιάζουν στενή συσχέτιση με την υποστήριξη της θέσης πως οι άνδρες έχουν σεξουαλικά «δικαιώματα» πάνω στις γυναίκες και πως, επομένως, οι σεξουαλικές επιθυμίες τους πρέπει να ικανοποιούνται (Hanson et al., 1994). Συχνά, προβάλλουν δικαιολογίες και χρησιμοποιούν εκλογικεύσεις για να αποσείσουν τις ευθύνες των πράξεών τους και να διατηρήσουν μία θετική αυτοεικόνα (Snyder και Higgins, 1988). Οι βιαστές τείνουν να θεωρούν πως τα ίδια τα θύματα είναι εκείνα που ευθύνονται για τον βιασμό τους (Marolla και Scully, 1986).

Οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων υιοθετούν αντιλήψεις που ευνοούν την διάπραξη βιασμού και οι οποίες είναι γνωστές ως «μύθοι περί του βιασμού» (rare myths). Επιπλέον, σε δείγματα από τον γενικό πληθυσμό, οι άνδρες που ανέφεραν υψηλότερη πιθανότητα να βιάσουν χαρακτηρίζονταν από πιο επιθετική στάση έναντι των γυναικών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως οι σεξουαλικά επιθετικοί, έναντι των γυναικών, άνδρες ανέρχονταν σε ποσοστό 35 %, εύρημα μάλλον ανησυχητικό, στο βαθμό που υποδεικνύει πως ένα διόλου ευκαταφρόνητο μέρος ανδρών παρουσιάζει μία ροπή (τουλάχιστον) προς την διάπραξη βιασμού (Malamuth, 1981).

Οι παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των δύο φύλων και η αποδοχή της χρήσης βίας στις διαπροσωπικές σχέσεις συνδέονται με την αποδοχή της βίας, έναντι των γυναικών, συμπεριφοράς και την έλλειψη αρνητικής κρίσης για τους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων. Μάλιστα, ενδιαφέρον εύρημα είναι πως παρότι οι βιαστές παρουσιάζουν με μεγαλύτερη οξύτητα απόψεις που προδιαθέτουν και

δικαιολογούν την άσκηση βίας στις γυναίκες, οι μηχανισμοί που χρησιμοποιούν για να διαμορφώσουν τις στάσεις αυτές, είναι οι ίδιοι με αυτούς που χρησιμοποιούν οι άνδρες στον γενικό πληθυσμό (Burt, 1983).

Άνδρες που ενστερνίζονται πρότυπα της συνήθους τυποποίησης των ρόλων των φύλων, εμφανίζουν μοτίβα σεξουαλικής διέγερσης αντίστοιχα με εκείνα των δραστήντων βιασμού και έχουν υψηλότερη πιθανότητα να προβούν οι ίδιοι σε βιασμό, συγκριτικά με άνδρες που δεν ενστερνίζονται τα πρότυπα αυτά (Check και Malamuth, 1983). Επιπλέον, είναι άξιο αναφοράς το γεγονός πως έχει παρατηρηθεί ότι οι άνδρες που αποδέχονται τους «μύθους περί του βιασμού» διαθέτουν υψηλότερη αυτοπεποίθηση, σε σχέση με τους άνδρες που τους απορρίπτουν (Bohner et al., 1993).

Πολλές μελέτες με αντικείμενο τις γνωστικές δομές και τα γνωστικά σχήματα δραστήντων σεξουαλικών εγκλημάτων έχουν καταδείξει πως οι βιαστές διακατέχονται από εχθρικές και υποτιμητικές στάσεις και απόψεις ως προς το γυναικείο φύλο, με κυρίαρχες τις θέσεις ότι οι γυναίκες είναι σεξουαλικά αντικείμενα (Millner και Webster, 2005) και ότι αποτελούν πηγές κινδύνου, εχθρότητας και ανασφάλειας (Polaschek και Gannon, 2004).

Σύμφωνα με τους Polaschek και Ward (2002), οι στρεβλές στάσεις και αντιλήψεις των δραστήντων βιασμού αναφορικά με τις γυναίκες, μπορούν να καταταγούν σε πέντε επιμέρους κατηγορίες: i) «οι γυναίκες είναι σεξουαλικά αντικείμενα», ii) «οι ανδρικές σεξουαλικές ορμές είναι ανεξέλεγκτες», iii) «οι άνδρες είναι ανώτεροι και κατέχουν ιδιαίτερα δικαιώματα», iv) «ο κόσμος είναι επικίνδυνος», v) «οι γυναίκες είναι κάτι άγνωστο και μυστηριώδες». Φαίνεται πως οι βιαστές έχουν μία γενικότερη ελεγκτική στάση ως προς τις γυναίκες, ενώ ταυτόχρονα αδυνατούν να τις εμπιστευθούν (Polaschek και Gannon, 2004).

Πέραν των γνωστικών σχημάτων που επικεντρώνονται στο θύμα ή στο έγκλημα, οι δράστες βιασμού υιοθετούν και γενικότερα δυσπροσαρμοστικά σχήματα, αναφορικά με τον ίδιο τον εαυτό τους και τις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις, γενικότερα: «οι άλλοι θα σου προκαλέσουν κακό», «το παρελθόν μας ελέγχει», «πρέπει να με σέβονται», «χρειάζεται να εκδικούμαστε» (Mann και Hollin, 2010). Επιπλέον, συνηθίζεται οι δράστες αυτοί να αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους ως θύμα των συμπεριφορών τρίτων προσώπων και όχι ως θύτη (Carvalho και Nobre, 2014).

Οι σταθερές γνωστικές δομές που σχηματίζονται κατά την παιδική και την εφηβική ηλικία ως αποτέλεσμα δυσλειτουργικών οικογενειακών σχέσεων, ή ανικανοποίητων συναισθηματικών αναγκών, αποτελούν τα πρώιμα

δυσπροσαρμοστικά σχήματα (early maladaptive schemas). Τα πρώιμα δυσπροσαρμοστικά σχήματα εντάσσονται σε πέντε διαφορετικές κατηγορίες (Young et al., 2003): i) αποσύνδεση / απόρριψη (το άτομο πιστεύει πως οι ανάγκες του θα μείνουν ανικανοποίητες και πως είναι αδύνατη η δημιουργία σταθερών σχέσεων), ii) μειωμένη αυτονομία / επίδοση (το άτομο έχει εξαρτητικές σχέσεις και η ικανότητα διαχωρισμού και αποστασιοποίησης από τα γονεϊκά πρότυπα είναι διαταραγμένη), iii) εξασθενημένα όρια (εμφανίζονται προβλήματα διαγωγής και ανεπαρκής αυτοέλεγχος), iv) προσανατολισμός στους άλλους (υφίσταται υπερβολική προσήλωση στις επιθυμίες και τις αντιδράσεις των άλλων και διακατέχεται από την έντονη ανάγκη της αποδοχής του), v) υπερεπαγρύπνηση / αναστολή (το άτομο δίνει έμφαση στην καταπίεση των συναισθημάτων του και στην συμμόρφωσή του σε άκαμπτους κανόνες). Η συμπεριφορά του δράστη εξαρτάται τόσο από τα γνωστικά σχήματα που προσανατολίζονται στο θύμα και στο έγκλημα, όσο και από εκείνα που αφορούν στο ευρύτερο πεδίο της αντίληψης του εαυτού και του κόσμου (Carvalho και Nobre, 2014).

Οι δυσπροσαρμοστικοί τρόποι αντίληψης και οι διαστρεβλωμένες στάσεις προδιαθέτουν στην άσκηση σεξουαλικής βίας (Marshall et al., 2006). Στους βιαστές καταγράφεται συχνότερα σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό, το πρώιμο δυσπροσαρμοστικό σχήμα της μειωμένης αυτονομίας / επίδοσης (Carvalho και Nobre, 2014), το οποίο συσχετίζεται θετικά με την ύπαρξη σεξουαλικής δυσλειτουργίας (Jones et al., 2001).

Με δεδομένη την μερική, τουλάχιστον, συσχέτιση της σεξουαλικά βίαιης συμπεριφοράς και της σεξουαλικής δυσλειτουργίας (Lee et al., 2001), διατυπώνεται η υπόθεση της επίδρασης των γνωστικών σχημάτων στην ανάπτυξη της σεξουαλικής επιθετικότητας του δράστη (Carvalho και Nobre, 2014). Τέλος, οι βιαστές (αλλά και οι παιδεραστές) αναφέρουν συχνότερα το γνωστικό σχήμα της τιμωρητικότητας, σύμφωνα με το οποίο η τιμωρία για το λάθος ενός προσώπου, θα πρέπει να είναι οπωσδήποτε σκληρή (Carvalho και Nobre, 2014).

1.5. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η προσκόλληση αποτελεί μία βιολογική λειτουργία προσαρμογής που έχει ως συνέπεια το παιδί να επιδιώκει την εγγύτητα με την μητρική φιγούρα (Bowlby, 1969).

Τα πρώιμα παιδικά χρόνια και οι τότε ασπασζόμενες μορφές γονεϊκής συμπεριφοράς, επιδρούν αποφασιστικά στο κυρίαρχο πρότυπο προσκόλλησης που θα αναπτύξει και θα διατηρήσει το παιδί (Davids et al., 2015).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ένα ασφαλές πρότυπο προσκόλλησης συνδέεται με την ανάπτυξη της αυτονομίας και της λειτουργικότητας του παιδιού, ενώ η ανασφάλεια στην προσκόλληση, παρουσιαζόμενη ως υπερπροστασία, αδιαφορία, ή/ και παραμέληση, οδηγεί στον σχηματισμό παθολογικών μορφών συμπεριφοράς (Giotakos et al., 2004).

Προβληματικοί τρόποι προσκόλλησης, κακοποίηση και κακές διαπροσωπικές σχέσεις με τους γονείς, έχουν προταθεί ως βασικοί παράγοντες ανάπτυξης της σεξουαλικά επιθετικής συμπεριφοράς, εύρημα που επαληθεύεται από την συχνή αναφορά των δραστών σε ιστορικό κακοποίησης και διαταραγμένης οικογενειακής ζωής (Maniglio, 2012). Πράγματι, πολλοί δράστες σεξουαλικών επιθέσεων κάνουν λόγο για ακατάλληλες γονεϊκές συμπεριφορές, για συνθήκες παραμέλησης και για αδιαφορία από την πλευρά των γονέων τους (Bogaerts et al., 2005). Επιπλέον, οι βιαστές αναφέρουν σε υψηλότερα ποσοστά κακοποίηση από τον πατέρα τους σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό, αλλά και με άλλες κατηγορίες δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων (Giotakos et al., 2004), γεγονός που συνηγορεί υπέρ της διαφορικής επίδρασης διαφορετικών πρώιμων εμπειριών, στην ανάπτυξη διαφορετικών, σεξουαλικά εγκληματικών, συμπεριφορών (Smallbone και McCabe, 2003).

Η συναισθηματική θέρμη των γονέων έχει συσχετισθεί με υψηλότερες ακαϊδημαϊκές επιδόσεις, μεγαλύτερο βαθμό αυτοελέγχου και με καλύτερη ποιότητα διαπροσωπικών σχέσεων (Baker και Hooger, 2012). Αντιθέτως, υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι τα άτομα που ως παιδιά μεγαλώνουν σε ψυχρό συναισθηματικά, οικογενειακό περιβάλλον, παρουσιάζουν στην ενήλικη ζωή τους δυσκολίες στην διαχείριση των συναισθημάτων τους και καταφεύγουν συχνά σε επιθετικές συμπεριφορές όταν εκτεθούν σε συναισθηματικά φορτισμένα ερεθίσματα (Simons et al., 2008). Συναφώς, έχει διαπιστωθεί πως οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων είναι ελλειμματικοί στις κοινωνικές δεξιότητες και ως εκ τούτου αδυνατούν να συνάψουν ομαλές κοινωνικές σχέσεις (Sigre - Leirós et al., 2015).

Γενικότερα, τα ευρήματα καταλήγουν, πως σε περίπτωση που το οικογενειακό περιβάλλον παρέχει αίσθηση ασφάλειας στα παιδιά, εκείνα βιώνουν θετικά συναισθήματα (και καταγράφεται αύξηση των επιπέδων σεροτονίνης τους), ενώ αντιθέτως, στα παιδιά που διαβιώνουν υπό καθεστώς ενδοοικογενειακής βίας

αναφέρονται αρνητικά συναισθήματα και ανάγκη για συνεχή έλεγχο (με ταυτόχρονη μείωση των επιπέδων σεροτονίνης) (Dyer, 2003).

Οι αρνητικές αυτές εμπειρίες έχουν επίδραση στον τύπο προσκόλλησης που θα αναπτύξει το παιδί, με αποτέλεσμα την διαμόρφωση ανασφαλούς προσκόλλησης, που πιθανολογείται πως αποτελεί παράγοντα κινδύνου για την εκδήλωση σεξουαλικά επιθετικής συμπεριφοράς (Maniglio, 2012). Αυτός ο ανασφαλής τύπος προσκόλλησης μπορεί να δημιουργήσει συναισθηματικές διαταραχές και απουσία αυτοελέγχου, χαρακτηριστικά τα οποία, σε περίπτωση έκθεσης σε σεξουαλικά διεγερτικά ερεθίσματα, ενδέχεται να οδηγήσουν σε μία ακατάλληλη σεξουαλική συμπεριφορά, καθώς και στην μηχανιστική χρήση της σεξουαλικής πράξης ως μέσου σεξουαλικής και συναισθηματικής εκτόνωσης (Ward και Beech, 2006). Επίσης, η βίαιη συμπεριφορά θεωρείται πως έχει ως κύρια αιτία την ανασφαλή προσκόλληση κατά την παιδική ηλικία. Συγκεκριμένα, προτείνεται πως το παιδί νιώθει φόβο απέναντι στην κυρίαρχη γονεϊκή φιγούρα, υπολαμβάνοντας πως η τιμωρία του μπορεί να λάβει ακραία μορφή, καταλήγοντας ακόμα και στον θάνατό του. Το παιδί αυτό αργότερα κατά την διάρκεια της ζωής του, εκφράζει την μεγάλη οργή που έχει συσσωρεύσει, ως αποτέλεσμα των επανειλημμένων εμπειριών τρόμου, μέσα από πράξεις βίας (DeMause, 2007).

1.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάσθηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, τα οποία, όπως έχει ήδη προαναφερθεί στον πρόλογο (βλ. σελ.3) εμφανίζονται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό στην πλειοψηφία των σεξουαλικών παραβατών. Τα χαρακτηριστικά αυτά δεν φαίνεται να συνδέονται με κάποιο ειδικό ψυχοπαθολογικό προφίλ (Polaschek et al., 1997. Frances και Wollart, 2012). Επιπλέον, κάποια από αυτά, όπως π.χ. τα γνωστικά σχήματα και οι γνωστικές παραμορφώσεις, καταγράφονται σε σημαντικό ποσοστό του γενικού πληθυσμού (Malamuth, 1981. Burt, 1983).

Οι παραπάνω διαπιστώσεις καταδεικνύουν πως υφίστανται περιπτώσεις κατά τις οποίες οι κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες και οι συναφείς ρόλοι που ένα άτομο υιοθετεί υπό αυτές, μπορούν να το ωθήσουν στην διάπραξη κάποιας σεξουαλικά επιθετικής συμπεριφοράς, παρά την απουσία ενός ψυχοπαθολογικού υπόβαθρου ή /

και εν γένει σοβαρών ψυχολογικών ελλειμμάτων. Εν προκειμένω, η εκδηλούμενη σεξουαλική επιθετικότητα μπορεί να είναι ευκαιριακή, όπως συμβαίνει π.χ. κατά την διάρκεια ενός πολέμου, ή ενδέχεται να πρόκειται για μία μονιμότερη κατάσταση, στην περίπτωση κατά την οποία οι κοινωνικές και πολιτισμικές καταβολές του ατόμου συντελούν στην ανάπτυξη μίας προδιάθεσης προς την διάπραξη σεξουαλικής βίας (Ward και Beech, 2006).

Συχνά η βία βρίσκεται βαθιά ριζωμένη στην ίδια την κουλτούρα μίας κοινωνίας (Vandello και Cohen, 2003), ενώ σε πολλές περιπτώσεις η όποια «παθολογία» εντοπίζεται, όχι στον ίδιο τον δράστη, αλλά σε ολόκληρη την κοινωνία γενικότερα (Romero-Sánchez et al., 2010). Κάποια κοινωνικά και ηθικά πρότυπα, που υιοθετούνται από διάφορες κοινωνίες, φαίνεται πως ασκούν σαφή επιρροή στην πιθανότητα άσκησης σεξουαλικής βίας, στον βαθμό που νομιμοποιούν ηθικά την σεξουαλικά επιθετική συμπεριφορά (Carnes et al., 2015). Ειδικότερα, μάλιστα, όσο περισσότερο τα κοινωνικά πρότυπα δικαιολογούν την σεξουαλικά επιθετική συμπεριφορά, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα ένας άνδρας να ασκήσει σεξουαλική βία (D' Abreu και Krahe, 2014).

Πράγματι, πολλές ετερόκλητες κουλτούρες ορίζουν ως πολιτισμικά νομιμοποιημένες κάποιες μορφές σεξουαλικά καταναγκαστικής συμπεριφοράς (Baron και Straus, 1989). Στην Νότιο Αφρική, υπό το καθεστώς του απαρχαϊντ, μόνο ο βιασμός των λευκών γυναικών τιμωρούνταν ως ποινικά κολάσιμος, σε αντίθεση με τον βιασμό μαύρων γυναικών, ο οποίος γινόταν αντιληπτός ως κανονικότητα. Κατά όμοιο τρόπο, η σεξουαλική βία στην ίδια περιοχή, θεωρείται αποδεκτή από τους νεαρούς άνδρες, οι οποίοι πιστεύουν πως η απουσία σεξουαλικής δραστηριότητας ασκεί αρνητική επίδραση στην ψυχική τους υγεία (Armstrong, 1994).

Η κουλτούρα του βιασμού (rape culture) «αναφέρεται σε πολλαπλά διάχυτα ζητήματα, τα οποία επιτρέπουν να συγχωρούνται, να νομιμοποιούνται και να θεωρούνται ως αναπόφευκτα φαινόμενα ο βιασμός και οι σεξουαλικές επιθέσεις» (White και Smith, 2004, σ.174). Η κουλτούρα του βιασμού έχει ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση, την αποδοχή και εν τέλει την κανονικοποίηση των σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον γυναικών (Wilhelm, 2015).

Επίσης, σε μία εκτενή έρευνα σε 156 διαφορετικές κοινωνικές και πολιτισμικές δομές, βρέθηκε πως ο βιασμός συναρτάται με πολιτισμικές παραμέτρους που αφορούν στην ανδρική κυριαρχία, στην γυναικεία αδυναμία και υποταγή και στην ιδεολογία της «σκληρότητας» (toughness) των ανδρών (Sanday, 1981). Γενικότερα, η σεξουαλική

βία εναντίον των γυναικών μπορεί να προβλεφθεί με βάση τον βαθμό στον οποίο η μισογυνιστική διάθεση είναι κυρίαρχη σε μία κουλτούρα π.χ. στην αγροτική Ινδία αλλά και σε πολλές άλλες χώρες με πατριαρχικές δομές, οι άνδρες (αρχικά έχοντας τον ρόλο του πατέρα και μετέπειτα του συζύγου) είναι εκείνοι που έχουν τον αποκλειστικό έλεγχο της σεξουαλικότητας των γυναικών, οι οποίες προορίζονται μόνο για να παντρευτούν και να κάνουν παιδιά (Kumari, 1995). Στην Ινδία οι κοινωνικές και πολιτισμικές δομές διαμορφώνουν ένα περιβάλλον στο οποίο θεωρείται επιτρεπτό να βιασθεί και να φονευθεί μία γυναίκα, ενώ η ανισότητα των φύλων που προωθείται από τις δομές αυτές, θεωρείται από τις κύριες αιτίες άσκησης σεξουαλικής βίας σε γυναίκες και κορίτσια ('Ending sexual violence in conflict and beyond', 2014, σ. 2019).

Πρόσφατες έρευνες καταδεικνύουν πως οι σεξουαλικά βίαιοι άνδρες τείνουν να έχουν θετική γνώμη για τα ηθικά τους πιστεύουν, θεωρώντας τους εαυτούς τους πιο ηθικούς, ειλικρινείς, γενναϊόδωρους και αξιόπιστους, τόσο από τους δράστες άλλων εγκλημάτων, όσο και από τον γενικό πληθυσμό (Sedikides et al., 2014). Οι άνδρες αυτοί παύουν να αποθαρρύνονται από τις ηθικές συνέπειες των πράξεών τους, αντλώντας την δυνατότητα να επιβεβαιώσουν την ορθότητα των ηθικών τους κρίσεων, αλλά και την ίδια την αυταξία τους, μέσα από συγκεκριμένα κοινωνικά στερεότυπα (Shaw et al., 2011).

Οι άνδρες συχνά κοινωνικοποιούνται με σκοπό να υιοθετήσουν την ταυτότητα της «ηγεμονικής αρρενωπότητας» (hegemonic masculinity). Η «ηγεμονική αρρενωπότητα» περιλαμβάνει την απόκτηση δύναμης και ελέγχου, την σεξουαλική κυριαρχία πάνω στις γυναίκες, την σεξουαλική ελευθερία, καθώς και την προαγωγή των επιθετικών συμπεριφορών και της βιαιότητας (Alison και Risman, 2013). Η «ηγεμονική αρρενωπότητα» ενθαρρύνει την άποψη ότι «τα αγόρια θα είναι πάντα αγόρια», άποψη που υπολαμβάνει πως ο μισογυνισμός είναι επιτρεπτός, και εκλογικεύει και δικαιολογεί, μέσα από την έννοια της αρρενωπότητας και των συνακόλουθων στερεοτύπων για τον ρόλο των φύλων, τις πράξεις βίας έναντι του άλλου φύλου (Raparport και Posey, 1991).

Εύλογα, το δικαίωμα των ανδρών να «πειθαρχούν» τις γυναίκες τους με οποιονδήποτε τρόπο κρίνουν κατάλληλο, θεωρείται δεδομένο, σε αρκετές περιοχές της Νότιας Ασίας, της Δυτικής Ασίας και της Αφρικής. Ενδεικτικό είναι πως το 80% των γυναικών οι οποίες διαβιούν στην ύπαιθρο της Αιγύπτου, ανέφεραν σε σχετική συνέντευξη πως η άσκηση βίας εναντίον της ήταν συχνή, και μάλιστα θεωρούνταν

δικαιολογημένη, ειδικά στην περίπτωση που κάποια γυναίκα αρνούνταν στον σύζυγό της την σεξουαλική επαφή (El – Zanaty et al., 1996).

Ακόμη, σε πολλές κουλτούρες αναπτύσσονται αντιλήψεις και στάσεις γνωστές ως «μύθοι περί του βιασμού», οι οποίες επιτρέπουν στους άνδρες να βιάζουν χωρίς ενοχές, θεωρώντας πως το θύμα έφταιγε ή τουλάχιστον άξιζε τον βιασμό του. Όταν ο Malamuth (1981) μελέτησε άνδρες φοιτητικής ηλικίας στις ΗΠΑ, στην ερώτηση εάν θα εξανάγκαζαν μία γυναίκα σε σεξουαλική επαφή, εφόσον είχαν δυνατότητα να μην συλληφθούν από τις αρχές, οι μισοί άνδρες απάντησαν καταφατικά. Περαιτέρω, στην ερώτηση εάν θα προχωρούσαν στην διάπραξη βιασμού, υπό την προϋπόθεση ότι θα ήταν βέβαιοι πως δεν θα γίνουν αντιληπτοί, το 1/3 των ερωτηθέντων απάντησε πως θα διέπραττε βιασμό.

Η επισκόπηση τριών μελετών σχετικών με την σχέση μεταξύ της αποδοχής των «μύθων περί του βιασμού» και της προδιάθεσης για την τέλεσή του, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι άνδρες που αποδέχονται τους «μύθους περί του βιασμού» (και επομένως την σεξουαλική κυριαρχία των ανδρών πάνω στις γυναίκες), διαθέτουν σαφώς μεγαλύτερη ροπή προς την τέλεση του εγκλήματος (Chiroro et al., 2004). Εξάλλου, το 50% των νεαρών ανδρών στις ΗΠΑ, ομολογούν πως έχουν χρησιμοποιήσει κάποιας μορφής εξαναγκαστική συμπεριφορά για να κάνουν σεξ με μία γυναίκα (Rapaport και Posey, 1991).

Επιπλέον, έχει βρεθεί ότι η γνώση του δράστη περί της αποδοχής από το ευρύτερο περιβάλλον, διαθέσεων και συμπεριφορών οι οποίες σχετίζονται με την διάπραξη βιασμού, διευκολύνει την άσκηση σεξουαλικής βίας (Strain et al., 2015). Η αποδοχή, από τους άλλους άνδρες, συμπεριφορών άσκησης πίεσης σε μία γυναίκα, ώστε η τελευταία να αποδεχθεί την διενέργεια σεξουαλικών πράξεων, παίζει σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση προδιάθεσης για την τέλεση βιασμού (Bohner et al., 2006). Παρομοίως, η υποστήριξη από την ομάδα, ασκεί σημαντική επιρροή στην αυτοδικαίωση των φοιτητών, αναφορικά με τις σεξουαλικά επιθετικές, έναντι των γυναικών, αντιλήψεις και στάσεις τους (Schwartz και DeKeseredy, 2000).

1.6. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΓΛΗΜΑΤΩΝ

Παρά την ανάγκη για έναν αδρό διαχωρισμό των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, έχει διαπιστωθεί προ πολλού στην βιβλιογραφία η ευρύτητα και η ετερογένεια που διακρίνει τους δράστες βιασμών (Knight et al., 1985), οι οποίες εκτείνονται σε μεγάλο φάσμα των χαρακτηριστικών τους: στις σεξουαλικές τους προτιμήσεις (βλ. ευρήματα από φαλλομετρικές μελέτες) (Fernandez και Marshall, 2003), στον βαθμό που παρουσιάζουν ψυχοπαθητικά χαρακτηριστικά (Brown και Forth, 1997), στα επίπεδα αυτοπεποίθησης (Fernandez et al., 1997), στον ειδικότερο τύπο προσκόλλησης και στο κατά πόσο αισθάνονται μοναξιά (Bumby και Hansen), στα χαρακτηριστικά προσωπικότητας και στις ψυχιατρικές διαταραχές τους (Marshall και Hall, 1995).

Κάποιοι βιαστές ασκούν αμιγώς εργαλειακή βία, με σκοπό την επίτευξη μίας μη συναινετικής σεξουαλικής επαφής, ενώ, αντιθέτως, άλλοι βρίσκονται στο άλλο άκρο του συνεχούς άσκησης βίας, αποτελώντας την ομάδα των σαδιστών βιαστών (Hudson και Ward, 1997). Επίσης, αναφορικά με τα επιλεγόμενα θύματα, υφίστανται δράστες που βιάζουν γυναίκες που τους είναι παντελώς άγνωστες και δράστες που βιάζουν αποκλειστικά γνωστά τους πρόσωπα (Gavey, 1991). Τέλος, ως προς τον ειδικότερο τρόπο διάπραξης του βιασμού, κάποιοι βιαστές προτιμούν μόνο την κολπική διείσδυση, ενώ άλλοι προβαίνουν σε πλήθος διαφορετικών σεξουαλικών πράξεων (Gratzer και Bradford, 1995).

Η παραπάνω ανομοιογένεια διακρίνεται και στα γνωστικά σχήματα/τις γνωστικές διεργασίες των δραστών, γεγονός που επιδρά στην εκφραζόμενη συμπεριφορά τους (Marshall et al., 1999). Η τυπολογία των Knight και Perky (1990) διαχωρίζει τους βιαστές κατά τρόπο τέτοιο, ώστε να δίνεται ιδιαίτερο βάρος στις γνωστικές διαφορές τους.

Οι Knight και Perky (1990) ανέπτυξαν την τυπολογία βιαστών «3», του ταξινομικού μοντέλου του κέντρου θεραπείας της Μασσαχουσέτης (Massachusetts Treatment Center: Rapists Typology 3), η οποία κατηγοριοποιεί τους δράστες βιασμού σε τέσσερις κατηγορίες με βάση τα αίτια της διάπραξης του εγκλήματος, διακρίνοντας τους στους ακόλουθους τύπους: i) στον ευκαιριακό (opportunistic), ii) τον σεξουαλικό (sexual), iii) τον γενικευμένα οργισμένο (pervasively angry) και iv) τον εκδικητικό (vindictive) τύπο.

Οι ευκαιριακοί δράστες, κατά κανόνα, δρουν χωρίς σχέδιο και παρορμητικά. Οι συγκεκριμένοι δράστες έχουν ιστορικό αντικοινωνικής συμπεριφοράς, ενώ δεν επιδεικνύουν κανένα ενδιαφέρον για την τύχη των θυμάτων τους. Ο λόγος της

άσκησης βίας από μέρους τους, δεν είναι η έκφραση κάποιας παραφιλίας, αλλά η ανάγκη ταχείας ικανοποίησης των σεξουαλικών τους επιθυμιών. Επομένως, πρόκειται για άσκηση καθαρά εκτελεστικής, εργαλειακής βίας, η οποία σκοπό έχει την κάμψη της, τυχόν προβαλλόμενης από το θύμα, αντίστασης. Ο θυμός που εκφράζουν προς το θύμα αυτοί οι δράστες αποτελεί αντίδραση στην αντίσταση αυτή και όχι εκφραστική (expressive) επιθετικότητα. Γενικότερα, η δράση του ευκαιριακού τύπου βιαστή καθορίζεται κυρίως από περιστασιακούς τοποχρονικούς παράγοντες: αν διαπιστώσουν πως οι συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές για την τέλεση του βιασμού, θα περιμένουν μέχρι να εμφανιστεί η «ευκαιρία».

Ο σεξουαλικός τύπος δράστη διαιρείται περαιτέρω σε δύο υποκατηγορίες, στον σαδιστικό σεξουαλικό υπότυπο και στον μη σαδιστικό σεξουαλικό υπότυπο, ανάλογα με το κατά πόσο οι φαντασιώσεις / η συμπεριφορά τους κυριαρχούνται ή όχι από σαδιστικά στοιχεία. Ο σαδιστικός σεξουαλικός υπότυπος δράστη κατατρύχεται από επίμονες και συχνά περίπλοκες φαντασιώσεις, οι οποίες αποτυπώνονται στον τελετουργικό χαρακτήρα των εγκλημάτων τους. Η ασκούμενη βία είναι σεξουαλικοποιημένη: οι δράστες αυτοί διεγείρονται σεξουαλικά με τη πρόκληση πόνου, τον βασανισμό και την ταπείνωση των θυμάτων τους. Οι σεξουαλικές τους επιθέσεις χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό προσχεδιασμού.

Αντίθετα με τον σαδιστικό σεξουαλικό υπότυπο, ο μη σαδιστικός τύπος δράστη διακατέχεται από μία έντονη ενασχόληση με την σεξουαλικότητά τους και πιθανώς εκδηλώνει ποικίλες παραφιλικές συμπεριφορές. Από τον συγκεκριμένο τύπο δράστη απουσιάζει το στοιχείο του σαδισμού, ενώ στις διαπροσωπικές του σχέσεις σπανίως εκφράζει επιθετικότητα. Σε φαντασιωσικό επίπεδο, τον απασχολούν ιδιαίτερα οι σεξουαλικοί ρόλοι των φύλων. Ο δράστης αυτός είναι κοινωνικά απομονωμένος, έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση και αδυνατεί να ανταποκριθεί στις κρατούσες κοινωνικές απαιτήσεις του ρόλου του φύλου του (να συμπεριφερθεί δηλαδή αρκετά «αρρενωπά»), τόσο σε κοινωνικό όσο και σε σεξουαλικό επίπεδο.

Ο γενικευμένα οργισμένος τύπος δράστη χαρακτηρίζεται από ένα διαρκές πρότυπο επιθετικής συμπεριφοράς και βίαιων αντιδράσεων, που λαμβάνουν χώρα σε ποικίλα περιβάλλοντα και στρέφονται κατά πολλών διαφορετικών προσώπων, και μάλιστα ασχέτως του φύλου τους. Η επίμονη οργή του δράστη αυτού δεν είναι σεξουαλικοποιημένη και η πράξη του βιασμού δεν αποτελεί πραγματοποίηση σεξουαλικής φαντασίωσης, αλλά απλώς πρόκειται για μία επιμέρους έκφραση της οργής του, για ένα «σημείο» μόνο που τοποθετείται σε ένα συνεχές βίαιης

συμπεριφοράς. Ο γενικευμένα οργισμένος τύπος δράστη αδυνατεί να ελέγξει τις αντιδράσεις του και στο επίκεντρο της δράσης του βρίσκεται η εκφραστική βία, η οποία εκδηλώνεται ακόμη και κατά ενός απόλυτα συνεργάσιμου και υπάκουου θύματος. Ο κίνδυνος πρόκλησης κάποιας σωματικής βλάβης, ακόμη και θανάτου, είναι πιθανός, ιδιαίτερα αν το θύμα προβάλλει αντίσταση.

Ο εκδικητικός τύπος δράστη εμφορείται από έντονο συναίσθημα οργής και από εξέχουσα επιθετικότητα. Σε αντίθεση όμως με τον διάχυτα οργισμένο τύπο δράστη, ο οποίος εκτονώνει την οργή του κατά πάντων, αδιακρίτως, ο τύπος αυτός δράστη στρέφεται αποκλειστικά εναντίον γυναικών. Παρά το γεγονός πως η βία που ασκείται στις σεξουαλικές επιθέσεις των δραστών εμφανίζει διακυμάνσεις, ο στόχος της είναι πάντα ο ίδιος, είναι δηλαδή ο εξευτελισμός και η ταπείνωση του θύματός του. Η ασκούμενη, όμως, βία δεν έχει σεξουαλική ποιότητα και, συνεπώς, δεν πρόκειται για έκφραση κάποιας παραφιλικής συμπεριφοράς, του τύπου του σεξουαλικού σαδισμού. Πέραν, μάλιστα, της συγκεκριμένης συμπεριφοράς, ο εκδικητικός τύπος δράστη, αν και είναι συχνά μονήρης σε κοινωνικό επίπεδο, δεν εκδηλώνει άλλες σημαντικά αποκλίνουσες συμπεριφορές.

Μία έτερη, κλασσική σήμερα, τυπολογία, αναπτύχθηκε από τους Groth και τους συνεργάτες του (Groth και Birnbaum, 1979. Groth et al., 1977). Η τυπολογία αυτή βασίστηκε στα πορίσματα της μελέτης τους για τα κίνητρα και τις ψυχικές διεργασίες των δραστών. Σύμφωνα με την τυπολογία αυτή οι βιαστές μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες: i) στον οργισμένο - εκδικητικό (anger - retaliatory) βιαστή, ii) στον επιβεβαιωτικό της δύναμής του (power - assertive) δράστη και iii) στον σαδιστικό - ηδονιστικό (sadistic-hedonistic) δράστη.

Ο οργισμένος - εκδικητικός δράστης κυριαρχείται από οξεία απέχθεια και περιφρόνηση προς το γυναικείο φύλο. Αντιμετωπίζει την σεξουαλική πράξη ως μία ανήθικη και «βρώμικη» πράξη, και σκοπός του είναι η εξαθλίωση του θύματός του μέσω της χρήσης βίας, λεκτικής και σωματικής. Παρά το γεγονός πως δεν συνδέεται με καμία σχέση με τις γυναίκες θύματά του, αλλά, αντιθέτως, επιτίθεται σεξουαλικά σε άγνωστες γυναίκες, τα θύματά του συχνά φέρουν ιδιότητες και γνωρίσματα που προσιδιάζουν σε κάποια από τις γυναίκες με τις οποίες έχει, στο παρελθόν, σχετισθεί. Αυτήν την γυναίκα είναι που εκδικείται, μέσω της φαντασιωσικής ταυτοποίησής της με το πραγματικό θύμα του. Η συμπεριφορά του συγκεκριμένου τύπου δράστη ενδέχεται να είναι επιθετική και βίαιη προς τις γυναίκες και σε άλλους τομείς της ζωής

του, π.χ. ενδέχεται να πρόκειται για δράστη ενδοοικογενειακής βίας (Keppel και Walker, 1999).

Ο επιβεβαιωτικός της δύναμής του δράστη έχει ως κύριο κίνητρο τον έλεγχο και την κυριαρχία που ασκεί στο θύμα του, την αίσθηση δύναμης και την απόδειξη της ανωτερότητάς του. Ο συγκεκριμένος δράστης συχνά παρουσιάζει το προφίλ του «μάτσο» (macho) άνδρα και είναι σύνηθες να πρόκειται για bodybuilder ή για αθλητή (Keppel και Walker, 1999). Η χρήση βίας από τον δράστη αυτόν, γίνεται στον βαθμό που του είναι απαραίτητο για να εξουσιάσει την γυναίκα που βιάζει και για να της επιδείξει την ανωτερότητά του. Ακριβώς επειδή ο στόχος του δεν είναι η πρόκληση σωματικού πόνου ή / και τραυματισμού, στην περίπτωση που το θύμα δεν αντισταθεί, δεν πρόκειται να προκληθεί κάποια ιδιαίτερη σωματική βλάβη. Κάποιες φορές, ο τύπος αυτός δράστη θα προχωρήσει στην απαγωγή του θύματος και θα προβεί σε επανειλημμένους βιασμούς κατά την διάρκειά της. Η απαγωγή αυτή, είναι πιθανό να καταλήξει σε διαφορετικά αποτελέσματα: το θύμα μπορεί να απελευθερωθεί, αλλά μπορεί και να δολοφονηθεί.

Ο σαδιστικός - ηδονιστικός τύπος δράστη βιασμού κινητοποιείται από την ανάγκη του για πρόκληση πόνου, σωματικού και ψυχικού, για να διαπράξει τις σεξουαλικές του επιθέσεις του. Γι' αυτόν τον δράστη η επιθετικότητα και η βία είναι τελείως σεξουαλικοποιημένες, αποτελώντας ερεθίσματα σεξουαλικής διέγερσης. Καταλήγει σε ακραίες πράξεις βίας, μεταξύ άλλων και σε ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων. Ο συγκεκριμένος τύπος δράστη, τείνει να στρέφεται προς πόρνες ή strippers, είτε γιατί του είναι, έτσι, ευκολότερο να δικαιολογήσει τις βίαιες πράξεις του, είτε γιατί οι γυναίκες της συγκεκριμένης επαγγελματικής κατηγορίας είναι περισσότερο προσπελάσιμες ως στόχοι. Ο σεξουαλικά σαδιστικός - ηδονιστικός δράστης προβαίνει συχνότερα σε πρωκτική διείσδυση (Neuwirth και Eher, 2003). Οι εγκληματικές δραστηριότητες αυτού του δράστη συμπεριλαμβάνουν την παράνομη παρακολούθηση (stalking), την απαγωγή και, ενίοτε, την ανθρωποκτονία, οπότε και πρόκειται για την περαιτέρω μετάπτωση του δράστη σε δράστη ανθρωποκτονίας με σεξουαλικά κίνητρα (Miller, 2000).

Μία άλλη τυπολογία (Hall και Hirschman, 1991), κατηγοριοποιεί τους δράστες βιασμού ανάλογα με τις ψυχικές δυνάμεις που τους κινητοποιούν, εντός ενός τετραμερούς μοντέλου σεξουαλικής επιθετικότητας (quadripartite model of sexual aggression), ως ακολούθως:

Ο από την φυσιολογία υποκινούμενος (psysiologically driven) δράστης χρησιμοποιεί σεξουαλικά βίαιη πορνογραφία με σκοπό να διεγερθεί σεξουαλικά σε βαθμό τέτοιον, ώστε να είναι σε θέση να διαπράξει την σεξουαλική επίθεση. Η συμπεριφορά του καθορίζεται σημαντικά από την υψηλή σεξουαλική ένταση στην οποία βρίσκεται.

Ο γνωστικά υποκινούμενος (cognitively driven) βιαστής προσχεδιάζει τις πράξεις του και υπολογίζει τόσο τους κινδύνους διάπραξης του βιασμού, όσο και τις πιθανότητες επιτυχίας του. Δικαιολογεί την δράση του μεταθέτοντας τις ευθύνες για τον βιασμό στο θύμα (προκλητική εξωτερική εμφάνιση, ή / και συμπεριφορά). Τα γνωστικά σχήματα του δράστη αυτού χαρακτηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από προκατειλημμένες στάσεις που αποσκοπούν στην αυτοδικαίωσή του.

Ο συναισθηματικά υποκινούμενος (affectively driven) βιαστής δεν προσχεδιάζει, αλλά, αντιθέτως, προβαίνει παρορμητικά στην τέλεση του βιασμού. Εκδηλώνει διάχυτη επιθετικότητα σε μεγάλο φάσμα των κοινωνικών του σχέσεων και παρουσιάζει παθολογικά συναισθήματα και παθολογική συμπεριφορά. Η σεξουαλική επίθεση μπορεί να κατευθύνεται εναντίον ποικίλων γυναικών στόχων, αλλά η επιλογή της γυναίκας, η οποία και θα υποστεί τελικά τον βιασμό, θα καθοριστεί με βάση τους εκάστοτε συντρέχοντες συγκυριακούς παράγοντες.

Διαφορετικό κριτήριο κατάταξης των δραστών βιασμού σε κατηγορίες, υιοθετεί η τυπολογία της συμπεριφορικής θεματικής του βιασμού (behavioral thematic rape typology) των Canter et al., (2003). Οι δράστες ταξινομούνται, εν προκειμένω, με βάση τον ρόλο που διαδραματίζει το θύμα γι' αυτούς και με βάση τον συγκεκριμένο τρόπο κακοποίησής του:

i) στην κατηγορία της εχθρότητας κατατάσσονται οι βιαστές που χρησιμοποιούν σεξουαλική βία με σκοπό να ταπεινώσουν και να εξαθλιώσουν το θύμα.

ii) στην κατηγορία του ελέγχου εντάσσονται οι δράστες που ασκούν σωματική βία μόνο για την ακινητοποίηση του θύματος.

iii) οι δράστες που ανήκουν στην κατηγορία της κλοπής συνδυάζουν τον βιασμό με την κλοπή/ληστεία του θύματος.

iv) στην κατηγορία της συμμετοχής ανήκουν όσοι δράστες επιδιώκουν να αναπτύξουν κάποιας μορφής επικοινωνία, ακόμη και οικειότητα, με το θύμα τους.

v) τέλος, ένα ποσοστό δραστών βιασμού (περίπου το ένα τέταρτο), έχουν χαρακτηριστικά που ανήκουν σε περισσότερες διαφορετικές κατηγορίες, χωρίς να

μπορούν να ενταχθούν αμιγώς σε μία από αυτές. Αυτοί οι δράστες αποτελούν την μικτή κατηγορία.

Σε αντίθεση με τις παλαιότερες τυπολογίες που εστίαζαν περισσότερο στα συναισθήματα και τα κίνητρα των δραστών βιασμού για την κατηγοριοποίησή τους, οι νεότερες τυπολογικές προσεγγίσεις προσανατολίζονται σε γνωστικά μοντέλα για τον σκοπό αυτόν. Σύμφωνα με την τυπολογία των Polaschek και Gannon (2004) οι βιαστές μπορούν να ταξινομηθούν σε ομάδες, ανάλογα με τον συνδυασμό των σιωπηρών ή υπόρρητων (implicit) θεωριών που ενστερνίζονται για τις σκέψεις, τα συναισθήματα και την συμπεριφορά των γυναικών. Οι θεωρίες αυτές είναι γνωστικά σχήματα που αναπτύσσονται κατά την διάρκεια της παιδικής ηλικίας, που ωθούν στην διάπραξη του βιασμού, και τα οποία αποδεικνύονται ιδιαίτερος ανθεκτικά στην αλλαγή στην ενήλικη ζωή. Τα γνωστικά αυτά σχήματα αποτυπώνουν τέσσερις βασικές αντιλήψεις:

i) «οι γυναίκες είναι επικίνδυνες», δηλαδή είναι απρόβλεπτες και χειριστικές. Είναι δολοπλόκες και δεν αξίζουν να χαίρουν της εμπιστοσύνης των ανδρών.

ii) «οι γυναίκες αποτελούν σεξουαλικά αντικείμενα». Οι γυναίκες, παρ' ότι δεν το παραδέχονται έχουν σεξουαλικές επιθυμίες και ανταποκρίνονται στις σεξουαλικές προκλήσεις.

iii) «οι σεξουαλικές ορμές των ανδρών είναι ανεξέλεγκτες», επομένως οι άνδρες άπαξ και αποκτήσουν σεξουαλική επιθυμία και διέγερση, τους είναι αδύνατο να την αναχαιτίσουν, προτού περάσουν στην πράξη, με την εκδήλωση σεξουαλικής συμπεριφοράς.

iv) «οι άνδρες κατέχουν δικαιωματικά ανώτερη θέση». Οι άνδρες είναι εγγενώς ανώτεροι από τις γυναίκες και έχουν περισσότερα δικαιώματα από αυτές, επομένως οι γυναίκες τους οφείλουν σεξουαλική, μεταξύ άλλων, υποταγή.

Αναφορικά με το ζήτημα της συγκριτικής επισκόπησης των επιμέρους τυπολογιών, οι Goodwill et al., (2009), χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανάλυσης παλινδρόμησης (regression analysis), επιχείρησαν να συγκρίνουν την τυπολογία του Groth, το ταξινομικό μοντέλο του κέντρου θεραπείας της Μασσαχουσέτης (MTC) και την τυπολογία της συμπεριφορικής θεματικής του βιασμού, ως προς την αποτελεσματικότητα διάγνωσης του αριθμού καταδικών δραστών βιασμού για προηγούμενες επιθέσεις, βάσει των ευρεθέντων στοιχείων στην σκηνή του εγκλήματος. Περισσότερο αποτελεσματική ήταν η τυπολογία του Groth, ακολουθούμενη από το ταξινομικό μοντέλο του κέντρου θεραπείας της

Μασσαχουσέτης, με την τυπολογία της συμπεριφορικής θεματικής του βιασμού να βρίσκεται στην τελευταία θέση. Όμως, το συμπέρασμα που προέκυψε ήταν πως κανένα από τα τυπολογικά μοντέλα δεν ήταν εξίσου αποτελεσματικό στην πρόβλεψη του αριθμού καταδικών για προγενέστερες σεξουαλικές επιθέσεις, όσο ένα πιο πολυπαραγοντικό και συνεκτικό μοντέλο που ανέλυε ποικίλες συμπεριφορικές μεταβλητές, βασιζόμενο σε στοιχεία από την σκηνή του εγκλήματος.

2. ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

2.1. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

Σύμφωνα με ευρείας έκτασης μελέτες, ένας υψηλός αριθμός ατόμων αναφέρει πως έχει καταστεί θύμα σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική του ηλικία (Radford et al., 2011). Βάσει ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί, το 25% των ανδρών και το 30% των γυναικών έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά κατά την διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας (McGee et al., 2002). Επιπλέον, είναι γνωστό πως οι σεξουαλικές επιθέσεις σε παιδιά υποκαταγράφονται στα επίσημα στατιστικά στοιχεία, με αποτέλεσμα ο σκοτεινός αριθμός (dark number) του εγκλήματος αυτού να είναι υψηλός (Briere και Elliott, 2003).

Η πλειοψηφία της σεξουαλικής κακοποίησης πραγματοποιείται από άνδρες, και από πρόσωπα γνωστά στο παιδί (σε ποσοστό μεταξύ 70% και 90% των περιπτώσεων), ενώ η ενδοοικογενειακή σεξουαλική κακοποίηση αποτελεί το ένα τρίτο έως και το ένα δεύτερο της σεξουαλικής κακοποίησης κοριτσιών, και το 10% έως και το 20% των αντίστοιχων περιπτώσεων με θύματα αγόρια (Finkelhor, 1994). Στο σύνολο των ενδοοικογενειακών σεξουαλικών επιθέσεων, οι πατέρες και οι πατριοί δράστες αποτελούν την πλειοψηφία των καταδικασθέντων για ενδοοικογενειακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών (Richards, 2011). Τέλος, ενδιαφέρον είναι το εύρημα πως στο 25% περίπου των σεξουαλικών επιθέσεων με θύματα παιδιά, ο δράστης ανήκει στο γυναικείο φύλο (Elliott et al., 1997).

Οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών συνιστούν μία ετερογενή ομάδα ατόμων και στην διαμόρφωση της συμπεριφοράς τους συμβάλουν, μεταξύ άλλων, και ετερόκλητοι βιολογικοί παράγοντες (Seto, 2015). Συχνά, πάντως, έχουν προηγούμενο ιστορικό δυσλειτουργικών οικογενειακών σχέσεων, κάποιας μορφής κακοποίησης (σωματική, σεξουαλική, συναισθηματική) κατά την παιδική τους ηλικία και εκδηλώσεων διαταραγμένης συμπεριφοράς (Grady et al., 2016). Ειδικά, πάντως όσον αφορά στην συσχέτιση της σεξουαλικής θυματοποίησης κατά την παιδική ηλικία με την ανάπτυξη σεξουαλικά κακοποιητικής προς τα παιδιά συμπεριφοράς στην ενήλικη ζωή, τα υπάρχοντα δεδομένα οδηγούν στο συμπέρασμα πως οι περισσότεροι δράστες αυτού του εγκλήματος, δεν έχουν υποστεί οι ίδιοι σεξουαλική κακοποίηση ως παιδιά (Salter et al., 2001).

Επιπλέον, στο ιστορικό τους ανιχνεύεται πτωχή προσκόλληση στους γονείς (Levenson και Socia, 2015), κοινωνική απομόνωση και πρόωρη σεξουαλική ανάπτυξη (Sheenan και Sullivan, 2010). Γενικότερα, οι σεξουαλικές φαντασιώσεις και ο συνακόλουθος αυνανισμός, φαίνεται πως συνιστούν παράγοντες που παίζουν σπουδαίο ρόλο, στην πορεία τους προς την ανάπτυξη της σεξουαλικής προτίμησης προς τα παιδιά (Marshall et al., 1990).

Οι συγκεκριμένοι δράστες λειτουργούν υπό την επιρροή γνωστικών στρεβλώσεων, οι οποίες τους προδιαθέτουν προς μία θετικά προκατειλημμένη άποψη για τις πράξεις τους (Marshall et al., 2009). Οι γνωστικές στρεβλώσεις, τους επιτρέπουν να διατηρούν την αυτοεκτίμησή τους και να αλλοιώνουν την αντίληψή τους για τις επιπτώσεις της δράσης τους στα παιδιά (Katsuta και Hazama, 2016).

Αναφορικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά προσωπικότητας αυτής της ομάδας δραστών, ναι μεν καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά διαταραχών προσωπικότητας σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό (ειδικότερα αυτό ισχύει για την παρανοειδή, την σχιζοειδή και την εξαρτητική διαταραχή προσωπικότητας), πλην όμως, στην πλειοψηφία των δραστών δεν μπορεί να τεθεί η διάγνωση της διαταραχής προσωπικότητας (Cohen et al., 2008). Εν γένει, σε υποκλινικό επίπεδο, καταγράφονται γνωρίσματα, όπως υψηλά επίπεδα συστολής, εσωστρέφειας και συναισθηματικής ανωριμότητας (Cohen et al., 2002). Τα σχετικά ευρήματα καταδεικνύουν πως οι δράστες ενδοοικογενειακής σεξουαλικής κακοποίησης είναι συχνότερα και σε μεγαλύτερο βαθμό διαταραγμένοι έναντι των υπόλοιπων δραστών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, και είναι πιθανότερο να κάνουν χρήση ναρκωτικών ουσιών (Firestone et al., 2005).

Δύο, ακόμη, στοιχεία που διαπιστώνεται πως διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο στην εγκληματογένεση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι η ατυπική σεξουαλικότητα και η παρουσία αντικοινωνικών τάσεων. Η έννοια της ατυπικής σεξουαλικότητας περιλαμβάνει τόσο τις παραφιλίες, όπως η παιδοφιλία, όσο και την υπερσεξουαλικότητα ή την σεξουαλική παρορμητικότητα. Οι παρουσίες αντικοινωνικών τάσεων αφορά σε στοιχεία, όπως η παρορμητικότητα και η ριψοκίνδυνη συμπεριφορά, η σκληρότητα, η έλλειψη ενσυναίσθησης και η απουσία ενοχών (Seto, 2008).

Παρά ταύτα, αξίζει να λεχθεί, πως οι δράστες σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών παρουσιάζουν συστηματικά στις σχετικές έρευνες, χαμηλότερα επίπεδα ψυχοπαθητικών στοιχείων στην προσωπικότητά τους σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες δραστών (Seto, 2008). Αυτή η διαπίστωση ισχύει για πολλούς εγκληματογόνους παράγοντες, ως προς τους οποίους καταγράφουν χαμηλότερα, έναντι άλλων δραστών, επίπεδα, ενώ και η προαναφερθείσα έλλειψη ενσυναίσθησης δεν εκδηλώνεται γενικευμένα, αλλά ειδικά έναντι των θυμάτων τους (Marshall et al., 2001). Τέλος, η διάγνωση της παιδοφιλίας τίθεται μόνο στο 50%, περίπου, των καταδικασμένων για σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον παιδιών, δραστών (Seto, 2008).

2.2. Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑΣ

Οι σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον παιδιών έχουν σαν αποτέλεσμα καταστροφικές επιπτώσεις στην ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών που εκτείνονται σε μεγάλο βαθμό στην ενήλικη ζωή τους (Kessler et al., 2010), ενώ επιπλέον, υπάρχουν ενδείξεις πως από την εμπειρία της σεξουαλικής επίθεσης δημιουργούνται δομικές και λειτουργικές αλλαγές (Heim et al., 2013). Σε μελέτες αυτοαναφερόμενης θυματοποίησης, ο μέσος επιπολασμός των σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών τοποθετείται στο 12,7% διεθνώς, ενώ οι γυναίκες θύματα καταγράφονται σε διπλάσιο αριθμό έναντι ,αντίστοιχα, των ανδρών θυμάτων (Stoltenborgh et al., 2011).

Το ICD – 10 ορίζει την παιδοφιλία ως «μία σεξουαλική προτίμηση για παιδιά, αγόρια, κορίτσια ή και τα δύο, συνήθως προεφηβικής ή πρώιμης εφηβικής ηλικίας και η οποία διαρκεί για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών» (World Health

Organization, 1992,σ.276). Αντίστοιχα, σύμφωνα με το DSM-V η διάγνωση της παιδοφιλίας μπορεί να τεθεί μόνο εφ' όσον το άτομο έχει προβεί σε πράξεις σχετικές με την σεξουαλική προτίμηση αυτή ή εφ' όσον η σεξουαλική προτίμηση έχει προκαλέσει «έντονη δυσφορία ή δυσκολία στις διαπροσωπικές σχέσεις» (American Psychiatric Association, 2013, σ.171).

Όμως παρά το γεγονός πως η παιδοφιλία αποτελεί σημαντικό προδιαθεσικό παράγοντα, αναφορικά με την διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών (με το 50%,περίπου, των καταδικασθέντων παιδεραστών να αποτελούν παιδόφιλους, όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω), η παιδερασία και η παιδοφιλία δεν πρέπει να συγχέονται, ούτε να ταυτίζονται (Seto, 2008). Παρότι λίγα είναι γνωστά για τον επιπολασμό της παιδοφιλίας στον γενικό πληθυσμό, σύμφωνα με μελέτες σε μεγάλα φιλανδικά και γερμανικά δείγματα πληθυσμού, το ποσοστό ατόμων με παιδοφιλικές τάσεις υπολογίζεται πως ανέρχεται περίπου στο 1% (Seto, 2017).

Στην πλειονότητά τους, οι μελέτες δεν προβαίνουν σε σαφή διαχωρισμό μεταξύ παιδόφιλων και παιδεραστών, συμπεριλαμβάνοντας στα δείγματά τους παιδεραστές, ασχέτως της σεξουαλικής τους προτίμησης ή μόνο παιδόφιλους που έχουν τελέσει πράξεις παιδεραστίας (Gerwinn et al., 2015). Σε μία πρόσφατη, μεγάλης έκτασης, κλινική μελέτη που περιελάμβανε δείγματα 83 παιδόφιλων με ιστορικό σεξουαλικής επίθεσης σε παιδιά, 79 παιδόφιλους χωρίς τέτοιο ιστορικό, 32 δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών οι οποίοι δεν είναι παιδόφιλοι, και 142 άτομα από τον γενικό πληθυσμό, οι Gerwinn et al., (2015), προσπάθησαν να εντοπίσουν διακρίσεις έναντι παιδόφιλων και μη παιδόφιλων, δραστών ή μη σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών. Τα ευρήματά τους, τα οποία παρουσιάζονται ακολούθως, είναι ιδιαίτερος ενδιαφέροντα.

i) Όσον αφορά στα κοινωνικά / δημογραφικά χαρακτηριστικά και στο οικογενειακό / αναπτυξιακό ιστορικό των επί μέρους ομάδων: οι παιδόφιλοι χωρίς προγενέστερο ιστορικό σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών, είναι μικρότεροι ηλικιακά και έχουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο σε σχέση με τους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών, είτε πρόκειται για παιδόφιλους, είτε όχι, ενώ επιπλέον παρουσιάζουν υψηλότερες επιδόσεις στις κλίμακες νοημοσύνης (και ειδικότερα στο λεκτικό τμήμα τους). Η ομάδα με τις χαμηλότερες επιδόσεις και μάλιστα σε όλες τις υποκλίμακες της δοκιμασίας νοημοσύνης WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale) είναι η ομάδα των μη παιδόφιλων, δραστών σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών.

Ιστορικό νυχτερινής ενούρησης διαπιστώθηκε σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό στους παιδόφιλους σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό, ενώ οι μη παιδόφιλοι, δράστες σεξουαλικών επιθέσεων παρουσιάζουν ενδιάμεσα, σε σχέση τις ανωτέρω δύο ομάδες, ποσοστά νυχτερινής ενούρησης. Τα ποσοστά παρουσίασης επιπλοκών κατά την γέννηση και προγενέστερο ιστορικό ατυχήματος που να οδήγησε σε απουσία συνείδησης κατά την παιδική ηλικία, στις παιδοφιλικές ομάδες είναι κατά 1,7 έως 7,8 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα, έναντι των μη παιδοφιλικών ομάδων.

Στο οικογενειακό τους ιστορικό, όλες οι επί μέρους ομάδες με σεξουαλική απόκλιση / διάπραξη σεξουαλικής επίθεσης παρουσιάζουν σημαντικά υψηλότερα ποσοστά σωματικής, σεξουαλικής κακοποίησης και συναισθηματικής παραμέλησης, σε σχέση με την ομάδα ελέγχου, κατά την παιδική και εφηβική τους ηλικία. Στους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών, παιδόφιλους και μη, καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά κακοποίησης, έναντι τόσο των αμιγώς παιδόφιλων χωρίς εκφρασθείσα σεξουαλική επιθετικότητα, όσο και της ομάδας ελέγχου, ενώ οι μη παιδόφιλοι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών εμφανίζουν υψηλότερη βαθμολογία σε όλες τις κλίμακες μέτρησης παιδικού τραύματος, εκτός αυτής που μετρά την σεξουαλική κακοποίηση.

Επίσης, αξιοσημείωτο είναι το εύρημα πως οι ομάδες των παιδόφιλων παρουσιάζουν περίπου διπλάσια πιθανότητα να έχουν μητέρα με ψυχιατρικά προβλήματα απ' ότι η ομάδα ελέγχου. Αντίστοιχα, η ομάδα δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά είχε την υψηλότερη πιθανότητα από οποιαδήποτε άλλη ομάδα να έχει πατέρα με ιστορικό παραβατικής συμπεριφοράς και η ομάδα παιδόφιλων δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά κατέγραφε το υψηλότερο ποσοστό μητέρων με προγενέστερη παραβατική συμπεριφορά.

ii) Σεξουαλικό ιστορικό και σεξουαλικά χαρακτηριστικά: η ηλικία πραγματοποίησης του πρώτου αυνανισμού είναι γενικότερα μικρότερη στις ομάδες των παιδόφιλων, με ή χωρίς σεξουαλικές επιθέσεις, αν και οι παιδόφιλοι με ιστορικό προηγούμενης σεξουαλικής βίας εναντίον παιδιών, ανέφεραν ακόμη μικρότερη ηλικία (11 περίπου έτη) έναρξης. Στους παιδόφιλους χωρίς προηγούμενο ιστορικό σεξουαλικής βίας εναντίον παιδιών, καταγράφεται η μεγαλύτερη ηλικία της πρώτης ολοκληρωμένης σεξουαλικής πράξης.

Όσον αφορά την ύπαρξη αποκλίνουσας σεξουαλικής συμπεριφοράς, όλες οι κατηγορίες, πέραν της ομάδας ελέγχου, παρουσίασαν υψηλά ποσοστά ποικίλων μορφών σεξουαλικών προβλημάτων και παραφιλικών συμπεριφορών. Οι παραφιλίες

καταγράφονται σε υψηλότερα ποσοστά στους παιδόφιλους, ασχέτως ιστορικού σεξουαλικής βίας, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά προβλημάτων σεξουαλικής συμπεριφοράς παρουσιάζονται στους δράστες σεξουαλικής βίας, χωρίς παιδοφιλική προτίμηση. Οι δύο ομάδες των παιδόφιλων εμφάνιζαν σημαντικά αυξημένα ποσοστά σεξουαλικής διέγερσης και περιστατικών σεξουαλικής εκτόνωσης κάθε εβδομάδα, συγκριτικά τόσο με τους μη παιδόφιλους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά, όσο και με την ομάδα ελέγχου. Επιπλέον, οι δύο ομάδες παιδόφιλων, δράστες και μη δράστες, αναφέρουν πολύ υψηλά ποσοστά κατανάλωσης παιδικού πορνογραφικού υλικού (89%).

iii) Ψυχιατρικά χαρακτηριστικά και ψυχιατρικό ιστορικό: τα ποσοστά όλων των ομάδων, αναφορικά με τις διαταραχές διάθεσης, παρουσιάζονται αυξημένα σε σχέση με την ομάδα ελέγχου: (Δράστες Σεξουαλικών Επιθέσεων και Παιδόφιλοι, εφεξής, ΔΣΕ + Π: 37%, Παιδόφιλοι αλλά όχι Δράστες Σεξουαλικών Επιθέσεων, εφεξής, Π - ΔΣΕ: 47%, Δράστες Σεξουαλικών Επιθέσεων αλλά όχι Παιδόφιλοι, εφεξής, ΔΣΕ-Π: 38%, Ομάδα Ελέγχου, εφεξής, ΟΕ: 12%). Τα ποσοστά αγχωδών διαταραχών καταγράφονται εξίσου υψηλά για όλες τις ομάδες σε σχέση με την ομάδα ελέγχου (ΔΣΕ + Π: 25%, Π - ΔΣΕ: 25%, ΔΣΕ - Π: 31%, ΟΕ: 10%). Η κοινωνική φοβία διαγιγνώσκεται σε υψηλότερα ποσοστά στις ομάδες των παιδόφιλων, είτε οι τελευταίοι αποτελούν και δράστες σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών, είτε όχι.

Η αναφορά χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών ακολουθεί την παρακάτω κατανομή, σε ποσοστά επί %: η ομάδα ΔΣΕ - Π: 44%, η ομάδα Π + ΔΣΕ: 25%, η ομάδα Π - ΔΣΕ: 14%, και η ΟΕ 6%. Το 41% των παιδόφιλων και το 38% των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά πληρούσε τα κριτήρια για την διάγνωση κάποιας διαταραχής προσωπικότητας, ιδιαίτερα της αποφευκτικής διαταραχής προσωπικότητας στους παιδόφιλους (Π + ΔΣΕ: 13%, Π - ΔΣΕ: 21%), και της αποφευκτικής ή της αντικοινωνικής διαταραχής προσωπικότητας (16%), στην ομάδα των ΔΣΕ - Π.

Επίσης, όλες οι ομάδες παρουσίαζαν υψηλότερα ποσοστά παρορμητικότητας και αδυναμίας προσήλωσης, έναντι της ομάδας ελέγχου: σημαντικές διαφορές καταγράφηκαν στις κλίμακες υπερδραστηριότητας, για όλες τις επί μέρους ομάδες έναντι της ομάδας ελέγχου, με τις ομάδες παιδόφιλων (Π + ΔΣΕ, Π - ΔΣΕ) να εμφανίζουν πολύ υψηλότερες βαθμολογίες στις υποκλίμακες της παρορμητικότητας και της αδυναμίας προσήλωσης. Τέλος, όλες οι ομάδες σημείωσαν υψηλότερη

βαθμολογία στην υποκλίμακα της προσωπικής δυστυχίας (personal distress), από αυτήν της ομάδας ελέγχου.

2.3. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η ταξινόμηση των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά έχει αναπτυχθεί με βάση κλινικές και εγκληματολογικές παρατηρήσεις σε ποικίλα δείγματα παιδεραστών.

Η τυπολογία των παιδεραστών (child molesters) των Holmes and Holmes (1996) δημιουργήθηκε με βάση τις εργασίες των Burgess et al., (1978). Σύμφωνα με την τυπολογία αυτή οι παιδεραστές κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

i) ο περιστασιακός παιδεραστής (situational child molester). Ο συγκεκριμένος δράστης δεν έχει καμία ιδιαίτερη σεξουαλική προτίμηση στα παιδιά, αλλά είναι διατεθειμένος να τα στοχοποιήσει, αν δεν υφίστανται άλλοι σεξουαλικά διαθέσιμοι στόχοι, μεταξύ άλλων, μαζί με ηλικιωμένους ανάπηρους ή και άλλα πιθανά θύματα, ανάλογα με τις κρατούσες συνθήκες.

Ο περιστασιακός παιδεραστής μπορεί να ταξινομηθεί περαιτέρω σε 4 διαφορετικούς υποτύπους. Ο παιδόφιλος που παλινδρόμησε (regressed pedophile) προβαίνει σε σεξουαλικές πράξεις με ενήλικους, αλλά κακοποιεί σεξουαλικά παιδιά, κυρίως κορίτσια, σε απάντηση κάποιου ερεθίσματος απειλητικού για την ταυτότητά του. Ο δράστης αυτός είναι πιθανόν να αντιμετωπίζει τα παιδιά ως ενήλικα πρόσωπα. Ο παιδόφιλος που δεν κάνει ηθικές διακρίσεις (morally indiscriminate pedophile) είναι ικανός να πραγματοποιήσει πλήρη σεξουαλική πράξη με ενήλικες, αλλά προβαίνει σε πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών για να αυξήσει στην σεξουαλική του διέγερση, διαμέσου και του υλικού της παιδικής πορνογραφίας. Ο παιδεραστής που δεν κάνει σεξουαλικές διακρίσεις (sexually indiscriminate molester), δεν παρουσιάζει σεξουαλική προτίμηση για παιδιά, αλλά τα κακοποιεί σεξουαλικά, μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής βίας, που συχνά συμπεριλαμβάνει και τα δικά του παιδιά. Ο αφελής / ανεπαρκής παιδεραστής (naïve/inadequate molester) παρουσιάζει κάποιας μορφής εγκεφαλική διαταραχή, διανοητική δυσλειτουργία ή ψυχιατρική πάθηση, που οδηγεί στην αδυναμία αντίληψης του λανθασμένου χαρακτήρα της πράξης, ή στην αδυναμία ελέγχου της

συμπεριφοράς του, με αποτέλεσμα την τέλεση εγκλημάτων σεξουαλικής βίας εναντίον παιδιών. Ο συγκεκριμένος δράστης θεωρείται ανεπιθύμητος σεξουαλικά από τους συνομηλίκους του και επομένως του είναι αδύνατον να προσεγγίσει κάποιο ενήλικο πρόσωπο.

ii) ο προτιμησιακός παιδεραστής (preferential child molester). Ο συγκεκριμένος τύπος δράστη διαχωρίζεται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες. Ο παιδεραστής που αποπλανεί (seductive molester) προσπαθεί να αποπλανήσει τα θύματά του μέσω της παροχής δώρων και της αφιέρωσης προσοχής. Είναι πιθανόν ο συγκεκριμένος τύπος δράστη να εκλογικεύει την σχέση του με το παιδί θύμα, με το οποίο θεωρεί πως διατηρεί κάποια ξεχωριστή σχέση. Ενδέχεται να θεωρεί πως η ιδιαίτερη αυτή σχέση βασίζεται στην αμοιβαία συναίνεση. Ο συγκεκριμένος, πάντως, δράστης παρουσιάζει χαμηλή πιθανότητα χρήσης βίας εναντίον των παιδιών. Ο καθλωμένος παιδεραστής (fixated molester) έχει μείνει προσκολλημένος σε ένα πρώιμο αναπτυξιακά ψυχοσεξουαλικό στάδιο και έλκεται σεξουαλικά από παιδιά γιατί και ο ίδιος είναι ,σε ψυχικό επίπεδο, «παιδί». Ο δράστης αυτός χαρακτηρίζεται από ανωριμότητα και παραμένει κοινωνικά ανεπαρκής και μονήρης. Είναι απίθανο να χρησιμοποιήσει βία για να υποτάξει το παιδί θύμα του, αντιθέτως θα χρησιμοποιήσει έναν μηχανισμό αποπλάνησης για την προσέγγισή του. Συχνά επιδίωξη του συγκεκριμένου τύπου δράστη είναι, πέραν της σεξουαλικής ικανοποίησης, η απόκτηση συναισθηματικής εγγύτητας με το παιδί, το οποίο προσέγγισε. Ενδέχεται να προβεί στην αποπλάνηση περισσότερων του ενός παιδιών, χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχει το Διαδίκτυο ή μετακινούμενος από μέρος σε μέρος.

iii) ο σαδιστικός παιδόφιλος (sadistic pedophile). Η σεξουαλική ικανοποίηση του συγκεκριμένου τύπου δράστη αντλείται από τον συνδυασμό της βίαιης επιθετικότητας και της σεξουαλικής διέγερσης, γεγονός που τον καθιστά ιδιαίτερος επικίνδυνος (Miller 2000). Συνήθως μετακινείται από τόπο σε τόπο και απαγάγει τα θύματά του, κυρίως αγόρια, τα οποία στην συνέχεια βιάζει, τραυματίζει με ιδιαίτερη σκληρότητα, που μπορεί να φθάσει μέχρι και τον ακρωτηριασμό τους. Τα θύματα ενδέχεται να οδηγηθούν στον θάνατο, ή μπορεί να παραμείνουν ζωντανά, με κάποιο σοβαρό πρόβλημα υγείας ή δυσμορφία. Ο σαδιστικός παιδόφιλος, ο οποίος διεγείρεται σεξουαλικά με τον πόνο, την αγωνία και τον τρόπο των θυμάτων του, ενίοτε λέει στα παιδιά πως οι γονείς τους έχουν θελήσει αυτόν τον βασανισμό τους, επειδή τα μισούν. Τα εγκλήματα του δράστη αυτού, ο οποίος, κατ' ουσία, αποτελεί έναν κατά συρροή

βιαστή / ανθρωποκτόνο με στόχο παιδιά, έχουν συχνά τελετουργικό χαρακτήρα και είναι καλά προσχεδιασμένα.

Πέραν των ανωτέρω κατηγοριοποιήσεων, οι οποίες γίνονται στην βιβλιογραφία βάσει των κινήτρων και των συναισθηματικών / γνωστικών χαρακτηριστικών των δραστών, παρακάτω θα αναφερθούν δύο ειδικότερες κατηγορίες δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά, τυποποιημένες με κριτήριο την επαγγελματική κατηγορία στην οποία ανήκουν οι δράστες, η οποία και τους επιτρέπει την προσέγγιση παιδιών και την ανάπτυξη ιδιαίτερης σχέσης μαζί τους.

Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι, κάθε φύσεως, πάροχοι παιδικής φροντίδας, οι οποίοι είναι και δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών.

Όπως έχει παρατηρηθεί, ένας αποτελεσματικός τρόπος απόκτησης επαφής με παιδιά, μελλοντικά θύματα, είναι η απόκτηση μίας επαγγελματικής θέσης που να διασφαλίζει την επαφή αυτή, γεγονός που επαληθεύεται εμπειρικά από τα ευρήματα διαφόρων μελετών (Moulden et al., 2007).

Σύμφωνα με την, μεγάλης έκτασης, έρευνα των Finkelhor και Williams(1988), αναφορικά με τα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε σχολεία και σε μονάδες ημερήσιας φροντίδας, οι διευθυντές, οι δάσκαλοι, αλλά ακόμη και μη διδακτικό επαγγελματικό προσωπικό, και οι φίλοι ή / και η οικογένεια των εργαζομένων, αποτελούσαν την πλειονότητα των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά. Μεγάλο μέρος των εργαζομένων ήταν γυναίκες, ενώ στις μισές περίπου περιπτώσεις υπήρχε συναυτουργός. Οι άνδρες δράστες είχαν χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και υψηλότερα ποσοστά προηγούμενου ιστορικού παραβατικότητας απ' ότι οι γυναίκες δράστες.

Τα περισσότερα παιδιά θύματα σε μονάδες ημερήσιας φροντίδας είναι ιδιαίτερα μικρής ηλικίας, 3-4 ετών, ενώ ως προς το προτιμώμενο φύλο του θύματος φαίνεται πως τα αγόρια υπερτερούν ελαφρώς των κοριτσιών. Οι περισσότερες σεξουαλικές επιθέσεις συνέβησαν κατά το χρονικό διάστημα όπου η παρουσία προσωπικού ή άλλων παιδιών ήταν αραιή, σε απομονωμένες περιοχές της μονάδας, όπως το μπάνιο. Η σεξουαλική κακοποίηση περιελάμβανε συχνότερα αγγίγματα και χάρδια, αλλά υπήρχαν και περιπτώσεις, κατά τις οποίες το παιδί θύμα εξαναγκάστηκε σε στοματικό σεξ ή σε πραγματοποίηση σεξουαλικών πράξεων με άλλα παιδιά. Αξιοσημείωτο είναι πως, παρά την σημαντικά υψηλότερη παρουσία γυναικών στους επαγγελματικούς αυτούς κλάδους, η πλειονότητα των σεξουαλικών επιθέσεων πραγματοποιείται από άνδρες δράστες (Moulden et al., 2007).

Η πιο συχνά καταγραφόμενη περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης από άτομο που έχει αναλάβει την φροντίδα του παιδιού είναι από τα άτομα που αναλαμβάνουν την φύλαξη και φροντίδα τους (babysitters). Οι δράστες αυτοί είναι συνήθως εφηβικής ηλικίας, ενώ τα θύματα νηπιακής ηλικίας. Τα 2/3 των συγκεκριμένων δραστών είναι άνδρες, οι οποίοι πραγματοποιούν σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον κυρίως κοριτσιών, ενώ οι γυναίκες δράστες προσανατολίζονται και προς τα δύο φύλα.

Επίσης, συχνά καταγεγραμμένη περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών έχει ως δράστη τον συγγενή, σύντροφο ή φίλο του βασικού ατόμου που φροντίζει το παιδί, ο οποίος και πραγματοποιεί την σεξουαλική επίθεση κατά το χρονικό διάστημα της απουσίας του. Άλλες κατηγορίες σεξουαλικής κακοποίησης περιλαμβάνουν φίλους της οικογένειας και το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον της, οι οποίοι συχνά εκμεταλλεύονται την νυχτερινή παραμονή του παιδιού σε κάποιο άλλο σπίτι ή την απουσία των γονιών / φροντιστών για να πραγματοποιήσουν τις δράσεις τους. Πολλοί δράστες που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή, είναι άνδρες με προηγούμενο ιστορικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (Moulden et al., 2007).

Οι τεχνικές αποπλάνησης που χρησιμοποιούν οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών, οι οποίοι έχουν ταυτόχρονα αναλάβει την φροντίδα / φύλαξή τους, είναι σημαντικά πιο αυταρχικές από αυτές άλλων περιπτώσεων. Οι δράστες αυτοί φαίνεται πως εκμεταλλεύονται την οικειότητα που έχουν αποκτήσει με τα παιδιά για να τους επιβληθούν και να τα κάνουν να υπακούσουν στις ορέξεις και τις διαταγές τους. Η πλειονότητα των θυμάτων είναι παιδιά νηπιακής ηλικίας, τα οποία, επομένως, ιδιαίτερα ευεπίφορα στην αποπλάνηση. Οι φροντιστές παιδιών και, συγχρόνως, δράστες σεξουαλικής κακοποίησής τους, είναι πιθανόν να δρουν από κοινού, γεγονός που ισχύει ακόμα περισσότερο για τις γυναίκες, οι οποίες κατά κανόνα αποτελούν συναυτουργούς με κάποιον άνδρα δράστη (Moulden et al., 2007).

Περίπου το 1/3 της σεξουαλικής κακοποίησης, σε μονάδες παιδικής φροντίδας, πραγματοποιείται από νεαρούς δράστες. Πολλοί δράστες προέρχονται από οικογενειακά περιβάλλοντα, στα οποία είχαν βιώσει την σωματική / φυσική κακοποίηση, είχαν απόμακρες σχέσεις με τους γονείς τους, οι οποίοι παρουσίαζαν υψηλά ποσοστά χρήσης ουσιών και σεξουαλικοποιημένων συμπεριφορών. Συχνά τέτοιου τύπου δράστες εμφανίζουν κοινωνική ανεπάρκεια και απόσυρση έναντι των συνομηλίκων τους, με αποτέλεσμα να στρέφονται στα παιδιά, με σκοπό κατ' αρχήν την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μαζί τους και κατά δεύτερο χρόνο την πραγματοποίηση σεξουαλικών επαφών (Moulden et al., 2007).

Στην δεύτερη κατηγορία δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών, με κριτήριο την επαγγελματική κατηγορία στην οποία ανήκουν (και ακριβώς η οποία είναι που τους δίνει την δυνατότητα πρόσβασης σε παιδιά, υποψήφια θύματα), εντάσσονται οι κληρικοί.

Τα ποσοστά διάπραξης σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών από κληρικούς (κυρίως καθολικούς ιερείς) είναι συγκλονιστικά: υπολογίζεται πως το 4% των καθολικών ιερέων έχει προβεί σε σεξουαλική κακοποίηση περίπου 10.000 παιδιών, ενώ πιθανολογείται πως η πλειονότητα των σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών έχει διαπραχθεί κατά την δεκαετία του '70 (John Jay College of Criminal Justice, 2004). Η πλειοψηφία των πράξεων αφορά αγόρια θύματα και συνίσταται σε άγγιγμα / χάδι του θύματος. Επίσης, φαίνεται πως η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών από κληρικούς είναι ευρύτατη, καθώς πραγματοποιείται από Προτεστάντες, Ιουδαίους, Μουσουλμάνους και Βουδιστές κληρικούς (Friedman, 2009).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το εύρημα, πως ενώ οι κληρικοί, σε μεγάλο ποσοστό, κακοποιούν σεξουαλικά αγόρια, πολλοί λιγότεροι από τους μισούς ιερείς και ιεροσπουδαστές δηλώνουν ομοφυλόφιλοι (Cozzens, 2002). Σε κάθε περίπτωση, φαίνεται πως οι ομοφυλόφιλοι δράστες δεν παρουσιάζουν υψηλότερη πιθανότητα σεξουαλικής επίθεσης εναντίον παιδιών, σε σύγκριση με τους ετεροφυλόφιλους (Plante και Daniels, 2004). Περίπου μόνο 2% των ιερέων καταγράφονται ως παιδόφιλοι, υπό την έννοια του ιδιαίτερου σεξουαλικού ενδιαφέροντος προς τα παιδιά, ενώ ένα 4% εξ αυτών θεωρούνται εφηβόφιλοι, οι οποίοι έλκονται σεξουαλικά από άτομα ημιεφηβικής ηλικίας (Sipe, 1995). Παρ' όλα αυτά, εμφανίζεται κάποια ομάδα ιερέων, η οποία αναφέρει έντονη και σαφή σεξουαλική έλξη προς τα παιδιά (Groth και Oliveri, 1989).

Οι ψυχολογικές μελέτες των ιερέων δραστών σεξουαλικής κακοποίησης εναντίον παιδιών έχουν καταγράψει αυξημένα ποσοστά ψυχοπαθολογικών στοιχείων: κατάθλιψη, χρήση ουσιών, έντονη δυσανεξία στην εξουσία, αυταρχισμό, νευροψυχολογικές δυσκολίες γνωστικού τύπου, κ.λ.π. Οι ιερείς αυτοί είναι συνήθως οργίλοι, καχύποπτοι, εσωστρεφείς και εχθρικοί, παρότι δεν εκφράζουν τα χαρακτηριστικά αυτά στην δημόσια εικόνα τους. Αυτοί οι άνδρες, αναφέρουν χαοτικό και διαταραγμένο οικογενειακό ιστορικό, με καταγραφή μεγαλύτερων ποσοστών φυσικής / σεξουαλικής κακοποίησης και υψηλό ποσοστό ψυχιατρικών διαγνώσεων των συγγενών τους (Plante και Aldridge, 2005). Συχνά, οι δράστες αυτοί αισθάνονται

αδικημένοι, παρουσιάζουν δυσανεξία στην ανάληψη ευθυνών και αδιαφορούν για τα αισθήματα και το αξιολογικό σύστημα των άλλων (Miller, 2007).

Οι White και Terry (2008) έχοντας προβεί σε σύγκριση της επαγγελματικής κουλτούρας των ιερωμένων και των οργάνων επιβολής του νόμου, διαπίστωσαν κοινά χαρακτηριστικά, όπως μεταξύ άλλων: τις απομονωμένες συνθήκες εργασίας, την μειωμένη εργασιακή κινητικότητα, καθώς και τους κοινούς αξιακούς κώδικες που τοποθετούν ψηλά την αρετή, την μυστικότητα, την ενσωμάτωση. Και στις δύο επαγγελματικές κοινότητες, τα μέλη τους αισθάνονται πίεση να ανταποκριθούν στο πρότυπο του «καλού κ' αγαθού», τον οποίο μπορεί να εμπιστευθεί και στον οποίο μπορεί να βασισθεί ο κάθε πολίτης. Οι συνθήκες αυτές μπορεί να οδηγήσουν κάποια ευάλωτα άτομα σε ψυχική διαταραχή ή στην εσωτερίκευση της ψυχικής αυτής πίεσης, και στη έκφρασή της, μέσω μίας συμπεριφοράς οικονομικής και σεξουαλικής κατάχρησης του ρόλου τους έναντι του «ποιμνίου», το οποίο υποχρεούνται να προστατεύουν. Από αυτήν την οπτική, είναι που οι παραβατικοί αστυνομικοί παρουσιάζουν ομοιότητες με τους παραβατικούς κληρικούς, καθώς και οι 2 ομάδες δημιουργούν αισθήματα προδοσίας και θυμό στο κοινωνικό περιβάλλον.

3. ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

3.1. ΔΙΑΚΡΙΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Το Διαδίκτυο, εξαιτίας της δυνατότητας της διασφάλισης της ανωνυμίας που παρέχει, αποτελεί κατάλληλο περιβάλλον για την συγκαλυμμένη δημιουργία δικτύου παιδόφιλων (Akdeniz, 1999). Μεγάλα δίκτυα παιδοφιλικών οργανώσεων που δρουν σε διάφορα μέρη παγκοσμίως, όπως π.χ. η Βόρεια Αμερικανική Ένωση για την Αγάπη Ανδρών – Αγοριών (North American Man- Boy Love Association, aka NAMBLA), το Δίκτυο Πληροφόρησης Παιδόφιλων του Ηνωμένου Βασιλείου (UK Pedophile Information Network, aka PIN), η Ολλανδική Ένωση για την Σεξουαλική

Μεταρρύθμιση (The Netherlands Association for Sexual Reform), κ.α., στοχεύουν στην φιλελευθεροποίηση των νόμων που άπτονται της γενετήσιας συμπεριφοράς και ελευθερίας (De Young, 1988). Επί πλέον, έχουν υπάρξει διαδικτυακά δίκτυα διακίνησης πορνογραφίας, όπως το “Wonderland Club”, ένα δίκτυο 300 περίπου μελών, στο οποίο η πρόσβαση ενός καινούργιου μέλους ήταν εφικτή υπό την προϋπόθεση προσφοράς πλέον των 10.000 εικόνων παιδικής πορνογραφίας (Beech et al., 2008), ή το “Orchid Club”, ένα on line δίκτυο παιδόφιλων με προέλευση κυρίως τις Ηνωμένες Πολιτείες (Quayle και Taylor, 2001).

Σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο για τα Αγνοούμενα Παιδιά και τα Παιδιά που έχουν καταστεί Θύματα Εκμετάλλευσης, των ΗΠΑ (National Center for Missing and Exploited Children), ένα κέντρο ανταλλαγής πληροφοριών που έχει εξουσιοδοτηθεί από το Αμερικανικό Κογκρέσσο για να παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες στις αρχές ως προς τις υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας μέχρι το 2014, έχει γίνει επισκόπηση 147 εκατομμυρίων εικόνων και βίντεο στην προσπάθεια υποστήριξης των διωκτικών αρχών, ώστε να αναγνωρισθούν τα παιδιά που απεικονίζονται σε αυτές τις εικόνες και τα βίντεο (National Center for Missing and Exploited Children, 2016).

Τα δίκτυα αυτά, παρουσιάζονται να έχουν οργανωμένη δομή με συγκεκριμένες διεργασίες για την αποδοχή ή τον αποκλεισμό πιθανών μελών, και να επιτελούν πλειάδα λειτουργικών διαδικασιών, όπως η εύρεση θυμάτων, και η παραγωγή και διανομή παιδικής πορνογραφίας, καθώς και η δημιουργία ενός καταλόγου υποψηφίων αγοραστών (Estes, 2001).

Οι χρήστες μέλη των συγκεκριμένων δικτύων φαίνεται πως αισθάνονται ανακούφιση με την ένταξή τους σε τέτοιες οργανώσεις (Jenkins, 2001). Η παρουσίαση των συγκεκριμένων ατόμων ως «άνδρες που αγαπούν αγόρια» (boy – lovers) και όχι ως παιδόφιλων, δημιουργεί μία τροφοδότηση της αυτοπεποίθησης των δραστών, αντίθετη προς την κοινωνική κατακραυγή που κυριαρχεί εναντίον της παιδοφιλίας (Durkin, 1997). Επίσης, τα μέλη τέτοιων δικτύων αναπτύσσουν μία αίσθηση ταυτότητας, που βασίζεται στην αίσθηση της μυστικότητας και της ασφάλειας, οι οποίες κατοχυρώνονται κρυφίως (Jenkins, 2001).

Το διαδίκτυο χρησιμοποιείται από τους δράστες σεξουαλικών εναντίον παιδιών με ποικίλους τρόπους: μπορεί να πρόκειται για απόκτηση ή διακίνηση παιδικής πορνογραφίας, προσπάθεια γνωριμίας, εξοικείωσης και εν τέλει αποπλάνησης ανηλίκων ή επικοινωνία με άλλους παιδεραστές / παιδόφιλους (Beech et al., 2008).

Ερίζεται ,όμως, αν οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά μέσω διαδικτύου αποτελούν μία ξεχωριστή ομάδα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συμπεριφορές, ή αν απλώς πρόκειται για δράστες σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά που απλώς εκμεταλλεύονται το διαδίκτυο για την διάπραξη των εγκλημάτων τους. (Owens et al., 2016). Από μερίδα ερευνητών, καταγράφονται 2 υποκατηγορίες δραστών που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στην εγκληματική τους δράση. Η πρώτη υποκατηγορία δραστών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο ως μέσο προσέγγισης και συνομιλίας με ανηλίκους, με απώτερο στόχο την αποπλάνηση και την ανάπτυξη σεξουαλικής σχέσης μαζί τους. Η δεύτερη υποκατηγορία δραστών δεν προτίθεται να προβεί σε εξ επαφής σεξουαλική προσέγγιση κάποιου / κάποιων ανηλίκων, αλλά αποσκοπεί στην συγκέντρωση πορνογραφικού υλικού, ώστε να τροφοδοτήσει τις σεξουαλικές του φαντασιώσεις. Η υποκατηγορία αυτή δραστών περιορίζεται στον ανυανισμό ή στο διαδικτυακό σεξ (cybersex) (Seto et al., 2012).

Πάντως υποστηρίζεται και η γνώμη πως το διαδίκτυο απλά εξυπηρετεί με καλύτερο τρόπο τις ανάγκες των ήδη γνωστών κατηγοριών εγκληματιών κατά παιδιών, και πως επομένως δεν πρόκειται για κάποια ιδιαίτερη κατηγορία δραστών, οι οποίοι χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής ή μεταχείρισης (Lanning, 2010). Παρά το γεγονός πως οι δράστες αυτοί χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως μέσο έκφρασης της σεξουαλικής τους προτίμησης, φαίνεται πως οι υποκείμενοι μηχανισμοί που τους ωθούν στην διάπραξη των συγκεκριμένων εγκλημάτων είναι οι ίδιοι με αυτούς των υπόλοιπων δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά (Bourka και Hernandez, 2009), ενώ επιπλέον το δεδομένο αυτό υποστηρίζει την υπόθεση πως οι καταναλωτές παιδικής πορνογραφίας αποτελούν, κατά κανόνα, άτομα με παιδοφιλικές τάσεις (Seto et al., 2006). Ακόμη, ένα μέρος ήδη καταδικασθέντων παιδεραστών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο ως εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης παιδιών, παραβιάζοντας έτσι, ουσιαστικά, τους περιορισμούς που του έχει επιβληθεί στην πρόσβαση σε παιδιά, μετά την καταδίκη του (Hernandez, 2000).

Αναφορικά με το σημαντικό ζήτημα του κατά πόσον οι δράστες σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών μέσω διαδικτύου και ειδικότερα οι καταναλωτές παιδικής πορνογραφίας μέσω διαδικτύου είναι πιθανόν να προβαίνουν και σε σεξουαλικές επιθέσεις «δια ζώσης», επισημαίνεται πως το ζήτημα αυτό αποτελεί κυρίαρχο θέμα ως προς την ανάπτυξη των κοινωνικών και νομοθετικών πολιτικών για την παιδική πορνογραφία που διακινείται μέσω διαδικτύου (Sheldon και Howitt, 2007).

Οι γνώμες δίστανται: κατά μία γνώμη η ενασχόληση με την παιδική πορνογραφία δεν φαίνεται να σχετίζεται άμεσα τουλάχιστον, με την διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών (Taylor και Quayle, 2003), ενώ κατά άλλη άποψη, που επικαλείται πηγές από τις διοικητικές αρχές, επισημαίνεται πως η κατοχή παιδικής πορνογραφίας αποτελεί σημαντικό προδιαθεσικό παράγοντα για την δράση του κατόχου της (Lanning, 2010.). Γενικότερα, αναγνωρίζεται πως η κατανάλωση παιδικής πορνογραφίας αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα κινδύνου ως προς την διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών, αλλά μόνο σε άτομα που ήδη παρουσιάζουν σεξουαλική προσήλωση στα παιδιά, προκρίνοντας την άποψη πως η κατοχή παιδικής πορνογραφίας λίγη σχέση έχει αυτή καθαυτή με την σεξουαλική επιθετική συμπεριφορά και την διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων (Seto et al., 2006).

Τα δεδομένα ως προς την διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά, από δράστες που αποκτούν/ διαδίδουν παιδική πορνογραφία μέσω διαδικτύου, ποικίλλουν ευρύτατα: τα σχετικά ποσοστά υπολογίζονται ανάμεσα στο 3% και στο 85% των δραστών (Bourke και Hernandez, 2009). Η διαφορά των καταγραφόμενων ποσοστών αποδίδεται στις διαφορετικές πηγές συλλογής δεδομένων, ενώ παρατηρείται πως όταν τα δεδομένα συλλέγονται από επίσημα κρατικά αρχεία, η καταγραφή προηγούμενων εξ επαφής σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά εμφανίζεται μειωμένη, σε αντίθεση με την περίπτωση συλλογής δεδομένων μέσω της προσωπικής ομολογίας των δραστών, οπότε και καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά εξ επαφής σεξουαλικών επιθέσεων των δραστών μέσω διαδικτύου (Seto et al., 2011). Μάλιστα, υπολογίζεται πως το 40% των δραστών που ήταν καταναλωτές παιδικής πορνογραφίας, σε διάστημα ενός έτους, ήταν ταυτόχρονα και δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εξ επαφής σε παιδιά, ενώ ταυτόχρονα μία στις έξι περιπτώσεις διαλεύκανσης κάποιας υπόθεσης σχετικής με παιδική πορνογραφία, πιθανολογείται πως συνδεόταν με σεξουαλική επίθεση με φυσική επαφή σε παιδιά (Wolak et al., 2005).

Γενικότερα, με βάση τα ισχύοντα ευρήματα από τις διενεργηθείσες μελέτες, διαπιστώνεται πως το 67% των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά μέσω διαδικτύου αποτελούνταν από κατόχους υλικού παιδικής πορνογραφίας (Wolak et al., 2003). Συμπεραίνεται, πως τα εγκλήματα που σχετίζονται με την παιδική πορνογραφία, συνδέονται συχνά με την διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά με άμεση επαφή, αλλά χωρίς να είναι εμφανής κάποιος συγκεκριμένος μηχανισμός σύνδεσης (Wolak et al., 2005).

Σε κάθε περίπτωση, η εικόνα που έχουμε ως προς την έκταση της ύπαρξης δραστών διπλών σεξουαλικών επιθέσεων (εξ επαφής και μέσω διαδικτύου) περιπλέκεται ακόμη περισσότερο από το γεγονός της υποαναφοράς τέτοιων επιθέσεων, ειδικά από τα πολύ νεαρής ηλικίας θύματα, αλλά και από τα θύματα που γνώριζαν τον δράστη προ της διάπραξης της σεξουαλικής επίθεσης (Smith et al., 2000). Με δεδομένο ότι η προγενέστερη σεξουαλική επίθεση αποτελεί έναν από τους σπουδαιότερους παράγοντες κινδύνου για την υποτροπή, είναι εύλογο πως πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για την όσο το δυνατόν πληρέστερη και λεπτομερέστερη καταγραφή του ιστορικού κάθε δράστη (Seto και Eke, 2005).

Πάντως, είναι βέβαιο πως ένα (όχι αδιάφορο) ποσοστό ατόμων που είναι κάτοχος υλικού παιδικής πορνογραφίας, θα διαπιστωθεί, σε κάποιο χρονικό σημείο, πως κακοποιεί σεξουαλικά παιδιά (Dobson, 2003). Ειδικότερα, οι δράστες εξ επαφής επιθέσεων παρουσιάζονται να κατέχουν πλουσιότερες συλλογές παιδικής πορνογραφίας, με σαφώς μεγαλύτερο ποσοστό πορνογραφίας παιδιών, απ' ότι πορνογραφίας ενηλίκων, σε σύγκριση με δράστες επιθέσεων μέσω διαδικτύου (McCarthy, 2010).

Είναι πιθανό πως το διαδίκτυο εξασφαλίζει την κατάλληλη συνθήκη δημιουργίας σεναρίων σεξουαλικών επιθέσεων, ακόμα και σε δράστες που δεν είχαν προηγουμένως σκοπό διάπραξης εξ επαφής σεξουαλικής επίθεσης, μέσω της ενσωμάτωσης σεξουαλικών απεικονίσεων παιδιών σε σεξουαλικές φαντασιώσεις και της πραγματοποίησής τους, μέσα από μία διαδικασία σταδιακής άρσης των αναστολών (Wilson και Jones, 2008). Παρά το γεγονός της ανυπαρξίας ενός σαφούς μηχανισμού ώθησης σε πράξεις παιδεραστίας μετά την χρήση παιδικής πορνογραφίας, παρατηρείται πως η κατανάλωση σχετικού πορνογραφικού υλικού προάγει στάσεις υπέρ της σεξουαλικής επίθεσης, δημιουργώντας στους δράστες την πεποίθηση ότι τα παιδιά είναι συνεργάσιμα ή ακόμα και ενθουσιώδη (Marshall, 2000).

Εξ' άλλου ένα ποσοστό (17%) των δραστών αναφέρει χρήση πορνογραφικού υλικού πριν ή κατά τον χρόνο διάπραξης των σεξουαλικών επιθέσεων (Langevin και Curone, 2004). Ενδεχομένως, η παιδική πορνογραφία να επιτελεί πολλαπλές λειτουργίες που συντελούν υπέρ της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών, όπως π.χ. να δημιουργεί αυξημένη σεξουαλική διέγερση ή να χρησιμοποιείται από τους δράστες κατά την διαδικασία της αποπλάνησης (grooming) των θυμάτων (Buschman et al., 2010). Είναι πιθανό, πως η κατανάλωση παιδικού πορνογραφικού υλικού δημιουργεί την ψευδή πεποίθηση ότι το πλήθος των σεξουαλικών απεικονίσεων παιδιών

υποδηλώνει πως η σεξουαλική σχέση παιδιού και ενήλικου δεν αποτελεί ασυνήθη συμπεριφορά. Έτσι, μειώνονται οι αντιστάσεις διάπραξης του εγκλήματος (Print και Morisson, 2000). Η κατανάλωση παιδικής πορνογραφίας διαπιστώνεται, επίσης, πως λειτουργεί επιβλητικά, όσον αφορά την αυτοδικαίωση της σεξουαλικής έλξης προς τα παιδιά (Tate, 1990).

Ειδικότερα, όσον αφορά την αποπλάνηση (grooming) των θυμάτων, παρατηρείται (σύμφωνα με επισκόπηση των δεδομένων από σχετικές έρευνες του FBI) πως η συχνότητα αποστολής υλικού παιδικής πορνογραφίας, από τον δράστη προς παιδιά υποψήφια θύματα, είναι υψηλότερη στους δράστες που τελούν εξ επαφής σεξουαλικά εγκλήματα κατά παιδιών, σε σχέση με τους δράστες που περιορίζονται στην τέλεση εγκλημάτων μέσω διαδικτύου (Hoffer et al., 2015). Υψηλό ποσοστό δραστών αποστέλουν υλικό παιδικής πορνογραφίας στα υποψήφια θύματά τους, σε μια προσπάθεια να τα πείσουν για τον κοινωνικά αποδεκτό χαρακτήρα, των απεικονιζόμενων στο υλικό αυτό, συμπεριφορών (Lanning, 2010).

Εν γένει, μέσα από την μελέτη του πορνογραφικού υλικού που χρησιμοποιούν οι δράστες, μπορούν να αντληθούν πολύτιμες πληροφορίες τόσο για τις προτιμήσεις τους, όσο και για την διαδικασία θυματοποίησης των παιδιών (Seto et al., 2006). Η «τραχύτητα» μίας πορνογραφικής συλλογής με βάση παράγοντες όπως η έκτασή της, ο βαθμός οργάνωσής της, η απουσία ή η παρουσία ιδιωτικού υλικού (η οποία υποδηλώνει, πως ο ίδιος ο κάτοχος του υλικού έχει συμμετάσχει στην παραγωγή της εικόνας), η ηλικία του απεικονιζόμενου παιδιού (Taylor et al., 2001).

Προς τον σκοπό της εγκληματολογικής ανάλυσης των εικόνων παιδικής πορνογραφίας, έχουν σχεδιασθεί 2 τυπολογίες στην Ευρώπη: η τυπολογία COPINE (Combating Paedophile Information Network in Europe) και η τυπολογία SAP (Sentencing Advisory Panel), η τελευταία σχεδιασμένη από την Συμβουλευτική Επιτροπή Καταδικών της Αγγλίας. Η κύρια διαφορά μεταξύ των 2 τυπολογιών, είναι πως η τυπολογία COPINE δεν έχει περιλάβει στις κατηγορίες της εικόνες που προέρχονται από νόμιμες πηγές, με περιεχόμενο παιδιά απεικονιζόμενα με τα εσώρουχά τους ή / και ντυμένα, σε αντίθεση με την τυπολογία SAP, η οποία τις συμπεριλαμβάνει. Η τυπολογία SAP κατατάσσει στην ίδια κατηγορία εικόνες που αναπαριστούν παιδιά σε σεξουαλική στάση ή γυμνά, αλλά χωρίς προβολή σεξουαλικής δραστηριότητας. Πάντως, και στις 2 τυπολογίες, οι πορνογραφικές εικόνες κατηγοριοποιούνται με βάση την αυξανόμενη σεξουαλική επιθετικότητα εναντίον των παιδιών. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα, οι δράστες προτιμούν,

κατά πλειοψηφία, παιδιά προεφηβικής ηλικίας και απεικονίσεις πράξεων διείσδυσης (Quayle και Jones, 2011).

3.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Οι δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω διαδικτύου εμφανίζονται ως μία ετερογενής ομάδα, με ποικιλομορφία δημογραφικών χαρακτηριστικών. Η πλειονότητά τους αποτελείται από λευκούς άνδρες, ηλικίας άνω των 25 ετών, ενώ ως προς άλλες παραμέτρους όπως η οικογενειακή κατάσταση, το μορφωτικό επίπεδο, την επαγγελματική κατάσταση, το εισόδημα κ.λ.π., παρουσιάζουν αρκετές αποκλίσεις (Seto και Eke, 2005).

Παρά ταύτα, μία μεταανάλυση 27 ερευνών σε πληθυσμό δραστών σεξουαλικών επιθέσεων μέσω διαδικτύου, κατέληξε στο συμπέρασμα πως η συγκεκριμένοι δράστες παρουσιάζουν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι άγαμοι, άνεργοι, νεότεροι, αλλά και να εμφανίζουν διαταραγμένη σεξουαλική συμπεριφορά, σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό. Επιπλέον, βρέθηκε πως, συγκριτικά με τους εξ επαφής δράστες σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών, οι συγκεκριμένοι δράστες διακατέχονται σε μικρότερο βαθμό από γνωστικές στρεβλώσεις και ταυτίζονται λιγότερο με τα παιδιά, ενώ και για τις 2 κατηγορίες δραστών καταγράφονται παρόμοια επίπεδα μειωμένης αυτοεκτίμησης και αισθήματος μοναξιάς (Babchishin et al., 2011).

Η νεότερη ηλικία και η ανεργία έχουν θεωρηθεί ιδιότητες που συνιστούν προδιαθεσικούς παράγοντες για την διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών μέσω διαδικτύου (Andrews και Bonta, 2006). Εξάλλου, η κυριαρχία της λευκής φυλής στον πληθυσμό των δραστών αυτών, πιθανώς αντανακλά την γενική κατανομή της χρήσης του διαδικτύου, παγκοσμίως, με το 75% των χρηστών να είναι λευκοί (Babchishin et al., 2011).

Η απουσία γάμου από το ιστορικό της συγκεκριμένης ομάδας δραστών ενδέχεται να αποτελεί συνέπεια της συναισθηματικής ψυχρότητας και των ελλειμματικών κοινωνικών δεξιοτήτων που τους χαρακτηρίζουν στις προσωπικές τους σχέσεις με άλλους ενήλικους (Schmitt et al., 2001). Μάλιστα, προτείνεται πως ακριβώς αυτή η διάθεση αποφυγής της εγγύτητας, είναι που ενδέχεται να αποτρέπει από το πέρασμα στην πράξη και την τέλεση πράξεων παιδεραστίας (Babschishin et al.,

2011). Η χρήση του διαδικτύου μπορεί να είναι προτιμητέα λόγω της έλλειψης διαπροσωπικής επαφής, αλλά και εξαιτίας της «νομιμοποιητικής» επίδρασης, στις συγκεκριμένες αποκλίνουσες συμπεριφορές, ενός τέτοιου αποστασιοποιημένου περιβάλλοντος (Quayle και Taylor, 2002).

Αξίζει να σημειωθεί πως, στην περίπτωση των δραστών αυτών (όπως εξάλλου συμβαίνει και με τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών, εν γένει), παρατηρείται σχετικά αυξημένη κατοχή θέσεων ευθύνης, μέσω των οποίων τους είναι ευχερέστερο να πλησιάζουν παιδιά (Hoffer et al., 2015). Σε δείγμα 251 δραστών σεξουαλικών επιθέσεων μέσω Διαδικτύου, το 21% εργαζόταν ως προπονητής, κληρικός, αστυνομικός κ.λ.π., δηλαδή βρισκόταν σε θέσεις που εμπνέουν την εμπιστοσύνη των ενηλίκων και διασφαλίζουν, έτσι, συνεχή δυνατότητα επαφής με παιδιά (Owens et al., 2016).

Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η απουσία προγενέστερου εγκληματολογικού ιστορικού στην πλειοψηφία των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά μέσω διαδικτύου (Seto et al., 2011). Αντιθέτως, η πλειονότητα των δραστών εγκλημάτων σεξουαλικής βίας έναντι ενηλίκων εμφανίζεται να έχει παρελθούσα εγκληματική δράση (Langan et al., 2003). Γενικότερα, συνάγεται πως οι καταδικασθέντες για διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών εμφανίζουν αυξημένη πιθανότητα να έχουν λευκό ποινικό μητρώο, σε αντίθεση με τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων που δεν στοχοποιούν παιδιά, οι οποίοι διαθέτουν λευκό ποινικό μητρώο σε ποσοστό μικρότερο του 20%. Πάντως, οι δράστες που είχαν στο ιστορικό τους προγενέστερη καταγραφείσα εγκληματική πράξη, είχαν σε ποσοστό, άνω του 50%, κατηγορηθεί για σεξουαλικό έγκλημα εναντίον παιδιού (Greenfeld, 1996). Αν και μόνο το 12% των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων μέσω Διαδικτύου έχουν ιστορικό σεξουαλικών επιθέσεων εξ επαφής εναντίον παιδιών (Seto et al., 2011), ενδέχεται αυτό να οφείλεται στην χαμηλή καταγραφή των εξ επαφής σεξουαλικών εγκλημάτων κατά παιδιών (Owens et al., 2016).

Η επιλογή του συγκεκριμένου πορνογραφικού υλικού θεωρείται πως αντανακλά τις προτιμήσεις των δραστών, ειδικότερα ως προς το φύλο του παιδιού, την ηλικιακή ομάδα στην οποία αυτό ανήκει, καθώς και την ζητούμενη σεξουαλική δραστηριότητα, την οποία επιδιώκει ο δράστης (Seto et al., 2006). Οι δράστες, πάντως, πραγματοποιούν σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον παιδιών, ασχέτως φύλου και ηλικιακής κατηγορίας (Bourke and Hernandez, 2009). Διαπιστώνεται πως παρά την ύπαρξη ιδιαίτερης προτίμησης για ένα «ιδεατό» παιδί θύμα, όσον αφορά το φύλο, την

ηλικία και ποικίλα σωματικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά, οι δράστες πραγματοποιούν τις σεξουαλικές επιθέσεις τους εναντίον παιδιών, τα οποία, παρότι απέχουν από το «ιδεατό» παιδί θύμα, απλά τυχαίνει να βρίσκονται στην άμεση πρόσβαση των δραστών (Hoffer et al., 2015).

Μία ιδιαίτερα σημαντική «παρεξήγηση» με βάση την κοινή αντίληψη για την σεξουαλική κακοποίηση παιδιών είναι πως τα παιδιά κακοποιούνται σεξουαλικά από ξένους, προς το παιδί, δράστες που «παραμονεύουν» σε δημόσιες τοποθεσίες (Owens et al., 2016). Αντιθέτως, η πλειονότητα των παιδιών κακοποιούνται σεξουαλικά από άτομα τα οποία τους είναι γνωστά και απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης τους (Greenfeld, 1996). Η πλειοψηφία των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων μέσω διαδικτύου ανήκουν είτε στην οικογένεια, είτε στον ευρύτερο κύκλο των γνωστών προσώπων του θύματος (Owens et al., 2016), διαπίστωση που έρχεται σε συμφωνία με τα ευρήματά για τους εν γένει για δράστες σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών, οι οποίοι είναι άγνωστοι προς το παιδί θύμα τους, μόνο σε ποσοστό 1 έναντι 7 δραστών, ενώ σημαντικό είναι το γεγονός πως το 1/3 των δραστών πραγματοποιεί την σεξουαλική επίθεση εναντίον του ίδιου του παιδιού (Greenfeld, 1996).

Εν γένει, ενδέχεται ένα υψηλό ποσοστό των δραστών σεξουαλικών επιθέσεων εναντίον παιδιών μέσω διαδικτύου να έχει επιλέξει την επαγγελματική του δραστηριότητα / το χόμπυ του / την εθελοντική του εργασία, με κριτήριο την δυνατότητα πρόσβασης που αυτή του παρέχει σε παιδιά (Owens et al., 2016). Κατά κανόνα, οι δράστες που παρουσιάζουν την υψηλότερη πιθανότητα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι όσοι παρουσιάζουν υψηλή δυνατότητα πρόσβασης σε παιδιά (Long et al., 2013).

3.3. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πριν την εμφάνιση του Διαδικτύου, η τυπολογία κατόχων παιδικής πορνογραφίας διέκρινε σε τέσσερις κατηγορίες: i) στους «κρυφούς συλλέκτες» (close – collectors), οι οποίοι διατηρούν μυστική την συλλογή τους και δεν προβαίνουν σε πράξεις παιδεραστίας, ii) στους «απομονωμένους συλλέκτες» (isolated collectors) που συνδυάζουν την συλλογή εικόνων παιδικής πορνογραφίας με την παιδεραστία, οπότε και οι εικόνες πορνογραφίας είναι πιθανόν να απεικονίζουν θύματά της, iii) στους

«συλλέκτες του τύπου της αγροικίας» (cottage collectors : στην αγγλική αργκό), οι οποίοι θέλουν να μοιράζονται την συλλογή, αλλά και τις σεξουαλικές εμπειρίες τους με παιδιά, με άλλους συλλέκτες, κυρίως για λόγους αυτοεπιβεβαίωσης, iv) στους «εμπορικούς συλλέκτες» (commercial collectors), οι οποίοι κινητοποιούνται, κυρίως, από το οικονομικό όφελος που μπορεί να αποφέρει η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας (Hartmann et al., 1984).

Σύμφωνα με το ταξινομικό μοντέλο των Babchishin et al., (2011), βάση της μεταανάλυσης των κατόχων υλικού παιδικής πορνογραφίας, μπορούν να ταυτοποιηθούν 4 τύποι καταναλωτών παιδικής πορνογραφίας: i) όσοι κινητοποιούνται από την παρόρμηση ή την περιέργειά τους (curiosity – or impulse dream), οι οποίοι δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες παιδοφιλικές τάσεις, ii) όσοι καταναλώνουν παιδική πορνογραφία για να τροφοδοτούν τις σεξουαλικές φαντασιώσεις τους, χωρίς όμως να προχωρούν σε σεξουαλικές επιθέσεις σε παιδιά, iii) αυτοί που διακινούν εικόνες πορνογραφίας καθαρά για λόγους οικονομικού συμφέροντος, iv) εκείνοι που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, απλά και μόνο, ως μέσο διάπραξης πράξεων παιδεραστίας.

Κατά άλλη, απλούστερη, ταξινόμηση οι δράστες χωρίζονται σε 3 κατηγορίες: i) στους δράστες που συλλέγουν εικόνες παιδικής πορνογραφίας και ταυτόχρονα προβαίνουν σε πράξεις παιδεραστίας (δράστες τύπου 1) , ii) στους δράστες που συλλέγουν εικόνες παιδικής πορνογραφίας, οι οποίοι είναι πιθανόν να περάσουν σε σεξουαλική επίθεση δια ζώσης (δράστες τύπου 2) και iii) στην τρίτη κατηγορία δραστών (δράστες τύπου 3), η οποία προσεγγίζει την παιδική πορνογραφία καθαρά από απλή περιέργεια και επομένως είναι απίθανο πως θα προχωρήσει στην διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων δια ζώσης σε παιδιά (δράστες τύπου 3) (Sullivan και Beech, 2004).

Περαιτέρω, οι Alexy et al., (2005), θέτουν ως κριτήριο οριοθέτησης των διαφορετικών κατηγοριών δραστών, την χρήση του διαδικτύου, ως μέσου διευκόλυνσης της διάπραξης σεξουαλικών επιθέσεων δια ζώσης. Οι τρεις κατηγορίες δραστών που διακρίνουν είναι οι ακόλουθες: i) οι έμποροι (traders), οι οποίοι ερασιτεχνικά ή επαγγελματικά διακινούν αφιλοκερδώς ή με αμοιβή εικόνες παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο, ii) οι ταξιδιώτες (travellers) που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να εντοπίσουν και στην συνέχεια να προσεγγίσουν τα παιδιά θύματά τους, με στόχο την δια ζώσης συνάντηση και κακοποίηση, iii) οι έμποροι ταξιδευτές (traders – travellers), οι οποίοι συνδυάζουν την διακίνηση παιδικής πορνογραφίας στο

διαδίκτυο, επωφελούμενοι παράλληλα από τις δυνατότητες του μέσου, ώστε να εντοπίσουν υποψήφια θύματα, τα οποία σκοπεύουν να συναντήσουν από κοντά.

Παρεμφερής είναι και η ταξινόμηση των Hall και Hall (2007) που διακρίνει 4 τύπους σεξουαλικών επιθέσεων μέσω διαδικτύου: i) τους δράστες που αποσκοπούν μόνο στην διαδικτυακή σχέση με παιδιά και δεν σκοπεύουν να προβούν περαιτέρω σε προσωπική συνάντηση μαζί τους (the cruisers), ii) τους «κυνηγούς» παιδεραστές που αναζητούν τα θύματά τους στο διαδίκτυο (the stalkers), iii) τους δράστες που αυνανίζονται παρακολουθώντας υλικό παιδικής πορνογραφίας (the masturbators), iv) τους δράστες που δικτυώνονται μέσω του διαδικτύου με σκοπό την διακίνηση πορνογραφίας, αλλά πιθανώς και της διακίνησης των ίδιων των παιδιών (the networkers ή swappers).

Τέλος, τα μέλη των παιδοφιλικών online οργανώσεων, υιοθετούν διαφορετικούς ρόλους, εντός των δικτύων του και συγκεκριμένα, είτε τον ρόλο του υποστηρικτή (promoter) των σεξουαλικών σχέσεων ενηλίκων και παιδιών, ή του επικριτή (detractor), ο οποίος αντιτίθεται στο πέρασμα στην πράξη και την διενέργεια πράξεων παιδεραστίας. Εντός του ευρύτερου ρόλου του υποστηρικτή των σεξουαλικών σχέσεων ενηλίκων με παιδιά, εντάσσονται οι παρακάτω υποκατηγορίες ρόλων: i) ο «συντονιστής» (coordinator), ο οποίος διευθύνει τις δραστηριότητες της ομάδας και δίνει απαντήσεις και κατευθύνσεις σε νέα μέλη (newbies), ii) ο «κριτικός» (literature reviewer), ο οποίος προβαίνει σε επισκόπηση και κριτική αποτίμηση των εκδόσεων που σχετίζονται με παιδική πορνογραφία, iii) ο «δημιουργός ιστοριών» (story generator) , ο οποίος δημιουργεί φανταστικές ιστορίες με αντικείμενο τις ερωτικές δραστηριότητες μεταξύ ενηλίκων και παιδιών, iv) ο «ακόλουθος» (supporter), ο οποίος εκθειάζει τις ερωτικές σχέσεις με παιδιά και υποστηρίζει τα δικαιώματα των παιδεραστών / παιδόφιλων, v) ο «διακινητής εικόνων» (trader of images), ο οποίος διακινεί, αναρτά ή αναζητά, εικόνες σεξουαλικού περιεχομένου, στις οποίες συμμετέχουν παιδιά (O'Connell, 2001).

4. ΝΕΑΡΟΙ ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

4.1. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΝΕΑΡΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Η διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων από δράστες νεαρής (εφηβικής και μετεφηβικής) ηλικίας, έχει προκαλέσει μεγάλη κοινωνική ανησυχία, εξαιτίας της διαπίστωσης του μεγάλου αριθμού τέτοιων εγκλημάτων από νεαρούς δράστες: τα σεξουαλικά εγκλήματα των νεαρών δραστών παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του 28% για τον βιασμό και του 32% για άλλου είδους σεξουαλικές επιθέσεις μεταξύ των ετών 1981 και 1990, ενώ για το έτος 1990 οι νεαροί δράστες αναλογούσαν στο ένα πέμπτο των βιασμών και στο ένα τέταρτο των άλλων σεξουαλικών εγκλημάτων (Flanagan και Maguine, 1992).

Η ηλικία έναρξης των σεξουαλικών επιθέσεων, εξάλλου, αποτελεί παράγοντα κινδύνου για μελλοντική υποτροπή. Η νεαρή ηλικία κατά την τέλεση του εγκλήματος φαίνεται πως είναι παράγοντας που συνδέεται με την σταθερότητα της αποκλίνουσας σεξουαλικής συμπεριφοράς. Ειδικότερα, οι παραφιλίες εμφανίζονται νωρίς στην ενήλικη ζωή, ενώ οι έφηβοι παραφιλικοί συχνά αναφέρουν την ύπαρξη δύο, κατά μέσο όρο, σεξουαλικά αποκλινουσών συμπεριφορών. Επιπλέον, η νεαρή έναρξη συνδέεται με την σταθερή διατήρηση της παραφιλικής συμπεριφοράς (Abel et al., 1988).

Συγκεκριμένα, οι νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων κάνουν λόγο για ανάπτυξη δύο κατά μέσο όρο διαφορετικών παραφιλικών συμπεριφορών, στις ηλικίες των 15 έως 18 ετών (Abel et al., 1988), ενώ οι μισοί βιαστές και παιδεραστές αναφέρουν πως διέπραξαν το πρώτο τους σεξουαλικό έγκλημα σε ηλικία μεταξύ των 8 και των 18 ετών (Groth et al., 1982). Οι νεαροί παιδεραστές είναι συνήθως μικρότερης ηλικίας από τους νεαρούς βιαστές (Hsu και Starzynski, 1990). Εξάλλου, η πλειονότητα των δραστών εγκλημάτων σεξουαλικής βίας έχουν αναπτύξει ένα μοτίβο αποκλίνουσας συμπεριφοράς, πολύ πριν την πρώτη τους σύλληψη (Furby et al., 1989).

Ως προς τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας αυτών των δραστών, δεν εμφανίζεται να υπάρχει κάποιο ενιαίο προφίλ, ούτε κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που να τους συνδέουν με τους ενήλικους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων, σύμφωνα με τα ευρήματα που έχουν αντληθεί από την χορήγηση του Πολυφασικού Ερωτηματολογίου Προσωπικότητας της Μινεσότα σε τέτοιους δράστες (Minnesota Multiphasic Personality Inventory) (Erickson et al., 1987).

Οι οικογένειες των δραστών αυτών παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό προβλήματα συμπεριφοράς και ψυχοπαθολογίας, και ιδιαίτερα αλκοολισμό, ποινικό ιστορικό, και παιδική παραμέληση (Hsu και Starzynski, 1990). Τυπικά, οι οικογένειες των νεαρών δραστών παρουσιάζονται δυσλειτουργικές (Davis και Leinberg, 1987), με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό προφίλ και απουσία του πατέρα από το σπίτι (Hsu και Starzynski, 1990), καθώς και με μεγάλα ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας (Davis και Leitenberg, 1987).

Πολλές τέτοιου τύπου οικογένειες απαρτίζονται από γονείς, οι οποίοι έχουν βιώσει οι ίδιοι μία προβληματική παιδική ηλικία, η οποία συνέβαλλε στην ανεπάρκεια της ανάπτυξης ομαλών γονεϊκών προτύπων και στην απουσία συμπεριφορικών ή/και σεξουαλικών αναστολών (Veneziano και Veneziano, 2002). Οι γονείς των νεαρών δραστών διαγιγνώσκονται συχνότερα από τον γενικό πληθυσμό με ψυχιατρικές διαταραχές, αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες δικής τους παιδικής κακοποίησης και ασκούν ενδοοικογενειακή βία, η οποία αποτελεί αυτοτελή παράγοντα κινδύνου για την μελλοντική εκδήλωση σεξουαλικής βίας, ειδικά για νεαρά αγόρια (Skuse et al., 1998). Επίσης, οι γονείς αυτοί αδυνατούν να θέσουν επαρκή σεξουαλικά όρια, γεγονός που επίσης συσχετίζεται με την μεταγενέστερη ανάπτυξη σεξουαλικά κακοποιητικής συμπεριφοράς (O'Halloran et al., 2002).

Στους νεαρούς δράστες σεξουαλικών επιθέσεων καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά φυσικής και σεξουαλικής κακοποίησης, σε σύγκριση με τους μη βίαιους σεξουαλικά δράστες αντίστοιχης ηλικίας. Ένας προτεινόμενος μηχανισμός για την εκδήλωση σεξουαλικής επιθετικής συμπεριφοράς στα άτομα αυτά, εντοπίζεται στην απουσία της επιτυχούς ανάπτυξης λειτουργίας των αναστολών, εξαιτίας της ανεπαρκούς γονεϊκής φροντίδας και της ακατάλληλης διαπαιδαγώγησης (Davis και Lietenberg, 1987).

Οι νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων εμφανίζουν κάποιους πρώιμους παράγοντες κινδύνου στην παιδική / εφηβική τους ηλικία. Κάποιοι από αυτούς παρουσιάζουν διαταραχές διάθεσης και συμπεριφοράς από νωρίς, π.χ. κατάχρηση ουσιών ή αλκοόλ, διαταραχή διαγωγής, ροπή προς την εναντιωματική και επιθετική συμπεριφορά κ.α. (Hsu και Starzynski, 1990).

Η συγκεκριμένη ομάδα δραστών ανήκει, κατά κανόνα, σε κοινωνικές τάξεις με χαμηλό κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο. Επιπλέον, υπάρχουν ενδείξεις πως οι νεαροί δράστες σεξουαλικών επιθέσεων είναι απομονωμένοι και μονήρεις (Blaske, et al., 1989). Τα θύματά τους είναι συνήθως θηλυκού γένους (Fehrenbach et al., 1986),

ενώ κάποιοι νεαροί δράστες, οι οποίοι πάσχουν από σημαίνουσα ψυχοπαθολογία, βιάζουν ή κακοποιούν σεξουαλικά, πολύ μικρότερης ηλικίας παιδιά (Davis και Lietenberg, 1987).

Η αντικοινωνική συμπεριφορά και ο βαθμός βίας που ασκείται από τους νεαρούς δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων ποικίλλουν. Σύμφωνα με μία μελέτη στο 57% των περιπτώσεων δεν χρησιμοποιήθηκε κάποιο όπλο, ενώ στο 31% καταγράφηκε χρήση μαχαιριού και στο 12% χρησιμοποιήθηκε αμβλύ όπλο (Groth, 1977). Σύμφωνα με τα πορίσματα έτερης σχετικής μελέτης (Fehrenbach et al., 1986), κάποια φυσική / λεκτική βία, (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης όπλου) χρησιμοποιήθηκε στο 45% περίπου των εγκλημάτων.

Αναφορικά με τα ψυχοπαθολογικά χαρακτηριστικά των δραστών αυτής της κατηγορίας, φαίνεται πως οι δράστες αυτοί, πάσχουν από διάφορες διαταραχές συναισθηματικού και συμπεριφορικού τύπου (Bladon et al., 2005). Μακροχρόνιες έρευνες έχουν εντοπίσει συσχέτιση μεταξύ της διάγνωσης διαταραχής αγωγής στην παιδική ηλικία και της εμφάνισης και διατήρησης παραβατικής συμπεριφοράς στην ενήλικη ζωή (Farrington, 1995). Παιδιά και νεαροί με σεξουαλικά κακοποιητική συμπεριφορά και διαταραχές μάθησης παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων στο σχολικό περιβάλλον (Taylor, 2003).

Ειδικότερα, όσον αφορά στην ύπαρξη στοιχείων ψυχοπάθειας, σε δείγμα νεαρών δραστών, έγκλειστων στο αναμορφωτήριο, τα ποσοστά διάγνωσης ψυχοπαθητικών χαρακτηριστικών βρέθηκαν να είναι υψηλά (σε ποσοστό 25%) για άτομα εφηβικής ηλικίας (Caldwell et al., 2006). Τα ποσοστά των ψυχοπαθητικών γνωρισμάτων σε αυτήν την κατηγορία δραστών κυμαίνονται, γενικότερα, από 13% έως 54% (Lawing et al., 2010).

Εν γένει, μέχρι πρότινος, υπήρχε υψηλός βαθμός συμφωνίας αναφορικά με τον αντικοινωνικό μηχανισμό που οδηγεί σε ψυχοπαθητική συμπεριφορά (Hunter et al., 2003). Οι αντικοινωνικοί νεαροί δράστες υποστηριζόταν ότι κατέφευγαν σε σεξουαλικά επιθετικές πράξεις, οι οποίες συνιστούσαν μία εκδήλωση της απότομης αύξησης των ποικίλων τάσεων επιθετικής συμπεριφοράς. Ακόμη, οι συστηματικοί και διά βίου δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων παρουσιάζουν αυξημένη πιθανότητα να έχουν πραγματοποιήσει το πρώτο τους σεξουαλικό έγκλημα κατά την εφηβική ηλικία (Moffitt, 1993).

Όμως τα ευρήματα των νεότερων μελετών έρχονται, εν μέρει τουλάχιστον, σε αντίθεση με την απλή και ξεκάθαρη αυτή απεικόνιση της αντικοινωνικότητας των

νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων. Σύμφωνα με τα ευρήματα αυτά, υπάρχουν διαφορετικοί μηχανισμοί λειτουργίας της αντικοινωνικής συνιστώσας, όσον αφορά στην διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων από νεαρούς δράστες, οι οποίοι συνδέονται τόσο με φανερά όσο και με μυστικά μοντέλα δράσης (McCuish et al., 2014). Σε μία μακρόχρονη μελέτη Ολλανδών νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, με κριτήριο την συχνότητα τέλεσης σεξουαλικών επιθέσεων, ταυτοποιήθηκαν δύο κατηγορίες δραστών: οι υψηλής συχνότητας δράστες που παραιτούνται αργά (high – rate slow desisters) και οι δράστες που περιορίζουν την δράση τους στην εφηβική ηλικία (adolescent limited) (Lussier et al., 2012). Σε αντίστοιχη μελέτη Αυστραλών δραστών, οι κατηγορίες των δραστών με κριτήριο την συχνότητα των σεξουαλικών και μη εγκλημάτων τους, ανήλθαν σε τέσσερις, ενώ επί πλέον κάθε κατηγορία συσχετιζόταν διαφορετικά με ποικίλες μεταβλητές, της μη βίαιης, της βίαιης εγκληματικότητας, καθώς και της σεξουαλικής εγκληματικότητας, π.χ. με την ηλικία έναρξης της «εξειδίκευσης» του δράστη στην τέλεση ενός τύπου εγκλήματος κ.α. (Cale et al., 2015).

Ειδικότερα, στοιχεία όπως η χειριστική συμπεριφορά και η εξαπάτηση αποτελούν εκδηλώσεις αντικοινωνικής συμπεριφοράς, η οποία συνδέεται με την διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων από νεαρούς δράστες (McCuish et al., 2014). Οι νεαροί δράστες παρουσιάζουν σε υψηλότερη συχνότητα στοιχεία της διάστασης της «ανάλητης απάθειας» (callous unemotionality) στην προσωπικότητά τους συγκριτικά τόσο με βίαιους δράστες κοινών εγκλημάτων, όσο και με μη βίαιους δράστες (Caputo et al., 1999).). Οι νεαρής ηλικίας δράστες που παρουσίαζαν υψηλά επίπεδα χαρακτηριστικών που σχετίζονται με την διάσταση της ανάλητης απάθειας εμφάνιζαν υψηλότερο αριθμό θυμάτων, μεγαλύτερη χρήση βίας στα εγκλήματά τους, τα οποία ήταν συχνότερα προσχεδιασμένα (Lihwing et al., 2010).

Ως προς ειδικότερα χαρακτηριστικά, η αντικοινωνική παράμετρος της ψυχοπάθειας σχετίζεται περισσότερο με την μη σεξουαλική παραβατικότητα, ενώ η παράμετρος που αφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις συνδέεται με την σεξουαλική παραβατικότητα (Parks και Bard, 2006). Τέλος, τα υψηλά επίπεδα ναρκισσισμού και μη αναστολής των παρορμήσεων αποτελούν χαρακτηριστικά που συσχετίζονται με μεγάλης βαρύτητας σεξουαλικά εγκλήματα των νεαρών δραστών (Morell και Burton, 2014).

Η σχέση ψυχοπαθητικών χαρακτηριστικών προσωπικότητας και διάπραξης σεξουαλικών εγκλημάτων από νεαρούς δράστες περιπλέκεται περισσότερο από το

γεγονός πως η ύπαρξή τους συσχετίζεται τόσο με την υποτροπή στην τέλεση κοινών όσο και σεξουαλικών εγκλημάτων (Caldwell et al., 2008). Μία υψηλή βαθμολογία στο Ερωτηματολόγιο Ψυχοπάθειας, Έκδοση για Νέους (Psychopathy Check List: Youth Version), προέβλεπε την υποτροπή στα σεξουαλικά εγκλήματα νεαρών δραστών, είτε αυτά τελούνταν με χρήση βίας, είτε όχι (Gretton et al., 2001). Επιπλέον, σύμφωνα με τα ευρήματα των Langstrom και Grann (2000), η διάγνωση ψυχοπαθητικών χαρακτηριστικών προσωπικότητας αποτελούσε θετικό προγνωστικό δείκτη μόνο για την υποτροπή στα κοινά και όχι στα σεξουαλικά εγκλήματα.

4.2. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΑΡΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Μη αποτελώντας εξαίρεση, η ομάδα των νεαρών δραστών παρουσιάζει ποικίλα και ετερόκλητα χαρακτηριστικά, γεγονός που έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη διαφόρων τυπολογιών (Sipe et al., 1998). Η ανάπτυξη τυπολογιών μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο, πρόσφορο για την εξεύρεση των παραγόντων κινδύνου για την εκδήλωση σεξουαλικά επιθετικών συμπεριφορών, από νεαρής ηλικίας άτομα, αλλά και για την δημιουργία θεραπευτικών προσεγγίσεων, κατάλληλων για την προσέγγιση του προβλήματος, καθώς και προς τον σκοπό της ταυτοποίησης παραγόντων κινδύνου για την επανεκτέλεση και την υποτροπή.

Η διάκριση των δραστών σε κατηγορίες ανάλογα με την ηλικία του θύματος του σεξουαλικού εγκλήματος αποτελεί το συνηθέστερα χρησιμοποιούμενο κριτήριο ταξινόμησης των δραστών αυτών (Seto και Lalumiere, 2010). Όπως καταδεικνύεται από πρόσφατα δεδομένα, αυτό το κριτήριο διάκρισης και τυποποίησης των δραστών είναι πιο έγκυρο από άλλα κριτήρια διάκρισης, όπως π.χ. η ύπαρξη προηγούμενου εγκληματολογικού ιστορικού και η τέλεση του εγκλήματος κατά συναυτουργία (Leroux et al., 2014). Το συγκεκριμένο κριτήριο διάκρισης είναι χρήσιμο για τον εντοπισμό και την διαφοροποίηση μεταξύ των νεαρών δραστών με θύματα συνομηλίκους ή ενήλικες, με αντικοινωνική διαταραχής προσωπικότητας, οι οποίοι έχουν πλουσιότερο εγκληματολογικό ιστορικό, βιώματα προσωπικής κακοποίησης, υψηλότερο ποσοστό προβλημάτων με ψυχοδραστικές ουσίες και μεγαλύτερο αριθμό διαγνώσεων διαταραχών της διαγωγής, και των νεαρών δραστών σεξουαλικών

επιθέσεων με θύματα αποκλειστικά παιδιά, οι οποίοι εμφανίζουν σπανιότερα τέτοια γνωρίσματα προσωπικότητας. (Leroux et al., 2014. Seto και Lalumiere, 2010).

Παρά την ανωτέρω διαπίστωση, μία αντίστροφης φοράς συσχέτιση, ότι δηλαδή οι δράστες με τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν θα έχουν θύματα παιδιά, δεν ισχύει, καθώς οι νεαροί δράστες με ιστορικό γενικότερης αντικοινωνικής και αποκλίνουσας συμπεριφοράς είναι πιθανό να έχουν θύματα και παιδιά (Pullman et al., 2014). Επιπλέον, οι νεαροί δράστες με θύματα παιδιά παρουσιάζουν μεγαλύτερο ποσοστό θυμάτων που ανήκουν στο ανδρικό φύλο, καθώς και υψηλότερα επίπεδα ψυχολογικών προβλημάτων, τα οποία, όμως, δεν εκφράζονται με κάποια εκφρασμένη μορφή συμπεριφοράς (π.χ. κατάθλιψη) (Glowacz και Born,2013).

Οι νεότερες έρευνες αναφορικά με το κριτήριο διάκρισης των δραστών βάσει της ηλικίας των θυμάτων τους, επικεντρώνονται στην υιοθέτηση ενός τρίτου, μικτού τύπου δράστη, ο οποίος προβαίνει σεξουαλικές επιθέσεις τόσο κατά ενηλίκων ή συνομηλίκων του, όσο και κατά παιδιών (Leroux et al., 2014). Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις πως ο συγκεκριμένος τύπος δράστη παρουσιάζει περισσότερα περιστατικά ψυχικά διαταραγμένης συμπεριφοράς, π.χ. μεγαλύτερο αριθμό νοσηλείων σε ψυχιατρικές μονάδες, υψηλότερο αριθμό διαγνώσεων της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) (Leroux et al., 2014) και υψηλότερα ποσοστά υποτροπής (Parks και Bard, 2006), σε σχέση με τους άλλους δύο τύπους νεαρών δραστών με θύματα είτε παιδιά, είτε συνομηλίκους / ενήλικες.

Ενδιαφέρον εύρημα, πάντως, είναι πως τόσο οι νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων που στοχοποιούν παιδιά (Fanniff και Kolko, 2012), όσο και ο μικτός τύπος με θύματα αδιακρίτως παιδιά, ενήλικες ή συνομηλίκους (Kemper και Kistner, 2007), εγκληματούν σεξουαλικά σε υψηλότερο ποσοστό εναντίον προσώπων μελών της ίδιας της οικογένειάς τους, συγκριτικά με εκείνους τους νεαρούς δράστες που στρέφονται εναντίον συνομηλίκων ή ενηλίκων θυμάτων (Caffaro, 2013), και μάλιστα ασχέτως του παράγοντα της ηλικίας των θυμάτων αυτών.

Ένα άλλο κριτήριο που έχει υιοθετηθεί στην ανάπτυξη των τυπολογιών των νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων είναι η ύπαρξη ή όχι συγγενικού δεσμού μεταξύ δράστη και θύματος, και ειδικότερα, αν θύμα και δράστης έχουν αδερφική σχέση (Latzman et al., 2011). Η αιμομιξία μεταξύ αδερφών καταγράφεται συχνά μεταξύ των νεαρών δραστών και ιδιαίτερα μεταξύ εκείνων των δραστών, των οποίων τα θύματα είναι παιδιά, και συγκεκριμένα σε ποσοστό 37,5% στην μελέτη των Fanniff και Kolko, (2012) και σε ποσοστό 63% στην μελέτη των Leclerc και Felson, (2014). Η

αιμομιξία μεταξύ των αδερφών είναι πιθανό να αιτιολογείται με βάση πολύ πιο ειδικούς παράγοντες από εκείνους που σχετίζονται με την ανάπτυξη σεξουαλικά επιθετικής συμπεριφοράς εναντίον παιδιών από δράστες νεαρής ηλικίας (Tidefors et al., 2010). Οι δράστες αιμομικτικών πράξεων μεταξύ αδερφών έχουν καταστεί οι ίδιοι θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, πολύ συχνότερα από άλλες κατηγορίες νεαρών δραστών (Latzman et al., 2011). Φαίνεται, γενικότερα, πως οι δράστες αυτοί προέρχονται από δυσπροσαρμοστικά οικογενειακά περιβάλλοντα (Tidefors et al., 2010), τα οποία εμφανίζουν ασαφή θέση των ορίων και ένα κλίμα διάχυτης σεξουαλικότητας, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης σε σεξουαλικά ακατάλληλο, για ανηλίκους, υλικό σε πολύ μικρή ηλικία (Adler και Schutz, 1995).

Μεγάλο μέρος ευρημάτων, ωστόσο, για την αιμομιξία μεταξύ αδελφών προκύπτει από έρευνες με ασαφείς προσδιορισμούς του όρου «αδερφός»: π.χ. ενδέχεται να περιλαμβάνονται στην έννοια των αδελφών και περιπτώσεις όπου δράστης και θύμα απλώς διαβιούν στο ίδιο περιβάλλον(ένα νεοεισερχόμενο στην οικογένεια παιδί του συντρόφου της μητέρας ή του πατέρα) ή / και δύο πρόσωπα που έχουν κοινούς ανάδοχους (αλλά όχι και βιολογικούς) γονείς (Latzman et al., 2011). Τα ενδοοικογενειακά, όμως, αυτά εγκλήματα πιθανόν να διαφοροποιούνται ποικιλοτρόπως από την αιμομιξία μεταξύ αδελφών που έχουν ίδιους γονείς (Smith και Israel, 1987).

Η αιμομιξία μεταξύ αδελφών χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα χρήσης βίας, π.χ. βίαιης κολπικής ή πρωκτικής διείσδυσης, με συχνότητα που καταγράφεται σε ποσοστό 40% έως 50% (Krienert και Walsh, 2011). Η συχνότητα εκδήλωσης σημαντικής σεξουαλικής επιθετικότητας είναι κατά πολύ ανώτερη στις περιπτώσεις αιμομιξίας μεταξύ αδελφών συγκριτικά με τις περιπτώσεις αιμομιξίας πατέρα κόρης (Cyr et al., 2002) ή μεταξύ ατόμων που δεν είναι αδέρφια (Latzman et al., 2011).

Μία τρίτη παράμετρος βάσει της οποίας γίνεται διάκριση και κατηγοριοποίηση των νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων είναι το κατά πόσον οι σεξουαλικές επιθέσεις τους αποτελούν τα μοναδικά τους αδικήματα ή αν αυτές συνιστούν ένα μέρος μόνο, ενός διάχυτου προτύπου αντικοινωνικής συμπεριφοράς (Butler και Seto, 2002).

Σύμφωνα με τον Becker (1988) οι νεαροί δράστες μπορούν να διακριθούν σε 2 τύπους: σε εκείνους που τα σεξουαλικά τους εγκλήματα εκκινούν από τις, παραφιλικών διαθέσεων, σεξουαλικές τους προτιμήσεις και σε εκείνους, των οποίων τα σεξουαλικά εγκλήματα συνιστούν μία εξειδίκευση της καθολικής επιθετικής

συμπεριφοράς που επιδεικνύουν. Εξάλλου, μία μελέτη με δείγμα άνω των 1.600 νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, το 63% είχε διαπράξει τουλάχιστον άλλη μία παραβατική, αλλά μη σεξουαλικού χαρακτήρα, πράξη (Ryan et al., 1996). Μετά από επισκόπηση πληθώρας μελετών, οι France και Hudson (1993) τοποθετούν το ποσοστό αυτό στο 50%, προτείνοντας πως σε πολλούς από αυτούς τους δράστες θα μπορούσε να τεθεί η διάγνωση της διαταραχής της διαγωγής, ενώ επίσης, διαπίστωσαν πως οι δράστες που διέπραξαν τα πιο βαριά σεξουαλικά εγκλήματα χαρακτηρίζονται από υψηλότερα ποσοστά συνολικής παραβατικότητας. Οι νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων με καθολική παραβατική συμπεριφορά είναι πιθανότερο πάντως να επιτεθούν σεξουαλικά σε άγνωστα προς αυτούς άτομα, απ'ότι οι νεαροί δράστες των οποίων η δράση περιορίζεται στο σεξουαλικό έγκλημα (Van Ness, 1984).

Πρόσφατα (McCuish et al., 2015), η ανωτέρω τυπολογία αμφισβητήθηκε, και πιο συγκεκριμένα επικρίθηκε η συλλήβδην ταξινόμηση των νεαρών δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων που εμφανίζουν και κοινή παραβατικότητα ταυτόχρονα, σε μία μόνο ομάδα. Η εξέταση ποιοτικών διαστάσεων της αντικοινωνικότητας των δραστών αυτών ερευνήθηκε δια της κατηγοριοποίησης των αποκλινουσών συμπεριφορών τους σε 3 τύπους: συγκρουσιακή σχέση με την εξουσία (π.χ. σκασιαρχείο από το σχολείο), συγκαλυμμένη επιθετικότητα (π.χ. κλοπές από καταστήματα), αποκάλυπτη επιθετικότητα (π.χ. καβγάδες στο σχολείο). Από την εξέταση αυτή προέκυψαν 3 ομάδες δραστών, αυτών που παρουσίαζαν κυρίως συγκαλυμμένη επιθετικότητα, εκείνων που παρουσίαζαν κυρίως αποκάλυπτη επιθετικότητα, ενώ εντοπίστηκε και μία ομάδα χωρίς εκδήλωση πρώιμης αντικοινωνικότητας. Ενδιαφέρον, μάλιστα, παρουσιάζει το γεγονός πως οι νεαροί δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων είχαν την ίδια πιθανότητα ένταξης σε κάθε μία από τις παραπάνω ομάδες, με εκείνη που είχαν και οι νεαροί δράστες μη σεξουαλικών εγκλημάτων.

5. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

5.1. ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

Η διάπραξη σεξουαλικών εγκλημάτων από γυναίκες δράστες έχει μακροχρόνιο ιστορικό παραμέλησης και παρανόησης (Vandiver και Walker, 2002). Μεμονωμένες αναφορές σημειώνονται ήδη από την δεκαετία του 1930 (Strickland, 2008. Williams et al., 2008). Όμως η συστηματική μελέτη του φαινομένου θα γίνει πολύ αργότερα, την δεκαετία του 1990, και θα παραμείνει επικεντρωμένη κυρίως στην θυματοποίηση παιδιών, αγνοώντας άλλες πιθανές ομάδες θυμάτων (Strickland, 2008). Τα προηγούμενα 10 χρόνια διενεργήθηκαν πολλές εμπειρικές μελέτες για το ζήτημα, με αποτέλεσμα την διαφώτιση πολλών παραμελημένων πτυχών του (Contoni, 2015).

Ενώ σύμφωνα με τα διδάγματα της θεωρίας του φεμινισμού, ο βιασμός και η σεξουαλική βία εν γένει αποτελούν ένα ακόμη εργαλείο υποδούλωσης των γυναικών στα χέρια των ανδρών, όντας άμεσο αποκύημα της κοινωνικής κατανομής της ισχύος και της εξουσίας (Brownmiller, 1975), αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο η ανάγκη μίας πολύπλευρης διερεύνησης του θέματος, πέραν των όποιων στεγανών δημιουργούν τα κοινωνικά στερεότυπα για τα φύλα (Turchik και Edwards, 2012). Η αντίληψη ότι μία γυναίκα μπορεί να γίνει σεξουαλικά επιθετική ή ακόμα και να ασκήσει βία, βρίσκεται σε σύγκρουση με τα στερεότυπα αυτά (Pflugradt και Allen, 2012). Υφίστανται, ακόμη, δηλαδή, ευρέως διαδεδομένες αντιλήψεις που οδηγούν στην παράβλεψη της έκτασης και της βαρύτητας της σεξουαλικής κακοποίησης που προκαλούν οι γυναίκες (Turchik and Edwards, 2012).

Επιπλέον, φαίνεται να υπάρχει δυσκολία σύλληψης μίας γυναίκας ως δυνητικά σεξουαλικά επικίνδυνης για ένα παιδί, αντίληψη που απορρέει από την ανατομία της, σύμφωνα με το ρητό: «Τι κακό θα μπορούσε να κάνει μία γυναίκα αφού δεν έχει πέος; (What harm could be done without a penis?) (Institute for Prevention of Addictions, 1996) Υπάρχουν ενδείξεις πως μία γυναίκα δράστης σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών απολαμβάνει κάποιας κοινωνικής προστασίας, ακριβώς επειδή η κοινωνία τηρεί μία αμυντική στάση, μία στάση άρνησης, στο ενδεχόμενο σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών από γυναίκες, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για τις ίδιες τις μητέρες τους (Saradjian και Hanks, 1996). Ο Elliott(1994), μελετώντας 127 παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης από γυναίκες, διαπίστωσε πως το 86% των ερωτηθέντων

απάντησαν ότι η πρώτη τους αναφορά για την σεξουαλική τους θυματοποίηση από κάποια γυναίκα δεν έγινε πιστευτή. Παιδιά θύματα σεξουαλικής βίας υπό την κηδεμονία της δράστιδος μητέρας τους συχνά αποκαλύπτουν τα σεξουαλικά εγκλήματα εναντίον τους, μόνον αφού απομακρυνθούν από το περιβάλλον τους (Elliott et al.,1997).

Παρά τις ανωτέρω (όπως φαίνεται παρωχημένες) αντιλήψεις, η πραγματικότητα είναι αρκετά διαφορετική: πλήθος ερευνών έχουν αποκαλύψει το μεγάλο εύρος των μορφών και των πράξεων της σεξουαλικής κακοποίησης στις οποίες προβαίνουν γυναίκες. Οι συμπεριφορές αυτές φθάνουν στα όρια της βαριάς σεξουαλικής επιθετικότητας και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων καταναγκαστικό στοματικό σεξ , κολπική ή πρωκτική διείσδυση με αντικείμενο ή με δάχτυλο, μη συναινετική συνουσία (Johansson – Love και Fremouw, 2006. Pflugradt και Allen, 2012).

Η διάρκεια της σεξουαλικής κακοποίησης ποικίλλει: μπορεί να κυμαίνεται από περιπτώσεις που αφορούν σε ένα μεμονωμένο συμβάν, αλλά μπορεί να εκτείνεται και σε πολλά χρόνια (Matthews et al., 1991). Αλλά και αναφορικά με την συχνότητα εκδήλωσης σεξουαλικών επιθετικών συμπεριφορών, τα δεδομένα είναι αποκαλυπτικά: στην Εθνική Μελέτη για τους Προσωπικούς Συντρόφους και την Σεξουαλική Βία (National Partner and Sexual Violence Survey), η οποία διενεργήθηκε στις ΗΠΑ από τα Κέντρα για τον Έλεγχο και την Πρόληψη των Ασθενειών (Centers for Disease Control and Prevention), τα σχετικά ευρήματα παρουσιάζουν παρόμοιο ποσοστό μη συναινετικής σεξουαλικής δραστηριότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, κατά την διάρκεια ενός έτους (π.χ. 1,9 εκατ. γυναίκες ή 1,9 εκατ. άνδρες βιάστηκαν ή εξαναγκάστηκαν σε διείσδυση κατά την διάρκεια του 2011). Ειδικότερα, κατά την διάρκεια όλης της ζωής, 1,7% των ανδρών ανέφεραν βιασμό, (υπό την «παραδοσιακή» έννοια του όρου) και 6,7% ανέφεραν εξαναγκασμό σε διείσδυση , παρά την απουσία συναίνεσης. Αξιοσημείωτο είναι, πως αν εξαιρέσουμε τον βιασμό, η πλειονότητα των ανδρών που υπέστησαν άλλες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης (68,6%), ανέφεραν γυναίκες δράστες. Ως προς τον εξαναγκασμό σε διείσδυση, την μορφή δηλ. της σεξουαλικής κακοποίησης που είναι η συχνότερη διά βίου στους άνδρες, το 79,2% ανέφεραν γυναίκες δράστες. Επιπλέον, οι ετεροφυλόφιλοι άνδρες αναφέρουν υψηλότερα ποσοστά σεξουαλικής κακοποίησης από γυναίκες (71,4%), συγκριτικά με αμφισεξουαλικούς (34,2%), ή ομοφυλόφιλους άνδρες (21,4%). Γυναίκες λεσβίες είναι συχνότερα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης από γυναίκες

δράστες (14,8%), συγκριτικά με αμφισεξουαλικές (12,5%), ή ετεροφυλόφιλες (5,3%) γυναίκες (Breiding et al., 2014).

Παρά τα παραπάνω καταγεγραμμένα υψηλά ποσοστά αναφοράς σεξουαλικής επιθετικότητας από γυναίκες δράστες, είναι πιθανό πως οι περιπτώσεις εκείνες οι οποίες εξετάζονται τελικά από τις αρχές, αποτελούν γυναίκες με πιο ακραία σεξουαλική παραβατική συμπεριφορά (Pflugradt και Cortoni, 2015), σε αντίθεση με την πλειοψηφία των γυναικών, οι οποίες, ενώ προβαίνουν σε κάποιας μορφής σεξουαλική κακοποίηση, η δράση τους περνά συχνά απαρατήρητη (Williams και Biere, 2014).

Ως εκ τούτου, μελέτες εκτός του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για την πληρέστερη διερεύνηση του ζητήματος (Struckman-Johnson, 1988). Στην έρευνά τους οι Struckman – Johnson και Anderson(2003) κατέγραψαν μαρτυρίες σεξουαλικής επιθετικότητας και βίας σε δείγμα 268 φοιτητών και 358 φοιτητριών, στις οποίες τόσο οι δράστες όσο και τα θύματα περιγράφουν περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης. Επανειλημμένα αναφέρθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες γυναίκες χτύπησαν, δάγκωσαν ή χαστούκισαν άνδρες θύματα. Σύμφωνα με την μαρτυρία ενός θύματος φοιτητή: «Στο συμβάν εμπλεκόταν χρήση αλκοόλ. Με έγδυσε, προσπάθησε να με διεγείρει σεξουαλικά αγγίζοντας τα γεννητικά μου όργανα, κάνοντάς μου στοματικό σεξ και προσπάθησε να με εξαναγκάσει μέσα της». Σχετική μελέτη (Turchik, 2012) σε 302 φοιτητές εντόπισε σεξουαλική θυματοποίηση στο 51,2% των συμμετεχόντων, ενώ στις μισές περίπου περιπτώσεις (ποσοστό 48,4%), ο αναφερόμενος δράστης ήταν γένους θηλυκού.

Οι έρευνες αυτοαναφοράς διάπραξης σεξουαλικής κακοποίησης είναι εξίσου διαφωτιστικές. Χρησιμοποιώντας δεδομένα από τη Εθνική Επιδημιολογική Μελέτη για το Αλκοόλ και τις σχετικές με αυτό Καταστάσεις (National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions, 2001 – 2002) σε δείγμα 43.000 ατόμων, εντοπίστηκαν ασήμαντες διαφορές στους αριθμούς των ανδρών και των γυναικών που ομολόγησαν την τέλεση σεξουαλικής θυματοποίησης κάποιου προσώπου και συγκεκριμένα το ποσοστό των δραστών αυτών ήταν 43,6% γυναίκες και 56,4% άνδρες, οι οποίοι κάποια στιγμή «εξανάγκασαν κάποιον» να κάνει σεξ ενάντια στην θέλησή του (Hoertel et al., 2012). Επίσης, επισκόπηση 5 ερευνών για την σεξουαλική κακοποίηση που συντελείται στο πλαίσιο μίας ερωτικής σχέσης, αποκάλυψε πως η αυτοομολογούμενη σεξουαλική θυματοποίηση του συντρόφου τους κυμαινόταν σε

ποσοστά 1,2 και έως 19,5% για τα νεαρά κορίτσια και σε ποσοστά 2,1% έως 46% για τις φοιτήτριες (Williams et al., 2008).

Αναφορικά με την σεξουαλική θυματοποίηση γυναικών με μη ετερόφυλο σεξουαλικό προσανατολισμό, διαπιστώνεται πως οι αναφορές τους επιβεβαιώνουν την κυριαρχία της στερεοτυπικής σύλληψης των γυναικών ως προσώπων που είναι αδύνατο να γίνουν «επικίνδυνα», από σεξουαλική άποψη: «Όταν της είπα: «Με βίασες», εκείνη απλά γέλασε. Μου είπε: «Αυτό είναι αδύνατον»» (Girshick, 2002). Επιπλέον, υφίστανται ευρήματα που προτείνουν ότι οι γυναίκες είναι πιο πιθανό να προβούν σε σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον ατόμων του ίδιου φύλου, σε σχέση με τους άνδρες δράστες (Johansson – Love και Fremouw, 2009. William και Biere, 2014).

Κάτι που είναι, επίσης, αναγκαίο να τονισθεί, είναι το γεγονός ότι η πλειοψηφία των σεξουαλικών επιθέσεων κατά παιδιών γίνεται από τους ίδιους τους στενούς συγγενείς τους (McLeod και Craft, 2015). Είναι πιθανό, η σεξουαλική κακοποίηση να υποκρύπτεται μέσα στην ρουτίνα φροντίδας του παιδιού (π.χ. ντύσιμο, μπάνιο), κάτι που ενδέχεται να ισχύει ακόμη περισσότερο για τις γυναίκες δράστες, στον βαθμό που οι γυναίκες αναλαμβάνουν συχνότερα από τους άνδρες τον ρόλο του φροντιστή ενός παιδιού (Johansson-Love και Fremouw, 2009). Εξάλλου, η προσκόληση των παιδιών και η εξάρτησή τους από τα πρόσωπα που τα φροντίζουν, συνηγορούν υπέρ ενός προτύπου μακροχρόνιας κακοποίησης, αλλά και υπέρ της υπο-αναφοράς των σχετικών συμβάντων (Nathan και Ward, 2001).

Η ανησυχητικών διαστάσεων υπο-αναφορά του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης από δράστες γυναίκες, αλλά και η διαπιστούμενη επί μακρόν αδυναμία και απροθυμία της κοινωνίας να αποδεχθεί τις διαστάσεις των φαινομένων, δημιουργεί ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη γνώσης και κατανόησης των χαρακτηριστικών των γυναικών αυτών, ιδιαίτερα λόγω της ανάγκης εντοπισμού τους, αλλά και προς τον σκοπό της κατάρτισης και του σχεδιασμού κατάλληλων θεραπευτικών παρεμβάσεων.

5.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με μία ανάλυση τριών μεγάλης ευρύτητας μελετών γυναικών δραστών σεξουαλικής κακοποίησης, οι γυναίκες αυτές όταν διέπραξαν τις συγκεκριμένες

πράξεις βρίσκονταν σε ηλικία κάπου μεταξύ της ύστερης δεύτερης δεκαετίας και της πρώιμης τρίτης δεκαετίας της ζωής τους, ενώ τα θύματα κατά μέσο όρο βρίσκονταν στην ηλικία των 12 ετών (Sandler και Freeman, 2009). Παρ' όλα αυτά υπάρχουν καταγραφές γυναικών δραστών που εκτείνονται σε ένα ηλικιακό φάσμα μεταξύ εφήβων και ηλικιωμένων (Margolin, 1991). Επίσης, οι γυναίκες δράστες παρουσίαζαν πολύ χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης (Tardif et al., 2005) και υψηλά ποσοστά ψυχικών διαταραχών (Lewis και Stanley, 2000). Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των γυναικών αυτών συχνά δεν είναι καλή, γεγονός που οφείλεται πιθανώς στα υψηλά ποσοστά ανεργίας και στην ενασχόληση των γυναικών αυτών κυρίως με τα οικιακά (Allen, 1991).

Αναφορικά με το κίνητρο των τελούμενων πράξεων, οι γυναίκες δράστες παρουσιάζουν ανομοιογενή εικόνα (Sandler και Freeman, 2009). Οι γυναίκες που προβαίνουν σε πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών λειτουργούν με άνδρες συναυτουργούς σε ποσοστά που κυμαίνονται σε ποσοστά μεταξύ του 33% - 70%, αλλά δεν φαίνεται να υπάρχουν αξιόπιστα δεδομένα για το κατά πόσον οι γυναίκες αυτές έχουν πράγματι ως κίνητρο την σεξουαλική κακοποίηση ή αν υποκύπτουν στην πίεση των ανδρών (Vandiver και Walker, 2002). Ακόμη, μία έρευνα που χρησιμοποίησε τα στοιχεία που προέκυψαν, κατά την διάρκεια του χρονικού διαστήματος μεταξύ των ετών 1992 έως 2011, από το Βασισμένο σε Συμβάντα Εθνικό Σύστημα Καταγραφής (National Incident Based Reporting System) του FBI, το οποίο συγκεντρώνει καταγγελίες προς την αστυνομία, κατέληξε στο συμπέρασμα πως, ενώ οι δράστες συναυτουργίας σεξουαλικών επιθέσεων ήταν συχνότερα γυναίκες παρά άνδρες (σε ποσοστά 38,1% και 11,8% των περιπτώσεων, αντίστοιχα), κατά κανόνα οι γυναίκες δρούσαν μόνες (σε ποσοστό 61,9% των περιπτώσεων) (Williams and Biere, 2014).

Ένα από τα πιο σταθερά ευρήματα πάντως, είναι πως οι γυναίκες δράστες σεξουαλικής κακοποίησης εμφανίζουν στο ιστορικό τους, προσωπική τους σεξουαλική θυματοποίηση, σε διάφορες ηλικίες (από την παιδική έως την ενήλικη ζωή) (Higgs et al., 1992.). Σε μία μελέτη νεαρών γυναικών δραστών οι Hunter et al., (1993), βρήκαν πως το 80% είχε υποστεί κάποιας μορφής σωματική κακοποίηση, ενώ όλες οι γυναίκες είχαν αποτελέσει οι ίδιες θύματα σεξουαλικής βίας. Παρά το γεγονός καταγραφής χαμηλότερων (47,5%) (Faller, 1987), ή υψηλότερων (72%) (Allen, 1991) ποσοστών σεξουαλικής κακοποίησης των γυναικών δραστών σεξουαλικής βίας κατά

παιδιών, γεγονός παραμένει πως η κακοποίηση είναι ένα συχνό μοτίβο στο παρελθόν αυτών των γυναικών (Travin et al., 1990).

Η κακοποίησή τους είναι συχνά εκτεταμένη και σκληρή, με πολλαπλούς δράστες πολλοί εκ των οποίων εντοπίζονται στο γονεϊκό ή στο άμεσο / έμμεσο οικογενειακό περιβάλλον (Kaplan, 1994). Εν προκειμένω, όμως, πρέπει να σημειωθεί πως παρά το γεγονός πως συχνά στις γυναίκες δράστες καταγράφεται ιστορικό σεξουαλικής και μη κακοποίησης, ο παράγοντας αυτός δεν επαρκεί σε καμία περίπτωση για να εξηγήσει την μετατροπή τους σε θύτες, με δεδομένο πως υφίστανται χιλιάδες κορίτσια θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, αλλά λίγες γυναίκες δράστες, και πως αντίστροφα ένα μέρος των γυναικών αυτών δεν αναφέρει παρελθούσα σεξουαλική κακοποίησή τους (Johnson, 1989).

Άλλο σταθερό χαρακτηριστικό των γυναικών αυτών, είναι η (και ανωτέρω επισημανθείσα) συχνή παρουσίαση ψυχικών διαταραχών. Ένα μεγάλο εύρος δυσλειτουργιών φαίνεται να αφορά διαταραχές προσωπικότητας, εξαρτήσεις, συναισθηματικές διαταραχές και γνωστικά προβλήματα (Faller, 1995). Σύμφωνα με τους Vick et al., (2002), οι συχνότερα καταγραφόμενες ψυχιατρικές διαγνώσεις ήταν η διαταραχή διαγωγής, το σύνδρομο μετατραυματικού στρες, καθώς και διάφορες αποσυνδεδετικές διαταραχές, ενώ συχνά συμπτώματα αποτελούσαν οι αυτοτραυματισμοί και η κατάχρηση ουσιών. Επίσης, η πλειοψηφία των γυναικών αναφέρουν οι ίδιες προβλήματα με την χρήση ουσιών και αλκοόλ (Green και Kaplan, 1994). Συγκεκριμένα, σε γυναίκες που κακοποιούν σεξουαλικά παιδιά, το ποσοστό αυτό ξεπερνά το 50% (Faller, 1995), ενώ ειδικά για την κατάχρηση ουσιών το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 20% και 25% (Allen, 1991).

Πέραν των προβλημάτων με την χρήση ουσιών και αλκοόλ, η συγκεκριμένη κατηγορία δραστών εμφανίζει και άλλες δυσλειτουργίες. Οι γυναίκες αυτές παρουσιάζουν διαταραγμένη και ελλειμματική αίσθηση εαυτού και ανάπτυξη του εγώ και βιώνουν συχνά συναισθήματα ανασφάλειας και ντροπής (Green και Kaplan, 1994).

Οι γυναίκες που κακοποιούν σεξουαλικά, υιοθετούν ορισμένες γνωστικές στρεβλώσεις που τους δίνουν την δυνατότητα να θεωρούν τις πράξεις τους ως φυσιολογικές, πιθανότατα εκκινώντας από τις δικές τους προσωπικές εμπειρίες κατά την παιδική ηλικία και την νεαρή ενήλικη ζωή (Rowan et al., 1990). Δεν φαίνεται γενικά, πάντως, να υπάρχει ενιαία στάση ως προς δικαιολόγηση ή μη των πράξεών τους και την σχετική υιοθέτηση των ευθυνών. Ένα μέρος των δραστών αυτών, είτε

αρνούνται ότι πρόκειται για σεξουαλική θυματοποίηση, είτε υποβαθμίζουν τις αρνητικές συνέπειες της συμπεριφοράς τους, επιρρίπτοντας ευθύνες στα θύματά τους, ή αρνούνται τον δικό τους ρόλο σε συμβάντα, από κοινού με άνδρες δράστες, σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (Green και Kaplan, 1994). Ένα άλλο μέρος των δραστών αυτών αντιλαμβάνεται τον αποκλίνοντα και παθολογικό χαρακτήρα των πράξεών του, νιώθοντας ενοχή και μεταμέλεια για αυτές (Travin et al., 1990), ενώ κάποιες γυναίκες ομολογούν οι ίδιες την εμπλοκή τους σε γεγονότα σεξουαλικής θυματοποίησης ή αναλαμβάνουν την κύρια ευθύνη σε περιπτώσεις που είχαν υποστεί πίεση για να συμμετέχουν από κάποιον άνδρα κύριο αυτουργό (Matthews et al., 1991).

Η σεξουαλική φαντασίωση, διέγερση και ικανοποίηση δεν φαίνεται να αποτελεί κύριο παράγοντα διαμόρφωσης της αποκλίνουσας συμπεριφοράς για μεγάλο μέρος των γυναικών δραστών, τουλάχιστον σύμφωνα με αρνητικές δηλώσεις των ίδιων των γυναικών (Travin et al., 1990). Από την άλλη πλευρά, σαφώς και υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι γυναίκες αναφέρουν σεξουαλική διέγερση ή σεξουαλικές φαντασιώσεις με το θύμα κατά την διάρκεια της κακοποίησης, οι οποίες πηγάζουν από ένα αίσθημα δύναμης και ελέγχου, αλλά και από την φαντασίωση ότι οι πράξεις αυτές γίνονται εναντίον ενός ενηλίκου άνδρα. Άλλες γυναίκες όμως αναφέρουν πως προέβησαν στην σεξουαλική θυματοποίηση από αγάπη για τους άνδρες συναυτουργούς και εξαιτίας της υπερβολικής προσκόλλησής τους σε αυτούς, ή ακόμη και λόγω συναισθημάτων οργής, απόρριψης ή ζήλειας (Matthews et al., 1991).

Όσον αφορά στον βαθμό της ασκούμενης, κατά την σεξουαλική κακοποίηση, βίας, σύμφωνα με τα ευρήματα των Rosencrans και Bear (1997), οι μητέρες που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά τους, ασκούν βία εναντίον τους σε ποσοστό 65%. Επίσης, η χρήση βίας δεν συσχετίζεται με το κατά πόσον οι γυναίκες δρουν μόνες τους ή μαζί με κάποιον σύντροφο / συντρόφους, με δεδομένο ότι στην περίπτωση που υφίστανται πολλοί δράστες οι γυναίκες συναυτουργοί είναι πιθανότερο να έχουν ασκήσει βία εναντίον περισσότερων θυμάτων, από τις γυναίκες που είναι μοναχικοί δράστες (Vandiver, 2006). Σύμφωνα με μία μεγάλης έκτασης μεταανάλυση που διενεργήθηκε από τους Colson et al., (2013), κατά την διάρκεια της σεξουαλικής κακοποίησης, η συνύπαρξη της φυσικής βίας είναι αρκετά πιθανή και, πράγματι, συμβαίνει σε ποσοστό 43% των περιπτώσεων. Επίσης, σύμφωνα με τις υπάρχοντες ενδείξεις, οι γυναίκες αυτές δεν κάνουν διακρίσεις ως προς την ηλικία ή το φύλο του

θύματος το οποίο κακοποιούν βίαια σεξουαλικά, αλλά, αντιθέτως το κριτήριο δράσης τους είναι η εύκολη πρόσβαση στο παιδί θύμα (Vandiver και Walker, 2002).

Η ενδοοικογενειακή βία φαίνεται να διαδραματίζει κάποιον ρόλο στην σεξουαλική κακοποίηση παιδιών από γυναίκες: σε σχετική μελέτη οι γυναίκες ανέφεραν φυσική βία από τον σύζυγο / σύντροφό τους σε ποσοστό ανώτερο του 50% (Green και Kaplan, 1994), ενώ σε κάποιες περιπτώσεις οι γυναίκες κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά εξαιτίας της βίας ή των απειλών από τους συναυτουργούς τους (Travin et al., 1990). Ενδεικτικό είναι, πάντως, πως ενδοοικογενειακή βία καταγράφεται και στο οικογενειακό περιβάλλον γυναικών δραστών μη σεξουαλικών εγκλημάτων (Green και Kaplan, 1994).

Πέραν της ενδοοικογενειακής βίας, οι οικογένειες των γυναικών αυτών εμφανίζουν ποικίλα προβλήματα, μεταξύ άλλων, διαζύγια με έντονες διαμάχες, χρήση ουσιών, ψυχικές διαταραχές και ασταθή φροντίδα κατά την παιδική ηλικία. Δεδομένης της διαπίστωσης αυτής, είναι εύλογη η αρνητική περιγραφή των γονιών και των παιδικών χρόνων από τις γυναίκες δράστες (Green και Kaplan, 1994). Τέλος, πολλές γυναίκες αναφέρουν πως είναι σε διάσταση ή διαζευγμένες και παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά απόσυρσης από το κοινωνικό τους περιβάλλον (Travin et al., 1990).

5.3. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Σε μία προσπάθεια πληρέστερης διερεύνησης και κατανόησης των γυναικών που κακοποιούν σεξουαλικά, πολλοί κλινικοί και ερευνητές έχουν προχωρήσει στην ανάπτυξη τυπολογιών. Οι τυπολογίες δημιουργήθηκαν προς την κατεύθυνση του εντοπισμού των μοτίβων σεξουαλικής κακοποίησης π.χ. προτίμηση σε συγκεκριμένη κατηγορία θυμάτων, κίνδυνος για υποτροπή (Sandler και Freeman, 2007).

Μία από τις πιο συχνά αναφερόμενες τυπολογίες είναι η τυπολογία που δημιούργησαν οι Mathews et al., (1989), οι οποίοι διακρίνουν 3 κύριες επιμέρους κατηγορίες γυναικών δραστών σεξουαλικής κακοποίησης: i) την δασκάλα (ερωμένη), ii) την έχουσα προδιάθεση γυναίκα παιδεραστή (predisposed molester), iii) την εξαναγκασμένη από κάποιον άνδρα γυναίκα παιδεραστή (male – coerced molester), και δύο δευτερεύουσες κατηγορίες: iv) την πειραματιζόμενη / εκμεταλλεύτρια (experimenter / exploiter) και iv) την ψυχολογικά διαταραγμένη δράστη.

Η δασκάλα / ερωμένη κακοποιεί σεξουαλικά σχεδόν αποκλειστικά αγόρια και θεωρεί την συμπεριφορά της φυσιολογική, αρνούμενη τον κακοποιητικό χαρακτήρα της. Αντιθέτως, αντιλαμβάνεται τις πράξεις της, ως λαμβάνουσες χώρα, στο πλαίσιο μίας συναινετικής ρομαντικής σχέσης. Οι γυναίκες αυτές στρέφουν το ερωτικό τους ενδιαφέρον σε αγόρια για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους για τρυφερότητα και εγγύτητα, κάτι που δεν πέτυχαν στις σχέσεις τους με ενηλίκους.

Η έχουσα προδιάθεση παιδεραστής συχνά προέρχεται από ένα κακοποιητικό περιβάλλον και χαρακτηρίζεται από συναισθηματικά προβλήματα και εξαρτήσεις από ουσίες. Παρουσιάζει νευρικότητα, αγωνία, διαταραγμένη σκέψη και έντονη δυσπιστία προς τους άλλους. Οι γυναίκες αυτές δεν στοχοποιούν παιδιά με κάποιο συγκεκριμένο φύλο, αλλά στρέφονται απλώς στα παιδιά που τυχαίνει να είναι διαθέσιμα. Οι σχέσεις τους με το άλλο φύλο είναι εξαρτητική και είναι διατεθειμένες να προβούν σε κάθε πράξη για να διατηρήσουν τη σχέση τους και να ικανοποιήσουν τις συναισθηματικές τους ανάγκες.

Η εξαναγκασμένη από κάποιον άνδρα παιδεραστής είναι μία παθητική γυναίκα που σχετίζεται με κάποιον αυταρχικό άνδρα που την κακοποιεί. Σχεδόν πάντα θυματοποιεί τα δικά της παιδιά. Στις περιπτώσεις αυτές ο άνδρας προβαίνει σε σεξουαλικές πράξεις στο παιδί θύμα και μετά την εξαναγκάζει με απειλές και με χρήση βίας να συμμετέχει στην κακοποίηση.

Η πειραματιζόμενη / εκμεταλλεύτρια είναι, κατά κανόνα, κάποια γυναίκα που είναι επιφορτισμένη με κάποιας μορφής φροντίδα ενός παιδιού. Συνήθως, πρόκειται για γυναίκες νεαρής ή εφηβικής ηλικίας, ενώ θύμα είναι, συχνά, ένα μικρότερης από την δική της ηλικία αγόρι.

Η ψυχικά διαταραγμένη δράστης παρουσιάζει ψυχωσικόμορφη συμπτωματολογία. Παρ' όλα αυτά δεν πρόκειται για άτομο που πάσχει από κάποια ακραία ψυχική διαταραχή, ούτε έχει πλήρως ψυχωσικό προφίλ.

Οι Nathan and Ward (2002) εντόπισαν μία επιπλέον υποκατηγορία που θα μπορούσε να προστεθεί στις εξαναγκασμένες από κάποιον άνδρα γυναίκες παιδεραστές των Mathews et al., (1989). Κάποιες γυναίκες δεν κακοποιούν λόγω εξαναγκασμού αλλά, αντιθέτως, κίνητρο της δράσης τους είναι ο θυμός, η απόρριψη και η ζήλεια. Ο τύπος αυτός των γυναικών ονομάστηκε ως εκ τούτου « γυναίκα δράστης που έχει βιώσει απόρριψη / εκδικητική γυναίκα δράστης» (rejected / revengeful).

Εκκινώντας από μία πιο εμπειρική σκοπιά, οι Vandiver and Karcher (2004), πραγματοποίησαν στατιστικές αναλύσεις σε ένα δείγμα άνω των 450 γυναικών δραστών σεξουαλικής κακοποίησης. Ταυτοποιήθηκαν 6 τύποι δραστών : i) η ετεροφυλόφιλη τροφός (heterosexual nurturer), ii) η μη εγκληματική ομοφυλόφιλη δράστης (noncriminal homosexual offender), iii) η γυναίκα σεξουαλικό αρπακτικό (female sexual predator), iv) η νεαρή γυναίκα που εκμεταλλεύεται παιδιά (young adult child exploiter), v) η ομοφυλόφιλη εγκληματίας (homosexual criminal) και vi) η επιθετική ομοφυλόφιλη δράστης (aggressive homosexual offender).

Η κατηγορία με τον μεγαλύτερο αριθμό ατόμων (146 δράστες) ήταν η ετεροφυλόφιλη τροφός. Η κατηγορία αυτή αντιστοιχεί στον τύπο της δασκάλας / ερωμένης των Mathews et al. Οι γυναίκες αυτές κακοποιούν κυρίως νεαρά αγόρια, ηλικίας έως 12 ετών κατά μέσο όρο, και κατά κανόνα δεν εμφανίζουν προηγούμενο ιστορικό σεξουαλικής κακοποίησης ενώ και η πιθανότητα υποτροπής τους είναι χαμηλή. Οι γυναίκες αυτές αρνούνται ότι οι πράξεις τους συνιστούν κακοποίηση και θεωρούν ότι ωθήθηκαν σ' αυτές από αγάπη και για να ικανοποιήσουν την συναισθηματική τους ανάγκη για εγγύτητα.

Οι μη εγκληματικές ομοφυλόφιλες γυναίκες δράστες (114 δράστες) έχουν κοινά χαρακτηριστικά με την προηγούμενη κατηγορία γυναικών δραστών, την χαμηλή πιθανότητα υποτροπής και την έλλειψη, κατά κανόνα, προηγούμενης σεξουαλικής παραβατικής συμπεριφοράς. Στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων (96%) τα θύματα ήταν γένους θηλυκού. Εξαιτίας αυτού του πολύ υψηλού αριθμού κοριτσιών θυμάτων, ο οποίος είναι πιθανόν να υποδηλώνει την παρουσία άνδρα συνεργού, αυτή η κατηγορία γυναικών έρχεται σε αντιστοιχία με τον τύπο της εξαναγκασμένης από κάποιον άνδρα δράστη.

Η γυναίκα σεξουαλικό αρπακτικό (στην κατηγορία αυτή υπάγονταν 112 δράστες), παρουσίαζε υψηλή επικινδυνότητα υποτροπής, ενώ στο ιστορικό της καταγράφονταν παρόμοιος αριθμός παραβατικών συμπεριφορών με αυτόν άλλων τύπων δραστών. Κατά κανόνα, οι γυναίκες αυτές κακοποιούν αγόρια με ηλικία, κατά μέσον όρο, τα 11 έτη. Οι γυναίκες που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία δραστών προσομοιάζουν με άλλες γυναίκες δράστες μη σεξουαλικών εγκλημάτων, ενώ είναι πιθανό η σεξουαλική θυματοποίηση να αποτελεί μία, μόνο, μορφή έκφρασης της εγκληματικής τους διάθεσης.

Ο τύπος της νεαρής γυναίκας που εκμεταλλεύεται παιδιά (50 δράστες), περιλαμβάνει γυναίκες που κακοποιούν αγόρια και κορίτσια, μικρότερης ηλικίας από

την δική τους, με ηλικία, κατά μέσο όρο, τα 7 έτη. Συνήθως, τα παιδιά θύματά τους είναι οικεία πρόσωπα που έχουν κάποια σχέση με τις γυναίκες αυτές. Ο τύπος αυτός δραστήων παρουσιάζει ομοιότητα με τον τύπο της πειραματιζόμενης / εκμεταλλεύτριας που προτάθηκε από τους Mathews κ.α. (1989), η οποία είναι κάποια που έχει αναλάβει μέρος της φροντίδας του παιδιού, με την διαφορά πως στον τύπο αυτό εμφανίσθηκαν και μητέρες που κακοποίησαν σεξουαλικά τα ίδια τους τα παιδιά.

Οι δύο τελευταίες κατηγορίες, δηλαδή η ομοφυλόφιλη εγκληματίας και η επιθετική ομοφυλόφιλη δράστης έχουν το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ότι προβαίνουν σε σεξουαλική θυματοποίηση ενηλίκων. Οι συγκεκριμένες κατηγορίες γυναικών δραστήων αποτελούσαν τους μικρότερους αριθμητικά τύπους (συγκεκριμένα 22 και 17 δράστες, αντίστοιχα).

Ειδικότερα, για τις γυναίκες που κακοποιούν σεξουαλικά παιδιά στο πλαίσιο συναυτουργίας με κάποιον άνδρα, έχει προταθεί ο διαχωρισμός τους σε δύο κατηγορίες: i) στις παθητικές / έμμεσες γυναίκες δράστες (passive / indirect) και ii) στις ενεργητικές / άμεσες γυναίκες δράστες (active / direct) (Grayston και DeLuca, 1999). Οι παθητικές / έμμεσες γυναίκες δράστες περιλαμβάνουν γυναίκες που απλά παρατηρούν τις πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης χωρίς να προβαίνουν σε κάποια προσπάθεια να τις σταματήσουν. Η κατηγορία αυτή γυναικών συμπεριλαμβάνει τις γυναίκες εκείνες που εκθέτουν παιδιά σε σεξουαλικές πράξεις μεταξύ ενηλίκων, αλλά και όσες βρίσκουν θύματα για τους άνδρες συντρόφους τους (Green και Kaplan, 1994. Mathews et al., 1989). Τα ευρήματα για τις ενεργητικές / άμεσες γυναίκες δράστες καταδεικνύουν πως οι γυναίκες αυτές προβαίνουν σε ποικίλες πράξεις θυματοποίησης. Οι πράξεις τους εκτείνονται σε ένα μεγάλο πλαίσιο, από την επιδειξιμανία έως επιθετικές συμπεριφορές διείσδυσης, τελετουργική κακοποίηση και ομαδικό σεξ (Green και Kaplan, 1994. Grayston και DeLuca, 1999).

6. ΔΡΑΣΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΩΝ

6.1. ΠΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑ: ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 παρατηρείται έντονο ενδιαφέρον για το έγκλημα της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας τόσο από τους ακαδημαϊκούς όσο και από τους ερευνητές (Chan και Heide, 2009).

Οι σεξουαλικές ανθρωποκτονίες προσδιορίζονται από την συνύπαρξη δύο στοιχείων: της ανθρωποκτονίας ενός θύματος και της εκδήλωσης κάποιας μορφής σεξουαλικής δραστηριότητας από τον δράστη, πριν, κατά την διάρκεια, και μετά την διάπραξη της ανθρωποκτονίας. Μπορεί να πρόκειται για μία παρορμητική, εκρηκτική συμπεριφορά που πυροδοτήθηκε από κάτι που έκανε ή είπε το θύμα σε έναν δράστη υπό την επήρεια αλκοόλ / ουσιών, αλλά είναι δυνατόν να πρόκειται και για ένα προ πολλού και καλά προσχεδιασμένο έγκλημα (Dowden et al., 2007).

Η έκφραση σεξουαλικής συμπεριφοράς μπορεί να πραγματοποιηθεί (όπως προαναφέρθηκε) σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και μπορεί να συνίσταται στην εξωτερίκευση σεξουαλικών φαντασιώσεων, σε αυνανισμό, διείσδυση ή και να εκφράζεται μέσα από πράξεις όπως ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων του θύματος (Meloy, 2000).

Η συχνότητα των σεξουαλικών ανθρωποκτονιών δεν είναι σαφώς προσδιορισμένη. Η απουσία ενός καθιερωμένου προσδιορισμού έχει εμποδίσει την ακριβή ταξινόμηση των σεξουαλικών ανθρωποκτονιών και την σωστή αποτύπωση του αριθμού της στις εθνικές εγκληματολογικές στατιστικές (Chan, 2015). Συχνά, ανθρωποκτονίες με σεξουαλικά κίνητρα κατηγοριοποιούνται απλά ως ανθρωποκτονίες στην εγκληματολογική στατιστική τόσο της Βόρειας Αμερικής, όσο και του Ηνωμένου Βασιλείου (Adjorlolo και Chan, 2014). Παρ' όλα αυτά, εκτιμάται πως η συχνότητα της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας κυμαίνεται σε ποσοστά από 1% ετησίως στις ΗΠΑ, έως 4% στον Καναδά (Chan et al., 2015). Η πλειοψηφία, πάντως των μελετητών του φαινομένου, απαιτούν για τον χαρακτηρισμό ως σεξουαλικής μίας ανθρωποκτονίας να υφίσταται κάποιου βαθμού απόδειξη σεξουαλικής δραστηριότητας του δράστη, ακόμα κι αν αυτή λαμβάνει ποικίλες μορφές.

Έως και σήμερα, ο πιο ευρέως χρησιμοποιούμενος προσδιορισμός της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι ο ορισμός που υιοθετήθηκε από τους Ressler et al., (1988). Ο ορισμός εκκινεί από αποδεικτικά στοιχεία που περισυλλέχθηκαν κατά την διάρκεια της ανακριτικής διαδικασίας ή βρέθηκαν στην σκηνή του εγκλήματος. Σύμφωνα με τον αυτόν, προκειμένου να χαρακτηριστεί μία ανθρωποκτονία ως σεξουαλική ανθρωποκτονία, θα πρέπει να πληροί ένα τουλάχιστον από τα παραπάνω κριτήρια: i) το θύμα βρέθηκε γυμνό, ii) τα σεξουαλικά σημεία του σώματος του

θύματος ήταν γυμνά, iii) το σώμα του θύματος βρέθηκε τοποθετημένο σε στάση που υποδηλώνει σεξουαλική δραστηριότητα, iv) εντοπίστηκε κάποιο αντικείμενο τοποθετημένο σε κάποια σωματική κοιλότητα (μήτρα, πρωκτός, στόμα) του θύματος, v) εντοπίστηκαν στοιχεία ενδεικτικά συνουσίας, vi) βρέθηκε αποδεικτικό υλικό από το οποίο προκύπτουν ενδείξεις σεξουαλικής δραστηριότητας, εκτός της συνουσίας (π.χ. αυνανισμός και εκσπερμάτωση) ή σαδιστικών σεξουαλικών φαντασιώσεων (π.χ. ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων). Στην τελευταία, υπό (vi), περίπτωση φαίνεται πως η σεξουαλική συνιστώσα του εγκλήματος εκφράζεται συμβολικά, συχνά αναμειγμένη με θυμό και με μία νοσηρή περιέργεια του δράστη (Meloy, 2000).

Η χρησιμοποίηση των κριτηρίων των Ressler et al., (1988) αποδεικνύει πως τα τελευταία είναι χρήσιμα για την ταυτοποίηση του σεξουαλικού στοιχείου σε περιπτώσεις σεξουαλικών ανθρωποκτονιών, τελούμενων από μη κατά συρροή δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας (Carter et al., 2016). Παρ' όλα αυτά, υπάρχει η πιθανότητα το αποδεικτικό υλικό από το οποίο συνάγεται σεξουαλική δραστηριότητα να οδηγήσει στο λανθασμένο συμπέρασμα πως πρόκειται για σεξουαλική ανθρωποκτονία, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η ανθρωποκτονία απλά ακολούθησε την διενέργεια συναινετικών σεξουαλικών πράξεων (Clarke και Carter, 2000).

Επιπλέον, παρά την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη που επικρατεί, υπάρχουν και κατά συρροή ανθρωποκτόνοι, των οποίων το κίνητρο δεν είναι σεξουαλικό. Επίσης, υφίσταται πιθανότητα, πως, παρά την διαπίστωση στοιχείων που υποδηλώνουν τον σεξουαλικό χαρακτήρα της πράξης (όπως π.χ. η εύρεση ενός γυμνού θύματος ή η έκθεση των γεννητικών του οργάνων), το κίνητρό της να μην είναι σεξουαλικό, αλλά να πρόκειται για εκδήλωση στο πλαίσιο μίας ψυχωσικής διαταραχής (Schlesinger, 2004). Αλλά και η τέλεση της ανθρωποκτονίας μετά από μία σεξουαλική επίθεση, προς τον σκοπό της εξαφάνισης του μάρτυρα θύματος, δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι έχει σεξουαλικό κίνητρο. Τέτοιες ανθρωποκτονίες χαρακτηρίζονται ως «ψευδώς θετικά» (false positives) αποτελέσματα, στην καταμέτρηση των σεξουαλικών ανθρωποκτονιών (Follino, 2000).

Τα πράγματα περιπλέκονται ακόμα περισσότερο, καθώς οι δράστες είναι πιθανό να αποκτήσουν διαφορετικά κίνητρα κατά την διάρκεια διάπραξης του εγκλήματος, τα οποία δεν προϋπήρχαν, κατά το στάδιο του προσχεδιασμού του εγκλήματος (Safarik et al., 2002). Εν γένει, το κίνητρο των δραστών είναι ευκολότερα διαπιστώσιμο, αν

αντληθούν στοιχεία από διαφορετικές πηγές, μέσω μιας διαδραστικής διαδικασίας αξιολόγησής τους (Schlesinger, 2004).

Παρά το γεγονός πως ο εννοιολογικός προσδιορισμός της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας των Ressler et al., (1988) είναι αυτός που χρησιμοποιείται συνηθέστερα, πρόσφατα (2015) ο Chan σύστησε νέα κριτήρια προσδιορισμού του σεξουαλικού χαρακτήρα της ανθρωποκτονίας. Έτσι, προκειμένου να χαρακτηριστεί μία ανθρωποκτονία ως σεξουαλική, θα πρέπει να πληροί κατ' ανάγκην, ένα από τα παρακάτω κριτήρια: i) η ύπαρξη αποδείξεων σεξουαλικής επίθεσης στην μήτρα, τον πρωκτό ή το στόμα του θύματος, η οποία πραγματοποιήθηκε πριν, κατά την διάρκεια ή μετά την ανθρωποκτονία του θύματος, ii) η ύπαρξη αποδείξεων σεξουαλικής δραστηριότητας, διάφορης της συνουσίας (π.χ. είσοδος αντικειμένων σε κάποια στοματική κοιλότητα του θύματος, ακρωτηριασμός των γεννητικών του οργάνων , αυνανισμός), οποία να φανερώνει τις αποκλίνοσες ή σαδιστικές σεξουαλικές τάσεις του δράστη, iii) η διατύπωση νομικά έγκυρης ομολογίας του δράστη για την σεξουαλική φύση του κινήτρου του εγκλήματος, το οποίο κατέληξε σκόπιμα ή εξ αμελείας σε τετελεσμένη ανθρωποκτονία, iv) ο εντοπισμός ενδείξεων του σεξουαλικού χαρακτήρα της ανθρωποκτονίας, μέσα από στοιχεία που βρέθηκαν στα προσωπικά αντικείμενα του δράστη (π.χ. στον προσωπικό του ηλεκτρονικό υπολογιστή ή στο προσωπικό του ημερολόγιο).

6.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΩΝ

Τα υπάρχοντα δεδομένα παρέχουν ποικίλα δημογραφικά στοιχεία για τους δράστες σεξουαλικών ανθρωποκτονιών. Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό 95%) των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας στις ΗΠΑ είναι άνδρες, ενώ γυναίκες δράστες απαντώνται σπάνια (5% των περιπτώσεων). (Chan et al., 2013a). Οι άνδρες δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι ενήλικες σε ποσοστό 88% και ανήλικοι (κάτω των 18 ετών) σε ποσοστό 12% (Chan et al., 2013b).

Κατά την διάπραξη της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας τα 2/3 των δραστών είχαν ηλικία από 18 έως 35 ετών, με την μέση ηλικία σύλληψης να τοποθετείται στα 21 έτη (Myers et al., 2016). Η πιο συχνή ηλικία σύλληψης του δράστη κυμαίνεται από

25 έως 34 έτη, ανάλογα με την χώρα προέλευσης (Chan και Beauregard, 2016a. Chan και Beauregard, 2016b).

Η πλειοψηφία των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας ανήκει στην λευκή φυλή (Chan και Beauregard, 2016a). Σύμφωνα με τους Chan et al., (2010) οι μαύροι, δράστες αποτελούν μεγάλο ποσοστό των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας (σε ποσοστό 41%), ποσοστό ασύμβατο με την χαμηλή εκπροσώπησή τους στον συνολικό πληθυσμό στις ΗΠΑ (13%). Επιπλέον, φαίνεται πως οι λευκοί δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας εμφανίζουν μεγαλύτερη πιθανότητα θυματοποίησης ενός εξίσου λευκού θύματος, αντίθετα με τους μαύρους δράστες που είναι εξίσου πιθανόν να σκοτώσουν τόσο ένα άτομο που ανήκει στην μαύρη φυλή, όσο και κάποιο που ανήκει στην λευκή φυλή (Chan et al., 2010).

Ακόμη, προηγούμενες έρευνες έχουν δείξει πως η πλειοψηφία των θυμάτων ανδρών δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι γυναίκες (Chan και Beauregard, 2016a). Η πλειοψηφία των θυμάτων ανήκουν ηλικιακά στην κατηγορία των ενηλίκων (σε ποσοστό 70% έως 80%) (Chan et al., 2010). Σύμφωνα με την έρευνα των Chan et al., (2015), η μέση ηλικία του θύματος είναι 23 έτη, για τις περιπτώσεις σεξουαλικών ανθρωποκτονιών, με κατά συρροή χαρακτήρα, ενώ η αντίστοιχη ηλικία των θυμάτων περιπτώσεων σεξουαλικής ανθρωποκτονίας χωρίς κατά συρροή χαρακτήρα είναι τα 29 έτη.

Αρκετά συχνά, οι δράστες και τα θύματα δεν γνωρίζονται μεταξύ τους (σε ποσοστό 60,5%), ενώ το 23% των δραστών είναι γνώριμοι με τα θύματα και το 2,6% των δραστών αποτελούνται από συντρόφους ή πρώην συντρόφους (Chan et al., 2015). Είθισται, πάντως, οι σεξουαλικοί σύντροφοι των δραστών να μην αποτελούν, παρά σπάνια, τα θύματά τους (Meloy, 2000). Επίσης, οι δράστες θυματοποιούν συχνότερα γυναίκες υπό την επήρεια ναρκωτικών / αλκοόλ (Chan και Heide, 2009).

Πέραν των γυναικών θυμάτων σεξουαλικών ανθρωποκτονιών, οι ενήλικοι άνδρες, οι μεγάλης ηλικίας γυναίκες και τα παιδιά που κακοποιούν και σκοτώνουν οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι κατά κανόνα άγνωστα σε αυτούς άτομα (Chan και Heide, 2009). Όσον αφορά, ειδικά, τα παιδιά θύματα σεξουαλικών ανθρωποκτονιών, τα κορίτσια και αγόρια σχολικής κυρίως ηλικίας, αποτελούν τα συνήθη θύματα των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας (Beauregard et al., 2008).

Σύμφωνα με τα δεδομένα που προκύπτουν από δύο εμπειρικές μελέτες με δείγματα αποκλειστικά γυναίκες δράστες σεξουαλικών ανθρωποκτονιών (Chan και Frei, 2013. Chan et al., 2013), η πλειοψηφία των γυναικών αυτών είναι ενήλικες (σε

ποσοστό 87%) (Chan και Frei, 2013), ενώ σε ποσοστό 53% ανήκουν στην λευκή φυλή (Chan et al., 2013). Οι μαύρες αμερικανίδες δράστες εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά θυμάτων ανδρών (81%) έναντι των λευκών αμερικανίδων δραστών (68%) (Chan και Frei, 2013). Αντιθέτως, οι λευκές δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας σκοτώνουν συχνότερα άτομα του ίδιου φύλου (σε ποσοστό 32%) απ' ότι οι μαύρες δράστες (σε ποσοστό 19%) (Chan et al., 2013).

Αναφορικά με το αναπτυξιακό ιστορικό των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, παρατηρείται πως η νοημοσύνη των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας τοποθετείται συνήθως κοντά ή και πάνω από τον μέσο όρο (Oliver et al., 2007). Παρ' όλα αυτά, σύμφωνα με τα ευρήματα των Koch et al., (2011) μόνο το 62% των δραστών ολοκληρώνει το σχολείο.

Επιπλέον, τα δεδομένα καταδεικνύουν υψηλά ποσοστά άσκησης σωματικής βίας (σε ποσοστό 68%), όσο και σεξουαλικής βίας (σε ποσοστό 65%), κατά την διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας (Oliver et al., 2007). Γενικότερα, οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι πιθανότερο, συγκριτικά με άλλους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων, όπως οι βιαστές και οι παιδεραστές, να έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την σχολική εκπαίδευση, να έχουν διαπράξει εμπρησμό και να έχουν παρουσιάσει βίαιη συμπεριφορά απέναντι σε ζώα (Langevin, 2003).

Ως προς την διάγνωση ψυχιατρικών διαταραχών σε δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, διαπιστώνεται πως υφίσταται αυξημένη πιθανότητα διάγνωσης της αντικοινωνικής διαταραχής προσωπικότητας και του σεξουαλικού σαδισμού στον πληθυσμό αυτό, σε σύγκριση με μη σεξουαλικούς ανθρωποκτόνους και μη ανθρωποκτόνους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων (Langevin et al., 1988). Συγκεκριμένα, οι δράστες αυτοί καταγράφουν υψηλή βαθμολογία στον παράγοντα 2 που αφορά στις διαστάσεις της κοινωνικής απόκλισης και της αντικοινωνικής προσωπικότητας, στο αναθεωρημένο ερωτηματολόγιο ψυχοπάθειας (Psychopathy Checklist Revised) του Hare (2003). Οι Chan και Beauregard (2016), βρήκαν πως οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας εμφανίζουν παρανοειδή, ψυχαναγκαστικά – καταναγκαστικά, μεθοριακά, ναρκισσιστικά, οιστριονικά και σχιζότυπα στοιχεία στην προσωπικότητά τους, σε σημαντικά υψηλότερο βαθμό συγκριτικά με τους μη ανθρωποκτόνους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων. Επίσης, οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας διαγιγνώσκονται πιο συχνά από τον γενικό πληθυσμό με σχιζοειδή διαταραχή προσωπικότητας (Koch et al., 2011).

Συχνά, στους δράστες αυτούς τίθεται, επίσης, η διάγνωση της εξάρτησης από αλκοόλ / ουσίες ή της κατάχρησης αλκοόλ / ουσιών. Τα ποσοστά κατάχρησης και εξάρτησης από το αλκοόλ κυμαίνονται μεταξύ 24% (Firestone et al., 1998) και 58% (Langevin, 2003), ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τις ναρκωτικές ουσίες τοποθετούνται μεταξύ του 18% και του 82% (Firestone et al., 1998. Langevin, 2003).

Αναφορικά με την σεξουαλικότητα των δραστών αυτών, καταγράφονται υψηλά ποσοστά σεξουαλικών αποκλίσεων και παραφυλιών, ιδιαίτερα όσον αφορά στον σεξουαλικό σαδισμό και στον φετιχισμό (Koch et al., 2011). Ειδικά οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας με θύματα παιδιά, διαγιγνώσκονται συχνότερα με διάφορους τύπους παραφυλιών π.χ. φετιχισμό, ηδονοβλεψία, επιδειξιμανία και παιδοφιλία σε σχέση με τους μη ανθρωποκτόνους δράστες σεξουαλικών επιθέσεων σε παιδιά (Firestone et al., 1998). Οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας αναφέρουν υψηλά επίπεδα σεξουαλικών φαντασιώσεων με αποκλίσεις, τουλάχιστον ένα έτος προ της διάπραξης του εγκλήματος (σε ποσοστό 42%), καθώς και διενέργεια παραφυλικών πράξεων (σε ποσοστό 22%) (Chan, 2015). Ακόμη, υπάρχουν ενδείξεις πως εμφανίζουν σημαντικά μεγαλύτερη σεξουαλική διέγερση, κατά την φαλλομετρική εκτίμηση, με ερεθίσματα σαδισμού και παρενδυσίας, έναντι των μη ανθρωποκτόνων δραστών σεξουαλικών επιθέσεων (Langevin et al., 1988).

Κατά τον χρόνο διάπραξης της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας οι δράστες δεν έχουν ερωτική σύντροφο, σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ του 38% (Oliver et al., 2007) και 76% (Chan, 2015). Το 30% των δραστών δεν έχει συνάψει ποτέ γάμο (Firestone et al, 1998).

Όσον αφορά το *modus operandi* των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, όταν το θύμα είναι ενήλικη γυναίκα, δεν φαίνεται να χρησιμοποιείται κάποιος συγκεκριμένος τρόπος διάπραξης του εγκλήματος, αλλά αντιθέτως καταγράφονται πολλοί διαφορετικοί τρόποι τέλεσης της πράξης. Οι συνηθέστεροι τρόποι, πάντως, περιλαμβάνουν σε υψηλό βαθμό στενή προσωπική επαφή δράστη και θύματος (π.χ. επίθεση με μαχαίρι, στραγγαλισμός). Σε ποσοστό 13,3%, σε περιπτώσεις ενηλίκων γυναικών θυμάτων, οι δράστες προχωρούν σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων των θυμάτων τους, συνήθως σε μεταθανάτιο στάδιο (Chan και Heide, 2009). Αντίθετα, όταν το θύμα είναι άνδρας η συνήθης αιτία θανάτου είναι ο τραυματισμός από πυροβόλο όπλο και ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων συμβαίνει σπάνια (Beauregard και Proulx, 2007). Στις περιπτώσεις θυματοποίησης παιδιών, καταγράφεται ως συχνή πρακτική ο μεταθανάτιος διαμελισμός και ακρωτηριασμός,

πρακτική που πιθανώς έχει τελετουργικό χαρακτήρα. Ο συχνότερος τρόπος που τελείται η σεξουαλική ανθρωποκτονία με θύμα παιδί είναι ο στραγγαλισμός (Beauregard et al., 2008).

Ειδικότερα, σχετικά με το ζήτημα του *modus operandi* των γυναικών δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, παρατηρείται διαφοροποίηση της συχνότητας του εκάστοτε τρόπου τέλεσης ανάλογα με τον τύπο του θύματος. Όταν το θύμα του εγκλήματος είναι ενήλικας ο συχνότερος τρόπος θανάτωσης είναι ο πυροβολισμός (σε ποσοστό 62%). Νεαρής ηλικίας θύματα ήταν εξίσου πιθανό να θανατωθούν συνεπεία τραυμάτων από πυροβόλο όπλο, όσο και από κακώσεις εξαιτίας συμπλοκής (και στις δύο περιπτώσεις σε ποσοστό 43%). Στα παιδιά θύματα σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, κατά συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό 87,5%), ο θάνατος επέρχεται με τρόπο που προϋποθέτει στενή επαφή θύτη και θύματος, όπως π.χ. η πρόκληση ασφυξίας ή ο στραγγαλισμός. Τέλος, στην περίπτωση ηλικιωμένων θυμάτων ο συχνότερα χρησιμοποιούμενος τρόπος θανάτωσης είναι ο τραυματισμός με νύσσον / τέμνον όργανο (σε ποσοστό 40%) (Chan και Frei, 2013).

Πέραν των ανωτέρω αναφερθέντων γενικών χαρακτηριστικών, ενδιαφέρον παρουσιάζει η σύγκριση του προφίλ του κατά συρροή δράστη σεξουαλικής ανθρωποκτονίας με εκείνο του μη κατά συρροή δράστη (δηλ. εκείνου που έχει διαπράξει 1 ή 2 σεξουαλικές ανθρωποκτονίες).

Οι κατά συρροή δράστες παρουσιάζουν χαρακτηριστικά ενδεικτικά σεξουαλικής απόκλισης, όπως π.χ. καταναγκαστικός αυνανισμός, σαδιστικές σεξουαλικές φαντασιώσεις κ.α. Είναι συνήθως κοινωνικά μονήρεις και εκλαμβάνουν τις γυναίκες ως πηγή υποτίμησης και απόρριψης, ενώ κυριαρχούνται από αισθήματα οργής και αναστάτωσης. Στην προσπάθειά τους να εκτονώσουν τα συναισθήματα αυτά και να καλύψουν την ελλειμματική τους ζωή, βρίσκουν διέξοδο σε αποκλίνουσες και σαδιστικές φαντασιώσεις και πρακτικές, όπως ο φετιχισμός, ο σαδισμός και ο βιασμός (James και Proulx, 2014).

Οι κατά συρροή δράστες εμφανίζουν ένα μεγάλο φάσμα καταστροφικών συμπεριφορών : ξεσπάσματα οργής, συμπλοκές, βαναυσότητα έναντι των ζώων και των παιδιών, αυτοτραυματισμοί. Επίσης παρουσιάζουν ποικίλες ψυχοπαθολογικές εκφάνσεις, όπως η κατάχρηση αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών, η συστηματική χρησιμοποίηση ψεμάτων, οι νυχτερινοί εφιάλτες και οι φοβίες. Τα ψυχοπαθολογικά αυτά γνωρίσματα έχουν σαν αποτέλεσμα την διατάραξη των προσωπικών και επαγγελματικών τους σχέσεων και την πρόκληση ψυχικής πίεσης, ειδικότερα κατά το

έτος που προηγείται της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας (Proulx και Beauregard, 2014). Οι δράστες αυτοί προσπαθούν να αποσοβήσουν την ψυχική πίεση που νιώθουν, μέσω της χρήσης αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών (Marshall και Barbaree, 1990).

Εξαιτίας των διαταραγμένων διαπροσωπικών τους σχέσεων, οι κατά συρροή δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας καταφεύγουν σε φαντασιώσεις προκειμένου να εκφράσουν και να ικανοποιήσουν τις συναισθηματικές και σεξουαλικές τους ανάγκες (Ressler et al., 1988). Οι δράστες αυτοί περνούν ολοένα και αυξανόμενο μέρος του χρόνου τους στον φαντασιακό αυτό κόσμο, οραματιζόμενοι την σαδιστική κακοποίηση γυναικών (Proulx και Beauregard, 2014). Τις ώρες πριν την διάπραξη των εγκλημάτων τους, οι κατά συρροή δράστες είναι εξοργισμένοι απέναντι στις γυναίκες και ψάχνουν μία τοποθεσία κατάλληλη για την εκτέλεση του εγκλήματος και ένα θύμα ορισμένων προδιαγραφών (π.χ. ηλικία, εξωτερική εμφάνιση).

Οι συγκεκριμένοι δράστες , κατά την διάρκεια της σεξουαλικής επίθεσης, χρησιμοποιούν διάφορα μέσα όπως π.χ. χειροπέδες, σκοινί ή μονωτική ταινία για να δέσουν και να περιορίσουν το θύμα, γεγονός που ικανοποιεί τις ψυχοσεξουαλικές τους ανάγκες για κυριαρχία, εξουσία και πρόκληση πόνου στο θύμα, μέσω της διενέργειας πράξεων βασανισμού, εισχώρησης αντικειμένων στις σωματικές κοιλότητες του θύματος κ.α. (Ressler et al., 1988).

Όμως, με δεδομένο ότι η πλήρης εκπλήρωση των φαντασιώσεών τους είναι αδύνατη, εξαιτίας ποικίλων περιστασιακών και τυχαίων παραγόντων και συνθηκών, όπως μεταξύ άλλων, η εξαναγκασμένη αλλαγή του σχεδίου ή η εκδήλωση αθέλητων αντιδράσεων από το θύμα, οι συγκεκριμένοι δράστες οδηγούνται στην επαναληπτική τέλεση σεξουαλικών ανθρωποκτονιών (James και Proulx, 2014).

Οι μη κατά συρροή δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας παρουσιάζουν αντικοινωνικά, μεθοριακά και εξαρτητικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας, σύμφωνα με την βαθμολογία τους στο Αναθεωρημένο Ερωτηματολόγιο για την Ψυχοπάθεια (PCL- R) του Hare (2003), στην κλίμακα της Ψυχοπαθητικής Απόκλισης του Πολυφασικού Ερωτηματολογίου Προσωπικότητας της Μινεσότα (Minnesota Multiphasic Personality Inventory Psychopathic Deviate Scale) (Butcher, 1993) και στις τεθείσες βάσει του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου των Ψυχικών Διαταραχών (DSM- IV, American Psychiatric Association, 1994) διαγνώσεις της μεθοριακής και αντικοινωνικής διαταραχής προσωπικότητας. Επίσης, χαρακτηρίζονται από κατάχρηση ουσιών και αλκοόλ. Αντιλαμβάνονται τον κόσμο ως ένα εχθρικό περιβάλλον, όπου η απόκτηση δύναμης είναι αναγκαία προκειμένου να

μην καταστούν θύματα και έτσι γίνονται συναισθηματικά ψυχροί, επιθετικοί και παρορμητικοί, πρόθυμοι να ικανοποιήσουν τα συμφέροντα και τις επιθυμίες τους σε βάρος άλλων ατόμων, τα οποία αντιμετωπίζουν ως ανταγωνιστές ή ως υποψήφια θύματα (James και Proulx, 2014).

Το εγκληματολογικό τους ιστορικό εμφανίζει περιστατικά βίαιων συμπλοκών και παραβιάσεων του νόμου, τα οποία ξεκινούν σε μικρή ηλικία, χαρακτηρίζονται από ένταση και διακρίνονται για την επιθετική τους στάση έναντι των γυναικών (Proulx και Beauregard, 2014). Ακόμη, καταγράφεται ευρύ φάσμα αποκλινουσών συμπεριφορών και συναισθηματικών προβλημάτων, όπως η απομόνωση, η ενούρηση, ο φόβος της εγγύτητας στις διαπροσωπικές σχέσεις και η υιοθέτηση στάσης θύματος (Harris et al., 2007).

Στον προγενέστερο της σεξουαλικής επίθεσης χρόνο, οι δράστες αυτοί βιώνουν ένα αίσθημα ανικανοποίητου και αποτυχίας, εξαιτίας των διαρκών προβλημάτων τους στις προσωπικές τους σχέσεις και στα οικονομικά τους, της απόρριψης που αισθάνονται από το περιβάλλον τους και της απουσίας σεξουαλικών επαφών. Συνεπεία των ανωτέρω προβλημάτων, κυριαρχούνται από συναισθήματα υποτίμησης και μειωμένης αυτοεκτίμησης και αναπτύσσουν ακατάλληλους αμυντικούς μηχανισμούς για την αντιμετώπισή τους, π.χ. μέσω της υπερκατανάλωσης πορνογραφίας και των συχνών επισκέψεων σε πορνεία ή μέσω της κατάχρησης αλκοόλ και ουσιών. Επειδή όμως οι αμυντικοί αυτοί μηχανισμοί δεν λύνουν το πρόβλημα, οι συγκεκριμένοι δράστες νιώθοντας αυξανόμενο θυμό και αυξανόμενη σεξουαλική διέγερση, παρελθόντος του χρόνου, όταν έρθουν αντιμέτωποι με μία αρνητική απάντηση στις σεξουαλικές τους προτάσεις από μία γυναίκα, καταφεύγουν σε μία βίαιη έκρηξη οργής εναντίον της (Proulx et al., 2007).

Η παρορμητική συμπεριφορά και η οργισμένη αντίδραση των μη κατά συρροή δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας αποτυπώνει την αντικοινωνική και εχθρική στάση τους έναντι του γυναικείου φύλου (James και Proulx, 2014) και διαμορφώνει το προσωπικό τους *modus operandi* (Proulx και Beauregard, 2009), το οποίο χαρακτηρίζεται από παρορμητικότητα, βαναυσότητα και έλλειψη οργάνωσης. Οι δράστες αυτοί αφήνουν συχνά αποδεικτικά στοιχεία στο σημείο του εγκλήματος, π.χ. όπλα ή σπέρμα, πιθανώς εξαιτίας της κατάχρησης αλκοόλ ή ουσιών (Beauregard και Martineau, 2014). Γενικότερα, οι μη κατά συρροή δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι οργισμένοι και ανοργάνωτοι, και για τον λόγο αυτό εντοπίζονται εύκολα και γρήγορα από τις αστυνομικές αρχές (Balemba et al., 2014).

6.3. ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΩΝ

Από το 1986 έως σήμερα, έχουν αναπτυχθεί ποικίλες τυπολογίες, οι οποίες βασίζονται σε διαφορετικές προσεγγίσεις, π.χ. στην στατιστική, κλινική, θεωρητική κατηγοριοποίηση των δραστών. Οι τυπολογίες αφορούν δράστες που σκοτώνουν γυναίκες, άνδρες και μικτό πληθυσμό.

Η πρώτη ,χρονικά, τυπολογία διαμορφώθηκε από τους Ressler et al., κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των ετών 1986 - 1988. Τα κριτήρια κατηγοριοποίησης των δραστών είναι το *modus operandi* και τα χαρακτηρισιολογικά τους γνωρίσματα. Βάσει των κριτηρίων αυτών, οι δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας κατατάσσονται σε δύο τύπους: i) τον οργανωμένο και, ii) τον ανοργάνωτο δράστη. Η τυπολογία των Ressler et al., (1988) δομήθηκε στην βάση της πραγματικής κατηγοριοποίησης των σκηνών τέλεσης του εγκλήματος σε οργανωμένο και σε ανοργάνωτο τύπο, όπως αυτή διατυπώθηκε από την Μονάδα Συμπεριφορικής Επιστήμης (Behavioral Science Unit) του FBI. Η τυπολογία των Ressler et al., διατυπώθηκε μετά από έρευνα σε δείγμα 36 δραστών, κατά συρροή και μη, σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, ενώ και ο πληθυσμός των θυμάτων ήταν επίσης μικτός (άνδρες, γυναίκες, παιδιά).

Σύμφωνα με την τυπολογία αυτή, ο οργανωμένος δράστης σεξουαλικής ανθρωποκτονίας εμφανίζεται να είναι ευφυής και μορφωμένος, ενώ σπανίως είναι άνεργος. Προσχεδιάζει αναλυτικά το έγκλημά του, παρακολουθεί κρυφά τον στόχο του και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα για να ακινητοποιήσει το θύμα. Αφήνει ελάχιστα ή καθόλου ενοχοποιητικά στοιχεία στον τόπο τέλεσης της ανθρωποκτονίας και συχνά παρακολουθεί μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης την πορεία των ερευνών της αστυνομίας για το έγκλημά του (Ressler et al., 1988. Chan και Heide, 2009)

Ο ανοργάνωτος δράστης εμφανίζει υψηλά ποσοστά κοινωνικής απομόνωσης και κακοποίησης κατά την παιδική του ηλικία. Δεν προτιμά κάποιον συγκεκριμένο τύπο θύματος και συχνά τα θύματά του είναι άτομα γνωστά σ' αυτόν. Ο βαθμός προσχεδιασμού των πράξεών του είναι συνήθως χαμηλός. Συχνά μετά τον θάνατο του θύματος πραγματοποιεί πράξεις σεξουαλικού χαρακτήρα, όπως π.χ. ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων (Ressler et al., 1988. Chan και Heide, 2009).

Οι Keppel και Walter, το 1999, ανέπτυξαν μία διαφορετική τυπολογία των δραστών σεξουαλικής ανθρωποκτονίας, βασιζόμενοι στην τυπολογία βιαστών των Groth, Burgess and Holstrom (1977), όπως αυτή αναθεωρήθηκε από τους Hazelwood and Burgess το 1987 (Keppel και Walter, 1999). Η τυπολογία αυτή αφορά δράστες με μικτό πληθυσμό θυμάτων και τους κατηγοριοποιεί με κριτήριο το *modus operandi* τους. Σύμφωνα με αυτήν την τυπολογία οι δράστες διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες: i) στον δυναμικό – αποφασιστικό (power – assertive) δράστη, ii) στον επιβεβαιωτικό της δύναμής του (power – reassurance) δράστη, iii) στον οργισμένο – εκδικητικό (anger – retaliatory) δράστη και, iv) στον οργισμένο και σε διέγερση (anger- excitation) δράστη.

Ο δυναμικός – αποφασιστικός δράστης χαρακτηρίζεται από αντικοινωνικά στοιχεία προσωπικότητας, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και παρεκκλίνουσα συμπεριφορά. Οι δράστες αυτοί είναι ηλικίας περίπου 20 ετών και το κύριο κίνητρο διάπραξης της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας είναι η αίσθηση εξουσίας και κυριαρχίας. Ενώ η πράξη του βιασμού είναι προσχεδιασμένη, η ανθρωποκτονία δεν περιλαμβάνεται στους αρχικούς στόχους του δράστη και τελείται εξ αμελείας, λόγω της αυξημένης βιαιότητας που επιδεικνύει ο τελευταίος, στην προσπάθεια περιορισμού και ακινητοποίησης του θύματος (Chan και Heide, 2009. Keppel και Walter, 1999).

Ο επιβεβαιωτικός της δύναμής του δράστης είναι ηλικίας περίπου 25 ετών και συχνά στρέφεται εναντίον ατόμων μεγαλύτερης ή μικρότερης ηλικίας. Είναι απομονωμένος και παρουσιάζει ελλειμματικές προσωπικές σχέσεις, ενώ ,ταυτόχρονα, διακατέχεται από έντονες φαντασιώσεις βιασμού. Μέσα από την δράση του επιδιώκει την επιβεβαίωση της σεξουαλικής του ικανότητας. Και στην περίπτωση της κατηγορίας αυτής δραστών, η ανθρωποκτονία δεν είναι προσχεδιασμένη, αλλά αντιθέτως τελείται όταν ο δράστης κυριεύεται από πανικό εξαιτίας της άρνησης του θύματος να ικανοποιήσει τις σεξουαλικές του επιθυμίες. Κατά κανόνα η ανθρωποκτονία τελείται με τα ίδια τα χέρια του δράστη π.χ. με στραγγαλισμό. Συχνά καταγράφεται νεκροφιλική συμπεριφορά και μεταθανάτιος τραυματισμός του θύματος (Chan και Heide, 2009. Keppel και Walter, 1999).

Ο οργισμένος – εκδικητικός δράστης βρίσκεται ηλικιακά στα ύστερα έτη της δεύτερης δεκαετίας, εκδηλώνει ξεσπάσματα οργής και έχει παρουσιάσει επεισόδια βίαιης, εγκληματικής συμπεριφοράς. Ο δράστης αυτός έχει προσχεδιάσει τόσο τον βιασμό, όσο και την ανθρωποκτονία του θύματος, ειδικότερα έχει σκοπό να σκοτώσει

το θύμα κατά την διάρκεια, ή / και μετά την σεξουαλική πράξη. Η ανθρωποκτονία αποτελεί πράξη εκτόνωσης της οργής και τελείται με πολύ μεγαλύτερη βία απ' όση απαιτείται για την θανάτωση του θύματος. Στην πράξη του αυτή εξωθείται από την αρνητική στάση κάποιας κυριαρχικής γυναικείας παρουσίας στην ζωή του. Ο τύπος αυτός δράστη στρέφεται εναντίον μεγαλύτερης ηλικίας ατόμων και συχνά συλλέγει «τρόπαια» από το έγκλημα (Chan και Heide, 2009. Kerpel και Walter, 1999).

Ο οργισμένος και σε διέγερση δράστης είναι ηλικίας περίπου 35 ετών και συχνά παρουσιάζει το προφίλ ενός « φυσιολογικού» ανθρώπου, όντας π.χ. έγγαμος και μέσης ευφυΐας. Η ανθρωποκτονία και ο βιασμός είναι, ως πράξεις, αναλυτικά σχεδιασμένες, οι οποίες κυριαρχούν στον φαντασιακό κόσμο του δράστη αυτού. Η πράξη του βασανισμού και της θανάτωσης του θύματος, τους προκαλεί έντονη σαδιστική σεξουαλική ικανοποίηση και, ως εκ τούτου, η πρόκληση πόνου στο θύμα είναι μεγάλης διάρκειας και έχει τελετουργικό χαρακτήρα. Και ο τύπος αυτός του δράστη συλλέγει «τρόπαια», μεταθανάτια, με σκοπό τον αυνανισμό δια μέσου σεξουαλικών φαντασιώσεων (Chan και Heide, 2009. Kerpel και Walter, 1999).

Οι Beech et al., το 2006, κατατάσσουν τους δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας σε 3 κατηγορίες : i) στους αρχετυπικούς δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας (prototypical sex killers) ή δράστες υπολογισμένης πρόκλησης πόνου (calculated pain infliction), ii) στους δράστες που κινητοποιούνται από κάποια εκλαμβανόμενη αδικία εις βάρος τους (grievance driven killers) και iii) σε εκείνους τους δράστες που ως κίνητρο έχουν την διάπραξη βιασμού, αλλά τελούν επιπλέον και την ανθρωποκτονία (rape plus murder).

Οι αρχετυπικοί δράστες αναφέρουν σεξουαλικές φαντασιώσεις με σαδιστικά στοιχεία. Σκοπός τους είναι να πραγματοποιήσουν τις φαντασιώσεις αυτές και να αντλήσουν σεξουαλική ικανοποίηση μέσω της τέλεσης του εγκλήματος. Συχνά καταγράφονται σεξουαλικές πράξεις μετά τον θάνατο του θύματος (Chan και Heide, 2009).

Οι δράστες που κινητοποιούνται από κάποια εκλαμβανόμενη αδικία εις βάρος τους, τελούν την ανθρωποκτονία εξαιτίας της οργής που αισθάνονται για το θύμα. Οι δράστες αυτοί χρησιμοποιούν πολύ περισσότερη βία από όση είναι απαραίτητη για την διάπραξη της ανθρωποκτονίας (Chan και Heide, 2009)

Οι δράστες που ως κίνητρο έχουν την διάπραξη βιασμού, αλλά τελούν επιπλέον ανθρωποκτονία, θυματοποιούν κατά κανόνα άγνωστα σ' αυτούς πρόσωπα. Συχνά, έχουν ήδη ιστορικό προγενέστερων σεξουαλικών επιθέσεων και η

ανθρωποκτονία δεν είναι επιδιωκτέα, αυτή καθ' εαυτή, αλλά τελείται στην προσπάθεια του δράστη να ακινητοποιήσει και να περιορίσει το θύμα, ή στην προσπάθειά του να διαφύγει την σύλληψη (Chan και Heide, 2009).

Η τυπολογία των Beauregard and Proulx (2002) αφορά μόνο σε μη κατά συρροή δράστες με θύματα αποκλειστικά γυναίκες. Διακρίνονται δύο τύποι δραστών: i) ο σαδιστικός δράστης και ii) ο οργισμένος δράστης.

Ο σαδιστικός δράστης σεξουαλικής ανθρωποκτονίας προβαίνει σε προσχεδιασμένες επιθέσεις, έναντι προεπιλεγμένων, αλλά αγνώστων σε αυτόν, προσώπων. Κατά την διάρκεια της σεξουαλικής επίθεσης, ο συγκεκριμένος τύπος δράστη ταπεινώνει και εξευτελίζει το θύμα, ενώ συχνά χρησιμοποιεί διάφορα μέσα για να το ακινητοποιήσει. Επιπλέον, συνήθης είναι η πρόκληση τραυματισμού στο σώμα του θύματος, που φθάνουν σπανιότερα στον ακρωτηριασμό μελών του. Οι δράστες αυτοί αναφέρουν ακραίες σεξουαλικές φαντασιώσεις, το τελευταίο 48ωρο, πριν την ανθρωποκτονία σε ποσοστό 50% (Beauregard και Proulx, 2002).

Ο οργισμένος δράστης δεν προσχεδιάζει την σεξουαλική ανθρωποκτονία, ούτε στρέφεται κατά ενός προεπιλεγμένου θύματος. Βιώνει έντονη οργή πριν την τέλεση του εγκλήματος και αφήνει το σώμα του νεκρού θύματος στην σκηνή του εγκλήματος. Ο συγκεκριμένος τύπος δράστη έχει υψηλή πιθανότητα να παραδοθεί στην αστυνομία, και παραδέχεται, σχεδόν πάντα, όλες τις διαπραχθείσες πράξεις (Beauregard και Proulx, 2002).

Πιο πρόσφατα, οι Stefanska et al., (2015), κατηγοριοποίησαν τους δράστες σεξουαλικής ανθρωποκτονίας με βάση την ατραπό που ακολουθούν για να οδηγηθούν στην σεξουαλική επίθεση (offense pathway). Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, οι δράστες διαχωρίζονται σε 3 τύπους: i) στον δράστη που εξωθείται στην σεξουαλική ανθρωποκτονία από την παρέκκλιση (deviance driven), ii) στον δράστη που εξωθείται από κάποια θεωρούμενη αδικία εις βάρος του (grievance driven), και iii) στον σεξουαλικά εξωθούμενο δράστη (sexually driven).

Ο εξωθούμενος από την παρέκκλιση δράστης εμφανίζει σημαντικά γνωστικά ελλείμματα ως προς την κατανόηση της πράξης της επίθεσης και είναι πιθανό να παρουσιάζει χαμηλό βαθμό ενσυναίσθησης. Νιώθει μοναξιά και έχει αποκλίνουσα σεξουαλική συμπεριφορά ή υπερσεξουαλικότητα. Κατά κανόνα οι επιθέσεις του είναι προσχεδιασμένες και ακολουθεί την μέθοδο της άμεσης επίθεσης στο θύμα. Συχνά πραγματοποιεί μεταθανάτιες σεξουαλικές πράξεις στο νεκρό θύμα (Stefanska et al., 2015).

Ο δράστης που εξωθείται από κάποια θεωρούμενη αδικία εις βάρος του, έχει προηγούμενη καταγραφή υπερσεξουαλικότητας και πιθανόν χαμηλά επίπεδα ενσυναίσθησης. Η επίθεση πραγματοποιείται σε ένα αρχικά συναινετικό πλαίσιο και ο δράστης έχει υψηλή πιθανότητα να βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ / ουσιών κατά την διάπραξη της. Κατά κανόνα, ο συγκεκριμένος τύπος δράστη καταφέρει ένα θανατηφόρο πλήγμα στο θύμα του .

Ο σεξουαλικά εξωθούμενος δράστης ,πιθανώς, έχει πτωχή ενσυναίσθηση και κατά κανόνα προσχεδιάζει τις επιθέσεις του. Εμφανίζει υψηλή πιθανότητα να έχει προηγούμενη καταδίκη για βιασμό. Κατά κανόνα, προσεγγίζει ευθέως το θύμα του και προσφέρει ή ζητά κάποια βοήθεια ή εξυπηρέτηση (προσέγγιση της εξαπάτησης – con approach). Συνήθως, ο σεξουαλικά εξωθούμενος δράστης ασκεί μόνο όση βία απαιτείται για την θανάτωση του θύματος και βιάζει κολπικά το θύμα.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα ευρήματα από τις μέχρι σήμερα διενεργηθείσες έρευνες αναφορικά με τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων δεν προξενούν ιδιαίτερη αισιοδοξία. Ένα πρώτο συμπέρασμα είναι πως τα υπάρχοντα δεδομένα αποκαλύπτουν, αφενός μεν την μεγάλη ποικιλομορφία και την έντονη ετερογένεια μεταξύ των δραστών (ακόμα και ακριβώς του ίδιου τύπου σεξουαλικού εγκλήματος), αφετέρου δε, καταδεικνύουν την συχνή ομοιότητα της, αριθμητικής πλειοψηφίας τουλάχιστον, των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων με τον γενικό πληθυσμό. Αν έπρεπε, λοιπόν, να αποτυπωθεί το συμπέρασμα, το οποίο συνάγεται από την επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, όσον αφορά τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, σε μία μόνον φράση, η φράση αυτή θα ήταν η εξής: «Οι δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, και δεν μοιάζουν μεταξύ τους, και μοιάζουν με εμάς (εμάς, δηλ. τους «φυσιολογικούς» ανθρώπους)».

Οι δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων δεν πάσχουν από συγκεκριμένες ψυχικές διαταραχές, αλλά, αντιθέτως, παρουσιάζουν ψυχοπαθολογία σε συχνότητα, ένταση και με μορφή συμβατή με τα καταγραφόμενα στον γενικό πληθυσμό (Wollert, 2011). Ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον, παρουσιάζει το γεγονός, ότι ένα καθόλου αμελητέο ποσοστό ατόμων ομολογούν πως θα προχωρούσαν οι ίδιοι στην διάπραξη βιασμού σε ορισμένες περιπτώσεις και πως ένα μέρος φυσιολογικών ατόμων αναφέρουν φαντασιώσεις καταναγκαστικού σεξ

(Malamuth et al., 2005), ή διεγείρονται σεξουαλικά σε απάντηση προς ερεθίσματα που περιέχουν παιδιά (Hall et al., 1995). Επί πλέον, η διάγνωση κάποιας παραφιλίας (π.χ. σεξουαλικός σαδισμός / παιδοφιλία) μπορεί να τεθεί μόνο σε ορισμένο ποσοστό δραστών (Hamilton, 2011): ο βιασμός και η παιδεραστία δεν αποτελούν ψυχατρικές διαγνώσεις, όπως και γενικότερα, η επιθετικότητα και η κακία δεν αποτελούν, αυτές καθαυτές, ψυχική παθολογία.

Το δεύτερο, όμως, συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί από την μελέτη της βιβλιογραφίας, είναι πως δεν είναι δυνατόν να προχωρήσουμε σε εύκολα και σε βιαστικά συμπεράσματα, γιατί τα ευρήματα που έχουν προκύψει έως τώρα, παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα αξιοπιστίας και εγκυρότητας, και ως εκ τούτου θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με επιφύλαξη και με κριτική στάση. Επομένως, τα ευρήματα αυτά, απέχουν αρκετά από το να μπορούν να θεωρηθούν πιστή αναπαράσταση της πραγματικότητας...

Ποικίλες δυσχέρειες εμφανίζονται στην προσπάθεια προσπέλασης του συγκεκριμένου θέματος και άντλησης πληροφοριών σχετικά με τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων. Τα θύματά τους, όντας τραυματισμένα και σοκαρισμένα από την δράση τους, πολλές φορές, δεν έχουν ούτε καν την διάθεση να καταγγείλουν τα σχετικά συμβάντα στις αρχές, πόσο μάλλον να συμμετέχουν σε μία ερευνητική εργασία, η οποία, είναι πιθανό πως θα τα κάνει να αναβιώσουν τις εμπειρίες που έχουν ζήσει. Ο κοινωνικός περίγυρος που τυχαίνει να είναι γνωστός των δραστών, ή γνώστης της δράσης τους, κατά κανόνα αρνείται την μαρτυρία του, υπό το καθεστώς φόβου για την ενδεχόμενη στοχοποίηση και το πιθανό στιγματισμό του. Κατά μείζονα λόγο, οι ίδιοι οι δράστες των σεξουαλικών εγκλημάτων, αρνούνται να δώσουν απαντήσεις για τα εγκλήματά τους, είτε για νομικούς λόγους, στον βαθμό που κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με ομολογία, πλήρη απόδειξη ενοχής και την συνεπακόλουθη καταδίκη τους, είτε για προσωπικούς λόγους(π.χ. γνωστικές στρεβλώσεις, αρνητισμός, προσπάθεια να διαφυλαχθεί η εικόνα που έχουν για αυτούς οι οικείοι τους).

Ακόμη και όταν, εν τέλει, οι δράστες δεχτούν να συμμετέχουν σε μία ερευνητική διαδικασία, είναι ζήτημα το κατά πόσον τα λεγόμενά τους πρέπει να θεωρηθούν αληθή. Τα κίνητρα συμμετοχής τους είναι δυνατόν να κατευθύνουν αναλόγως, ή και να διαμορφώσουν το περιεχόμενο των αποκαλύψεων, στις οποίες θα προβούν οι τελευταίοι. Ειδικά, όταν πρόκειται για δράστες με ναρκισσιστικό και αντικοινωνικό υπόστρωμα προσωπικότητας, η πιθανότητα ψεύδους ή κατασκευής μυθευμάτων με σκοπό την προβολή τους, είναι αυξημένη.

Στα παραπάνω έρχονται να προστεθούν και τα μεθοδολογικά ατοπήματα και δυσχέρειες που εντοπίζονται σε πλήθος σχετικών μελετών. Οι ανεπαρκείς και οι αναντίστοιχοι, μεταξύ των επί μέρους ερευνών, εννοιολογικοί ορισμοί (και τα συνακόλουθα ανομοιογενή δείγματα), καθιστούν τα ευρήματά τους μη συγκρίσιμα και

δυσχερώς αξιοποιήσιμα. Οι μελέτες μεμονωμένων περιπτώσεων και τα πολύ μικρά δείγματα περιορίζουν σημαντικά τον βαθμό επέκτασης των αποτελεσμάτων σε ευρύτερους πληθυσμούς (απαιτείται να προχωρήσουμε πλέον σε μία evidence-based justice, κατ'αντιστοιχία προς την evidence-based medicine του 21^{ου} αιώνα). Η έλλειψη στατιστικών μεθόδων επεξεργασίας των δεδομένων, αλλά και η έλλειψη αναφοράς του τρόπου σχεδιασμού / ο «χαλαρός» σχεδιασμός των σχετικών κλιμάκων, ερωτηματολογίων ή συνεντεύξεων, μειώνουν σημαντικά τον βαθμό τεκμηρίωσης των όποιων ευρημάτων.

Αλλά και όσον αφορά το ζήτημα της τυπολογικής προσέγγισης των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, μπορούν να εντοπιστούν αρκετά μελανά σημεία. Μία τυπολογία είναι χρήσιμη μόνο εφόσον μπορεί να οδηγήσει στον ευχερέστερο εντοπισμό των δραστών αυτών, στην ορθότερη αξιολόγησή τους (βλ. πιθανότητα υποτροπής) και στην καλύτερη θεραπεία / αντιμετώπισή τους. Τυπολογίες που έχουν διαμορφωθεί με βάση μικρά δείγματα δραστών, αλλά και με άλλες μεθοδολογικές αστοχίες, όπως π.χ. η ελλιπής στατιστική επεξεργασία των ευρημάτων κ.λ.π., είναι εύλογο πως θα είναι αμφίβολης πρακτικής αξίας. Όμως, ακόμη και όσες δεν πάσχουν από τέτοια ελαττώματα, αλλά έχουν αναπτυχθεί σε στέρεο επιστημονικό έδαφος, πρέπει να δοκιμαστούν στην πράξη, ώστε να επαληθευτεί, εμπειρικά, η επάρκεια και η χρησιμότητά τους. Κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να έχει συμβεί μέχρι σήμερα.

Εξάλλου, τα ψυχοπαθολογικά χαρακτηριστικά με τα οποία διαγιγνώσκεται συχνά ένα ποσοστό των συγκεκριμένων δραστών και τα οποία μπορούν να αποτελέσουν οδηγό για τον εντοπισμό τους και την πρόγνωση της δράσης τους, αλλά και στόχους για την θεραπευτική τους αντιμετώπιση, εμφανίζουν, επίσης, μειωμένη διαγνωστική εγκυρότητα και αξιοπιστία. Το ταξινομικό μοντέλο που ακολουθούσε πάγια η Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία για την διάγνωση των διαταραχών προσωπικότητας, είχε εγείρει πολλά και σοβαρά ερωτήματα και είχε προκαλέσει έντονα προβλήματα στην κλινική πράξη. Η αδυναμία του να παρέχει μία σαφή και διακριτή κλινική οντότητα για κάθε διαφορετική διαταραχή προσωπικότητας, οι πολλαπλές αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ διαφορετικών διαταραχών προσωπικότητας, η ένταξη παντελώς ετερόκλητων συμπτωμάτων και συνδρόμων στην ίδια διαταραχή προσωπικότητας, αλλά και η συχνή θέση της (μη) διάγνωσης της Διαταραχής Προσωπικότητας Μη Προσδιοριζόμενης Αλλιώς, οδήγησαν στην εγκατάλειψη της συγκεκριμένης προσέγγισης και στην αντικατάστασή της από μία διαστασιακή – περιγραφική θεώρηση, ως προς τη διάγνωση των διαταραχών προσωπικότητας στο

πρόσφατο DSM V. Επιπλέον, το έτερο ψυχοπαθολογικό γνώρισμα που χαρακτηρίζει συχνά ένα ποσοστό των δραστών σεξουαλικών εγκλημάτων, δηλαδή οι παραφιλίες, εμφανίζονται σε διαγνωστικό επίπεδο ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά απόκλισης/διαφοροποίησης μεταξύ διαφορετικών ψυχιάτρων.

Τα όσα επισημάνθηκαν παραπάνω, δεν σημαίνει, φυσικά, πως η έρευνα ή η προσπάθεια κατηγοριοποίησης των δραστών αυτών, θα πρέπει να εγκαταλειφθούν. Αντιθέτως, επισημαίνεται η ανάγκη για την επιστράτευση στρατηγικών που μπορούν να οδηγήσουν στην αύξηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των ευρημάτων.

Ο αυστηρότερος μεθοδολογικός σχεδιασμός των ερευνών, η υιοθέτηση μίας διεπιστημονικής προσέγγισης, η διακρατική συνεργασία και η κατάρτιση ερευνητικών πρωτοκόλλων είναι απαραίτητα μέτρα, ώστε οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί να είναι ευρέως αποδεκτοί, τα δείγματα επαρκή αριθμητικά και πανομοιότυπα, η απαιτούμενη στατιστική επεξεργασία των ευρημάτων προσδιορισμένη, με σκοπό να διασφαλίζεται η ποιότητα της επιστημονικής έρευνας. Επιπλέον, τα αποτελέσματα κάθε τυπολογίας θα πρέπει να ελέγχονται στην πράξη, ώστε να επαληθεύεται εμπειρικά η όποια χρησιμότητά της, εναλλακτικά όμως είναι σκόπιμο να δοκιμάζονται προσεγγίσεις διάφορες της ταξινομικής – τυπολογικής, όπως π.χ. η περιγραφική προσέγγιση. Τέλος, μέριμνα θα πρέπει να καταβληθεί ώστε να γίνει πληρέστερη μελέτη τόσο της επίδρασης κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων στην ίδια την διαμόρφωση των χαρακτηριστικών που προδιαθέτουν σε σεξουαλική βία, όσο και στην επιρροή των παραγόντων αυτών στην εκάστοτε κρατούσα αντίληψη για το τι θεωρείται περέκκλιση και τι κανονικότητα, τι ορίζεται ως επιτρεπτό και τι όχι αναφορικά με την ανθρώπινη σεξουαλική συμπεριφορά

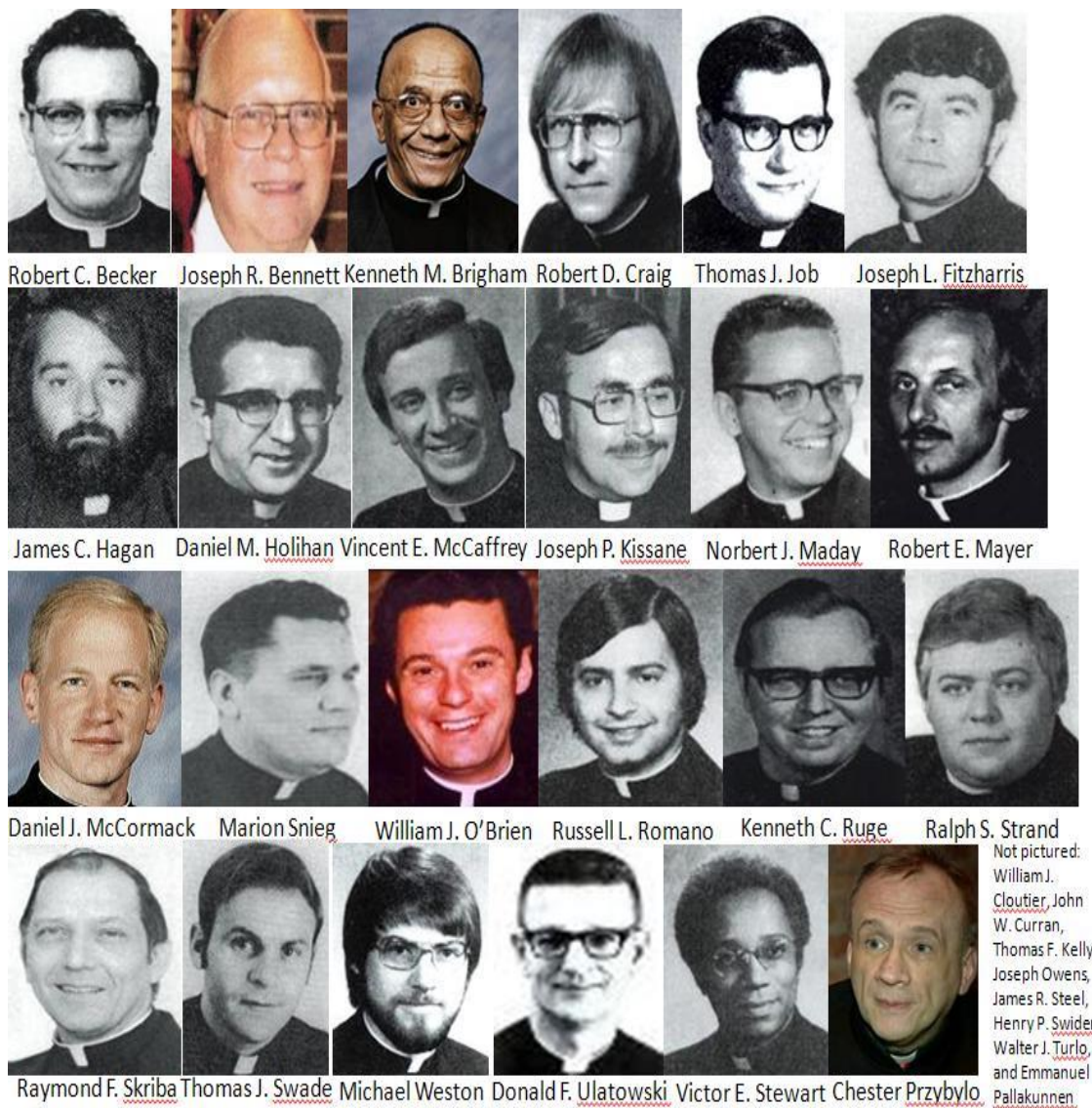
IV. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εικόνα 1.:Γυναίκες σε διαδήλωση ενάντια στην σεξουαλική κακοποίηση γυναικών και κοριτσιών στην Ινδία, μετά το περιστατικό βιασμού και δολοφονίας της οκτάχρονης Asifa Bano τον Ιανουάριο του 2018. Η οκτάχρονη απήχθη, βιάστηκε πολλαπλά, από διαφορετικούς άνδρες για πολλές μέρες και βασανίστηκε, μέχρις ότου στραγγαλισθεί μέχρι θανάτου και χτυπηθεί στο κεφάλι με βαριά πέτρα.

Εικόνα 2.:Νεαρή Σουηδή, μητέρα 2 παιδιών, και θύμα ομαδικού βιασμού. Βιάστηκε για 7 συνεχόμενες ώρες, από πολλούς (πιθανώς 11 ή 12) δράστες, στην πλειονότητά τους Αφγανούς μετανάστες. Σήμερα υποφέρει από ακράτεια κοπράνων και είναι καθηλωμένη σε αναπηρικό αμαξίδιο εξαιτίας των πολλαπλών τραυμάτων της. Κατά την διάρκεια του βιασμού, στο θύμα είχαν διεισδύσει, στοματικά, κολπικά και πρωκτικά, έως και 3 άνδρες ταυτόχρονα, ενώ την αποκαλούσαν «τσούλα» και «πουτάνα», χειροκροτώντας.

Εικόνα 3.:Καθολικοί ιερείς κατηγορούμενοι για σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στο Σικάγο. Οι εκατοντάδες κακοποιήσεις ανατρέχουν μέχρι και την δεκαετία του 1950.

Εικόνα 4.:Η Jill Dudley, σεβαστή μητέρα και σύζυγος, υψηλής αστικής τάξεως, κακοποιούσε από νηπιακή ηλικία τους δίδυμους γιους της, γεννηθέντες το 1964. Τους φωτογράφιζε σε σεξουαλικές στάσεις και τους έδινε σε άνδρες φίλους της, για να τους κακοποιήσουν σεξουαλικά.

Εικόνα 5.: Η εικονιζόμενη νηπιαγωγός, Vanessa George, κατά το χρονικό διάστημα 2009-2010 κακοποίησε σεξουαλικά και φωτογράφησε παιδιά νηπιακής ηλικίας, αλλά και την δεκατετράχρονη κόρη της. Απέστειλε το σχετικό φωτογραφικό υλικό σε ομάδα παιδόφιλων, μεταξύ άλλων και γυναίκες.

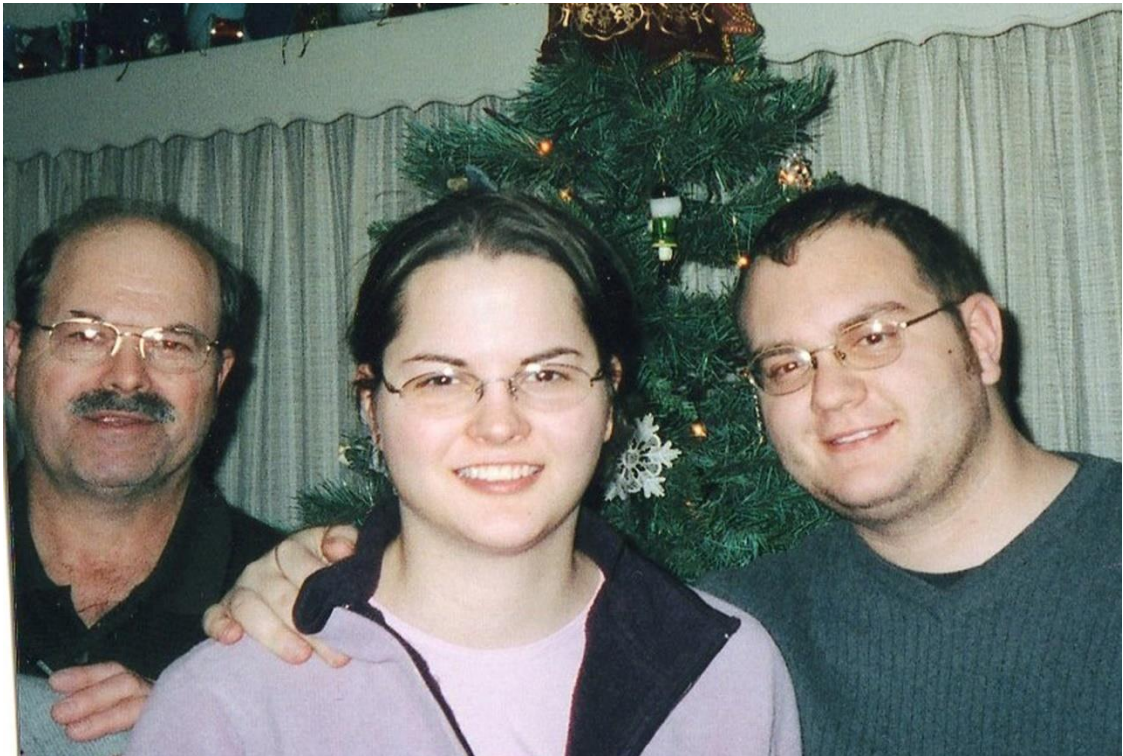
Εικόνα 6.: Η Beth Modica, συνελήφθη το 2006, για την διοργάνωση πάρτυ, στα οποία τα παιδιά είχαν πρόσβαση σε αλκοόλ και μαριχουάνα. Η ίδια, πρώην βοηθός περιφερειακού εισαγγελέα, προέβαινε σε σεξουαλικές πράξεις εναντίον 15χρονων, φίλων των παιδιών της, τους οποίους καλούσε στο σπίτι της.

Εικόνα 7.:Ο Joseph Hayden, ομολόγησε πως κακοποίησε σεξουαλικά πάνω από 50 παιδιά, όταν ο ίδιος βρισκόταν ηλικία μεταξύ των 10 και 18 ετών. Τα θύματα που βρέθηκαν είχαν ηλικία μέχρι και 4 ετών.

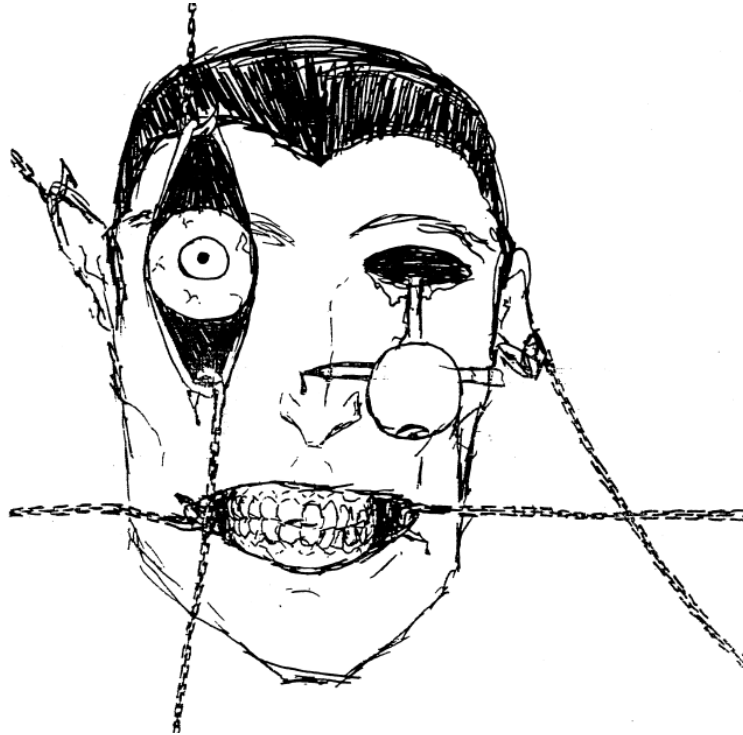

Εικόνα 8.1.: Η εικονιζόμενη 11χρονη Josephine Otero, αποτελεί (όπως και ο πατέρας, η μητέρα και ο μικρότερος αδερφός της) ένα από τα 10 θύματα του Dennis Rader, ο οποίος έδρασε στην Wichita της πολιτείας του Kansas, κατά το χρονικό διάστημα 1974-1991. Ο δράστης είναι γνωστός ως «B.T.K.» λόγω της προτίμησής του να δένει, να βασανίζει και να σκοτώνει (bind, torture, kill) τα θύματά του για να πραγματοποιήσει τις σεξουαλικές του φαντασιώσεις. Επίσης, ήταν φετιχιστής και έκλεβε τα εσώρουχα των θυμάτων του για να τα φορέσει αργότερα ο ίδιος. Συνήθιζε να φωτογραφίζει τον εαυτό του με αυτά τα γυναικεία εσώρουχα σε διάφορες ιδιαίτερες στάσεις, π.χ. όταν κρεμόταν δεμένος χειροπόδαρα από ένα δέντρο ή θαμμένος με χώμα μέχρι τον λαιμό.

Εικόνα 8.2.: Ο Dennis Rader σε φωτογραφία μαζί με τα 2 παιδιά του. Ο Rader είχε διατελέσει στρατιωτικός, υπεύθυνος συμμόρφωσης (compliance officer) στην περιοχή του Park City, ειδικός εγκατάστασης συστημάτων ασφαλείας, αρχηγός σε ομάδα προσκόπων και πρόεδρος του εκκλησιαστικού συμβουλίου της τοπικής λουθηρανικής εκκλησίας, ενώ είχε αποκτήσει πτυχίο στην απονομή της δικαιοσύνης (administration of justice). Η οικογένειά του είχε πλήρη άγνοια της διπλής ζωής του και η, από το

1971, σύζυγός του, Paula Dietz, μετά την σύλληψή του Rader τον Φεβρουάριο του 2005, ζήτησε και κέρδισε την έκδοση διαζυγίου με ταχύτατες διαδικασίες (emergency divorce).

Εικόνα 9.:Σχέδιο ενός δεκατριάχρονου σεξουαλικού σαδιστή, δράστη της σεξουαλικής ανθρωποκτονίας μίας δεκατετράχρονης (Meloy, 2000).

V. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Abel, G. G., Becker, J. V., Cunningham – Rathner, J., Mittelman, M. & Rouleau, J. (1988). Multiple paraphilic diagnosis among sex offenders. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 16, 153-168.

- Adjorlolo, S., & Chan, H.C.O. (2014). The controversy of defining serial murder: Revisited. *Aggression and Violent Behavior, 19*(5), 486-491.
- Adler, N. A., & Schutz, J. (1995). Siblings incest offenders. *Child Abuse and Neglect, 19*(7), 811-819.
- Akdeniz, Y. (1999) *Sex on the Net: the dilemma of policing cyberspace*. Reading, U.K.: Garnet Publishing.
- Alexy, E.M., Burgess, A.W., & Baker, T. (2005). Internet offenders: Traders, travelers, and combination traders-travelers. *Journal of Interpersonal Violence, 20*, 704-812.
- Alison, R. & Risman, B. J. (2013). A double standard for “hooking up”: How have we come toward gender equality ? *Social Science Research, 42*, 1191-1206.
- Allen, C.M. (1991). *Women and men who sexually abuse children: A comparative analysis*. New York: The Safer Society Press.
- American Psychiatric Association,(1987). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders(DSM-III-R)*. Washington, DC: American Psychiatric Association.
- American Psychiatric Association,(1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders(DSM-IV)*. Washington, DC: American Psychiatric Association.
- American Psychiatric Association,(2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders(DSM-V)*. Washington, DC: American Psychiatric Association.
- Anderson, C., Keltner, D., (2002). The role of empathy in the formation and maintenance in social bonds, *Behavioral and Brain Sciences, 25*(1), 21-22.
- Andrews, D.A., Bonta, J. (2006). *The psychology of criminal conduct* (4th ed.). Cincinnati, OH: Anderson.
- Armstrong, S. (1994). Rape in South Africa : An invisible Part of Apartheid’s Legacy. *Focus on Gender, 2*(2), 35-39
- Baker, C. N., & Hoeger, M. (2012). Parental child-rearing strategies influence self-regulation, socio-emotional adjustment, and psychopathology in early adulthood: Evidence from a retrospective cohort study. *Personality and Individual Differences, 52*, 800-805.
- Balemba, S., Beaugard, E., & Martineau, M. (2014). Getting away with murder: A thematic approach to solved and unsolved sexual homicides using crime scene factors. *Police Practice and Research, 15*(3), 221-233.
- Barbaree, H. E., Seto, M. C., Serin, R. C., Amos, N. L., & Preston, D. L. (1994). Comparisons between sexual and nonsexual rapist subtypes: sexual arousal to rape,

offense precursors, and offence characteristics. *Criminal Justice and Behavior* 21, 95-114.

Baron, L., & Staus, M. (1989). *Four theories of rape in American Society: A state level analysis*. New Haven, CT: Yale University Press.

Beauregard, E., & Martineau, M. (2014). No body, no crime? The role of forensic awareness in avoiding police detection in cases of sexual homicide. *Journal of Criminal Justice*, 42(2), 213-220.

Beauregard, E., & Proulx, J. (2002). Profiles in the offending process of nonserial sexual murderers. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46(4), 386-399.

Beauregard, E., & Proulx, J. (2007). A classification of sexual homicide against men. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 51(4), 420-432.

Beauregard, E., Stone, M. R., Proulx, J., & Michaud, P. (2008). Sexual murderers of children: Developmental, precrime, crime, and postcrime factors. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 52(3), 253-269

Becker, J. V. (1988). Adolescent sex offenders. *Behavioral Therapy*, 11, 185-187

Beech, A. R., Oliver, C., Fisher, D., & Beckett, R. (2006). *STEP 4: The sex offender programme in prison: Addressing the offending behavior of rapists and sexual murders*. Birmingham, UK: The Center for Forensic and Family Psychology.

Beech, A. R., Elliott, I. A., Birgden, A., & Findlater, D. (2008) The internet and child sexual offending: A criminological review. *Aggression and Violent Behavior*, 13, 216-228.

Black, M.C., Basile, K.C., Breiding, M.J., Smith, S.G., Walters, M. L., Merrick, M.T., Chen, J., & Stevens, M. R. (2011). The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.

Bladon, E., Vizard, E., French, L., & Tranah, T. (2006). Young sexual abusers: a descriptive study of a UK sample of children showing sexually harmful behaviors. *The Journal of Forensic Psychiatry and Psychology*, 16, 109-126.

Blair, R. J. R. (2008). Fine Cuts of Empathy and the Amygdala : Dissociable Deficits in Psychopathy and Autism. *The Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 61, 157-170.

- Blake, E., & Gannon, T. (2008). Social perception deficits, cognitive distortions, and empathy deficits in sex offenders. *Trauma, Violence & Abuse, 9*, 34-55.
- Blaske, D., Borduin, C., Henggeler, S., & Mann, B. (1989). Individual, Family, and Peer Characteristics of Adolescent Sex Offenders and Assaultive Offenders. *Developmental Psychology, 25*, 846-855
- Bogaerts, S., Vanheule, S., & Declercq, F. (2005). Recalled parental bonding, adult attachment style, and personality disorders in child molesters: A comparative study. *The Journal of Forensic Psychiatry and Psychology, 16*, 445-458.
- Bohner, G., Siebler, F., & Schmeckler, J. (2006). Social norms and the likelihood of raping: Perceived rape myth acceptance of others affects men's rape proclivity. *Personality and Social Psychology Bulletin, 26*, 286-297.
- Bohner, G., Weisbrod, C., Raymond, P., Barzvi, A., & Schwartz, N. (1993). Salience of rape affects self-esteem: The moderating role of gender and rape myth acceptance, *European Journal of Personality, 23*, 561-579.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: Vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books.
- Breiding, M. J., Smith, S. G., Basile, K.C., Walters, M. L., Chen, J. & Merrick, M.T. (2014). Prevalence and Characteristics of Sexual Violence, Stalking, and Intimate Partner Violence Victimization – National Intimate Partner and Sexual Violence Survey, 2011. *Morbidity and Mortality Weekly Report Surveillance Summaries, 63* (8), 1-18.
- Briere J. & Elliott D. (2003). Prevalence and psychological sequelae of self-reported childhood physical and sexual abuse in a general population of men and women. *Child Abuse and Neglect, 27*, 1205-1222.
- Burgess, A. W., Groth, A. N., Holstrom, L. L., & Sgroi, S. M. (1978). *Sexual assault of children and adolescents*. Lexington, MA: D.C. Heath.
- Burke, D.M., (2001). Empathy in sexually offending and nonoffending adolescent males. *Journal of Interpersonal Violence, 16*, 222-233.
- Burt, M. R. (1983). Justifying personal violence: A comparison of rapists and the general public, *Victimology: An International Journal, 8* (3-4), 131-150.
- Butcher, J. N. (1993). *Minnesota multiphasic personality inventory*. John Wiley and Sons.
- Butler, S., & Seto, M. (2002). Distinguishing two types of adolescent sex offenders. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 41* (1), 83-90. <http://dx.doi.org/10.1097/00004583-200201000-00015>.

- Caffaro, J. V. (2013). *Sibling abuse trauma. Assessment and intervention strategies for children, families, and adults* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
- Caldwell, M. F., Ziemke, M. H., & Vitacco, M. J. (2008). An examination of the Sex Offender Registration and Notification Act as applied to juveniles: Evaluating the ability to predict sexual recidivism. *Psychology, Public Policy, and Law*, *14*(2), 89-114. <http://dx.doi.org/10.1037/a0013241>.
- Caldwell, M., Skeem, J., Salekin, R., & Van Rybroek, G. (2006). Treatment response of adolescent offenders with psychopathy features: A 2-year follow-up. *Criminal Justice and Behavior*, *33*, 571-596.
- Cale, J., Smallbone, S., Rayment-McHugh, S., & Dowling, C. (2015). Offense trajectories, the unfolding of sexual and non-sexual criminal activity, and sex offense characteristics of adolescent sex offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*. <http://dx.doi.org/10.1177/1079063215580968>.
- Canter, D. V., Benell, C., Alison, I.J., & Reddy, S. (2003). Differentiating sex offenses: A behaviorally based thematic classification of stranger rapes. *Behavioral Sciences and the Law*, *21*, 157-174.
- Caputo, A. A., Frick, P. J., & Brosky, S. L. (1999). Family violence and juvenile sex offending: The potential mediating role of psychopathic traits and negative attitudes toward women. *Criminal Justice and Behavior* *26*, 338-356.
- Carner, N. C., Lickel, B., & Janoff-Bulman, R. (2015). Shared perceptions : Morality is embedded in social contexts. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *41*(3), 351-362.
- Carter, J., Hollin, C. R., Stefanska, E. B., Higgs, T., & Bloomfield, S. (2016). The use of crime scene and demographic information in the identification of non-serial sexual homicide. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*. (Advance online publication). <http://dx.doi.org/10.1177/0306624X16630313>.
- Carvalho, J., & Nobre, P.J. (2014). Early maladaptive schemas in convicted sexual offenders: Preliminary findings. *International Journal of Law and Psychiatry*, *37* (2), 210-216.
- Chan, H. C. O. (2015). *Understanding sexual homicide offenders: An intergrated approach*. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.
- Chan, H. C. O., & Beauregard, E. (2016a). Choice of weapon or weapon of choice? Examining the interactions between victim characteristics in single-victim male sexual

- homicide offenders. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 13 (1), 70-88. <http://dx.doi.org/10.1002/jip.1432>
- Chan, H. C. O., & Beauregard, E. (2016b). Nonhomicidal and homicidal sexual offenders: Prevalence of maladaptive personality traits and paraphilic behaviors. *Journal of Interpersonal Violence*, 31 (13), 2259-2290. <http://dx.doi.org/10.1177/0886260515575606>.
- Chan, H.C.O., & Frei, A. (2013). Female sexual homicide offenders: An examination of an underresearched offender population. *Homicide Studies*, 17 (1), 95-118. <http://dx.doi.org/10.1177/1088767912449625>.
- Chan, H. C. O., & Heide, K. M. (2009). Sexual homicide: A synthesis of the literature. *Trauma Violence Abuse*, 10(1), 31-54. <http://dx.doi.org/10.1177/1524838008326478>.
- Chan, H. C. O., Beauregard, E., & Myers, W.C. (2015). Single-victim and serial sexual homicide offenders: Differences in crime, paraphilias, and personality traits. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 25(1), 66-78. <http://dx.doi.org/10.1002/cbm.1925>.
- Chan, H. C. O., Frei, A. M., & Myers, W. C. (2013a). Female sexual homicide offenders: An analysis of the offender racial profiles in offending process. *Forensic Science International*, 233(1-3), 265-272. <http://dx.doi.org/10.1016/j.forsciint.2013.09.011>.
- Chan, H. C. O., Heide, K. M., & Myers, W.C. (2013b). Juvenile and adult offenders arrested for sexual homicide: An analysis of victim-offender relationship and weapon used by race. *Journal of Forensic Sciences*, 58(1), 85-89. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1556-4029.2012.02188.x>.
- Chan, H.C.O., Myers, W.C., & Heide, K.M. (2010). An empirical analysis of 30 years of U.S. juvenile and adult sexual homicide offender data: Race and age differences in the victim-offender relationship, *Journal of Forensic Sciences*, 55(5), 1282-1290.
- Check, J. V. P., & Malamuth, N. M. (1983). Sex role stereotyping and reactions to depictions of stranger versus acquaintance rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 344-356.
- Chiroro, P., Bohner, G., Viki, G. T., & Jarvis, Cl. (2004). Rape myth acceptance and rape proclivity: expected dominance versus expected arousal as mediators in acquaintance-rape situations. *Journal of Interpersonal Violence*, 19(4), 427-442.
- Clarke, J., & Carter, A.J. (2000). Relapse prevention with sexual murderers. In D. R. Laws, S. M. Hudson, & T. Ward (Eds.), *Remaking relapse prevention with sex offenders: A sourcebook* (pp. 389-401). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Cohen, L. J., Grebchenko, Y. F., Steinfeld, M., Frenda, S. J., & Galynker, I. I. (2008). Comparison of personality traits in pedophiles, abstinent opiate addicts, and healthy controls: Considering pedophilia as an addictive behavior. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 196(11), 829-837. <http://dx.doi.org/10.1097/NMD.0b013e31818b4e3d>.
- Cohen, L., McGeoch, P., Watras-Gans, S., Acker, S., Poznansky, M. S. W., Cullen, K., & Itskovich, Y. (2002). Personality impairment in male pedophiles. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 63(10), 912-919.
- Collins, S. J. (1994). Sexual aggression: A discriminant analysis of predictors in a non-forensic sample. *South African Journal of Psychology*, 24, 35-38.
- Colson, M. H., Boyer, L., Baumstarck, K., & Loundou, A. D. (2013). Female sex offenders: A challenge to certain paradigmes. Meta-analysis. *Sexologies*, 22, e109-e117.
- Cortoni, F. (2015). What is so special about female sexual offenders? Introduction to the special issue of female sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 27 (3), 232-234.
- Cozzens, D. (2000). *The Changing face of priesthood*. Collegeville, MN: The Liturgical Press.
- Cyr, M., Wright, J., McDuff, P., & Perron, A. (2002). Intrafamilial sexual abuse: Brother-sister incest does not differ from father-daughter and stepfather-stepdaughter incest. *Child Abuse & Neglect*, 26(9), 957-973.
- D'Abreu, L. C., & Krahe, B. (2014). Predicting sexual aggression in male college students in Brazil. *Psychology of Men & Masculinity*, 15(2), 152-162.
- Davids, O., Londt, M., & Wilson, L. (2015). Imprisoned sex offenders' chronic denial and their childhood family environment. *The Open Family Studies Journal*, 7, 42-47.
- Davis, G. E., & Leitenberg, H. (1987). Adolescent sex offenders. *Psychological Bulletin*, 101, 417-427.
- deMause, L., (2007). The psychology and neurobiology of violence. *The Journal of Psychohistory*, 35(2), 114-142.
- De Young, M. (1988). The indignant page: Techniques of neutralisation in the publications of pedophile organizations. *Child Abuse and Neglect*, 12, 583-591.
- Dietz, P. E., Hazelwood, R. R., & Warren, J. (1990). The sexually sadistic criminal and his offenses. *Bulletin of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 18, 163-178.

- Dobson, A. (2003). Caught in the Net. *Care and Health, 11*, 6-9.
- Dodge, K. A., Pettit, G. S., Bates, J. E., Valente, E., (1995). Social information processing patterns partially mediate the effect of early physical abuse on later conduct problems. *Journal of Abnormal Psychology, 104*, 632-643.
- Dowden C., Bennell C., Bloomfield S. (2007). Advances in offender profiling: a systematic review of the profiling literature published over the past three decades. *Journal of Police and Criminal Psychology, 22*, 44-56.
- Drieschner, K. & Lange, A. (1999). A review of cognitive factors in the etiology of rape: theories, empirical studies, and implications. *Clinical Psychology Review, 19*, 57-77.
- Durkin, K. F. (1997). Misuse of the Internet by pedophiles: Implications for law enforcement and probation practice: *Federal Probation, 61*, 14-18.
- Dyer, W. (2003). *The power of intention: Learning to co-create your world your way*. Carlsbad, CA: Hay House.
- Eisenberg, N., Miller, P. (1987). The relation of empathy to prosocial and related behaviors. *Psychological Bulletin, 101* (1), 91-119.
- El-Zanaty, F., Hussein, E.M., Shawky, G. A., Way., A. A., & Kischor, S. (1996). *Egypt Demographic and Health Survey 1995*. Cairo: National Population Council.
- Elliott, M. (1994). *Female sexual abuse of children*. New York: Free Press.
- Elliott, M. Saradjian, J., & Harris, M. (1997). *The sexual abuse by women of children and teenagers*. Transcript of BBC production. October 6.
- Erickson, W. D., Luxemberg, M. G., Walbeck, N. H., & Seely, R. K. (1987). Frequency of MMPI two point code types among sex offenders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 55*, 566-570.
- 'Ending sexual violence in conflict and beyond'. (2014). *The Lancet, 383*(9934), p. 2019. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(14\)60972-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(14)60972-7).
- Estes, R. J. (2001). *The sexual exploitation of Children: a guide to the empirical literature*. Working paper series of the University of Pennsylvania School of Social Policy & Practice.
- Farrington, D.P. (1995). The development of offending and antisocial behavior from childhood: Key findings from the Cambridge study in delinquent development. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, 36*, 929-964.

- Fehrenbach, P. A., Smith, W., Monastersky, C., & Deisher, R. W. (1986). Adolescent sexual offenders: Offender and offence characteristics. *American Journal of Orthopsychiatry*, 55, 566-570.
- Fernandez, Y. M., Marshall, W. L. (2003). Victim empathy, social self-esteem, and psychopathy in rapists. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 15, 11-25.
- Finkelhor, D. (1994). The international epidemiology of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 18(5), 409-417.
- Finkelhor, D., Hotaling, G., Lewis, I. A. & Smith, C. (1990). Sexual abuse in a national survey of adult men and women: Prevalence, characteristics and risk factors. *Child Abuse and Neglect*, 14, 19-28. doi:10.1016/0145-2134(90)90677-7.
- Finkelhor, D., Williams, L. M., & Burns, N. (1988). *Nursery crimes: Sexual abuse in day care*. Newbury Park: Sage Publications.
- Firestone, P., Bradford, J.M., Greenberg, D.M., Larose, M.R., & Curry, S. (1998). Homicidal and nonhomicidal child molesters: psychological, phallometric, and criminal features. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 10, 305-323.
- Firestone, P. Dixon, K. L., Nunes, K. L., & Bradford, J. M. (2005). A comparison of incest offenders based on victim age. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*: 33, 223-232.
- Flanagan, T., & Maguire, K. (Eds.) (1992). *Sourcebook of Criminal Justice Statistics 1991*. (U. S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics). Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office.
- Folino, J. O. (2000). Sexual homicides and their classification according to motivation: A report from Argentina. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 44(6), 740-750.
- France, K. G., Hudson, S. M. (1993). The conduct disorders and the juvenile sex offender. In: *The Juvenile sex offender*, Barbaree, H. E., Marshall, W. L., Hudson, S. M., New York: Guilford, pp. 225-234.
- Frances, A., & Wollert, R. (2012). Sexual sadism: Avoiding its misuse in sexual violent predator evaluations. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 40, 409-416.
- Friedman, M. (2009). Crossing the time: What makes a rabbi violate sexual boundaries – And what can be done about it? In A. Neustein (Ed.). *Tempest in the temple: Jewish*

communities and child sex scandals (pp. 43 – 59). Waltham, M. A.: Brandeis University Press.

Furby, L., Weinrott, M. R., & Blackshaw, L. (1989). Sex offender recidivism: A review. *Psychological Bulletin*, *105*, 3-30.

Gannon, T. A., Collie, R. M., Ward, T., & Thakker, J. (2008). Rape: Psychopathology, theory and treatment. *Clinical Psychology Review*, *28*, 982-1008.

Gavey, N. (1991). Sexual victimization prevalence among New Zealand university students. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *59*, 464-466.

Gerwinn, H., Pohl, A., Granert, O., van Eimeren, T., Wolff, S., Jansen, O., Deuschl, G., Huchzermeier, C., Stirn, A., Siebner, H.A., & Ponseti, J. (2015). The (in) consistency of changes in brain macrostructure in male paedophiles: a combined T1 – weighted and diffusion tensor imaging study. *Journal of Psychiatric Research*, *68*, 246-253, doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpsychires.2015.07.002>.

Giotakos, O., Vaidakis, N., Markianos, M., Spandoni, P., & Christodoulou, G. N. (2004). Temperament and character dimensions of sex offenders in relation to their parental rearing. *Sexual and Relationship Therapy*, *19*, 141-150.

Girshick, L. B., (2002). No sugar, no spice: Reflections on research on woman-to-woman sexual violence. *Violence Against Women*, *8* (12), 1517.

Glowacz, F., & Born, M. (2013). Do adolescent child abusers, peer abusers, and non-sex offenders have different personality profiles? *European Child Adolescent Psychiatry*, *22* (2), 117-125.

Goodwill, A., Alison, L., & Humann, M. (2009). Multidimensional scaling and the analysis of sexual offence behavior. *Psychology, Crime and Law*, *15*, 517-524.

Grady, M. D., Levenson, J. S., & Bolder, T. (2016). Linking adverse childhood effects and attachment: A theory of etiology for sexual offending. *Trauma, Violence & Abuse*, *15*24838015627147.

Gratzer, T., Bradford, J.M.W. (1995). Offender and offense characteristics of sexual sadists: a comparative study. *Journal of Forensic Science*, *40*, 450-455.

Grayston, A. D., & De Luca, R. V. (1999). Female, perpetrators of child sexual abuse. *Aggression and Violent Behavior*, *4*, 93-106. [http://dx.doi.org/10.1016/S1359-1789\(98\)00014-7](http://dx.doi.org/10.1016/S1359-1789(98)00014-7).

Green, A. H., & Kaplan, M. S. (1994). Psychiatric impairment and childhood victimization experiences in female child molesters. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, *33*, 954-961.

- Greenfeld, L. A. (1996). *Child victimizers: Violent offenders and their victims (rep. no NCJ158625)*. Washington, DC: Bureau of Justice Statistics and the Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
- Gretton, H. M., McBride, M., Hare, R. D., O' Shaughnessy, R., & Kumka, G. (2001). Psychopathy and recidivism in adolescent sex offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 28, 427-449.
- Groth, A. N., & Birnbaum, A. H. (1979). *Men who rape: The psychology of the offender*. New York: Plenum.
- Groth, A. N., & Oliveri, F. (1989). Understanding sexual abuse behavior and differentiating among sexual abusers. In S. Sgroi (Ed.), *Vulnerable populations, Vol. 2* (pp. 309-327) Lexington, MA: Lexington Books.
- Groth, A.N., Burgess, A.W., & Holmstrom, L.L. (1977). Rape: Power, anger, and sexuality. *American Journal of Psychiatry*, 134, 1239-1243, doi: 10.1176/ajp.134.11.1239.
- Groth, A. N., Hobson, W. F., & Gary, T. S. (1982). The child molester: Clinical observations. In J. Conte & D. A. Shore (Eds.), *Social work and child sexual abuse*. New York: Haworth.
- Hall, R.C.W., Hall, R.C.W., 2007. *A profile of pedophilia: Definition, characteristics of offenders, recidivism, treatment outcomes, and forensic issues*. In: Mayo Clinic Proceedings.
- Hall, G. C. N., & Hirschman, R. (1991). Toward a theory of sexual aggression: A quadripartite model. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59, 662-669.
- Hall, G. C. N., Hirschman, R., & Oliver, L. L. (1995). Sexual arousal and arousability to pedophilic stimuli in a community sample of normal men. *Behavior Therapy*, 26(4), 681-694. [http://dx.doi.org/10.1016/S0005-7894\(05\)80039-5](http://dx.doi.org/10.1016/S0005-7894(05)80039-5).
- Hamilton, M. (2013). Adjudicating Sex Crimes as Mental Disease. *Pace Law Review*, 33, 536-539.
- Hanson, R. K., & Morton-Bourgon, K. E. (2005). The characteristics of persistent sexual offenders: A meta-analysis of recidivism studies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 73(6), 1154-1163.
- Hanson, R. K., Gizzarelli, R., & Scott, H. (1994). The attitudes of incest offenders: Sexual entitlement and acceptance of sex with children. *Criminal Justice and Behavior*, 21, 187-202.

- Hare, R. D. (2003). *Manual for the Revised Psychopathy Checklist, 2nd ed.* Toronto, ON: Multi-Heath Systems.
- Harris, G. T., & Rice, M. E. (2009, October). *Rapists' sexual responses to phallometric stimuli emphasizing serious injury to victims: Testing sexual interest in coercion as a paraphilia.* Paper presented at the 28th Annual Research and Treatment Conference of the Association for the Treatment of Sexual Abusers (ATSA), Dallas, TX.
- Harris, G. T., Rice, M. E., Hilton, N. Z., Lalumiere, M. L., & Quinsey, V. L. (2007). Coercive and precocious sexuality as a fundamental aspect of psychopathy. *Journal of Personality Disorders, 22*(1), 1-27.
- Hartman, C. R., Burgess, A. W., & Lanning, K. V. (1984). *Typology of collectors.* In A. W. Burgess & Toronto: Lextington Books.
- Heim, C. M., Mayberg, H. S., Mletzko, T., Nemeroff C. B., & Pruessner, J. C. (2013). Decreased Cortical representation of genital somatosensory field after childhood sexual abuse. *American Journal of Psychiatry, 170*(6), 616-623, doi: <http://dx.doi.org/10.1176/appi.ajp.2013.12070950>.
- Hoertel, N., Le Strat, Y., Schuster, J. P., & Limosin, F. (2012). Sexual assaulters in the United States: Prevalence and psychiatric correlates in a national sample. *Archives of Sexual Behavior, 41*(6), 1382.
- Hoffer, T., Muirhead, Y., Owens, J., & Shelton, J. (2015). Like a puppet on a string: Understanding grooming behaviors of child sex offenders. *Crimes against children: Behavioral and Investigative perspectives from the FBI's behavioral analysis unit.* Washington, DC: Department of Justice (Federal Bureau of Investigation).
- Holmes, R. M. & Holmes, S. T. (1996). *Profiling violent crimes: An investigative tool* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hsu, L. K. G., & Starzynski, J. (1990). Adolescent Rapists and adolescent child sexual assaulters. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 34*, 23-31.
- Hudson, S. M., & Ward, T. (1997). Rape: Psychopathology and theory. In D. R. Laws & W. O'Donohue (Eds.), *Sexual deviance: theory, assessment, and treatment* (pp.332-355). NY: Guilford Press.
- Hudson, S. M., Marshall, W. L., Wales, D., McDoland, E., Bakker, L. W., McLean, A., (1993). Emotional recognition skills of sex offenders. *Annals of Sex Research, 6*, 199-211.

- Hunter, J.A., Figueredo, A. J., Malamuth, N.M., & Becker, J. V. (2003). Juvenile sex offenders: Toward the development of a typology. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 15* (1), 27-48.
- Hunter, J. A. Jr., Lexier L. J., Goodwin, D. W., Browne, P. A., & Denis, C. (1993). Psychosexual, attitudinal and developmental characteristics of juvenile female sexual perpetrators in a residential treatment setting. *Journal of Child and Family Studies, 2*, 317-326.
- James, J., & Proulx, J. (2014). A psychological and developmental profile of sexual murderers: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior, 19*(5), 592-607. <http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2014.08.003>.
- Jenkins, P. (2001). *Beyond tolerance: child pornography on the Internet*. New York: University Press.
- Jewkes, R., Dunkle, K., Rosseli, T., & Garcia-Moreno, C. (2013). Prevalence and risk factors for non-partner rape perpetration: findings from the UN Multi-country Cross-sectional Study on Men and Violence in Asia and the Pasific. *The Lancet Global Health, 1*(4), e 208-218.
- Johansson, A., Santtila, P., Harlaar, N., von der Pahlen, B. Witting K., Algars, M., et.al. (2008). Genetic effects on male sexual coercion. *Aggressive Behavior, 34*, 190-202. doi:10.1002/ab.20230.
- Johansson-Love, J., & Fremouw, W. (2006). A critique of the female sexual perpetrator research. *Aggression and Violent Behavior, 11*(1), 12-26.
- Johansson- Love, J., & Fremouw, W. (2009). Female sex offenders: A controleed comparison of offender and victim/crime characteristics. *Journal of Family Violence, 24*, 367-376.
- Johnson, T. C. (1989). Female child perpetrators: Chidren who molest other children. *Child Abuse and Neglect, 13*, 571-585.
- Johnson-Reid, M., Way, I., (2001). Adolescent sexual offenders: incidence of childhood maltreatment, serious emotional disturbance, and prior offences. *American Journal of Orthopsychiatry, 71*, 120-130.
- Jones, J., Rossman, L., Wynn, B., & Ostovar, H. (2010). Assailants' sexual dysfunction during rape: Prevalence and relationship to genital trauma in female victims. *Journal of Emergency Medicine, 38*, 529-535.

- Katsuta, S., & Hazama, K. (2016). Cognitive distortions of child molesters on probation or parole in Japan. *Japanese Psychological Research*. [online] (Available at <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jpr.12107/pdf>)
- Kemper, T. S., & Kistner, J. A. (2007). Offense history and recidivism in three victim-age-based groups of juvenile sex offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 19(4), 409-424.
- Keppel, R. D., & Walter, R. (1999). Profiling killers: A revised classification model for understanding sexual murder. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 43(4), 417-437.
- Kessler, R. C., McLaughlin, K. A., Green, J. G., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., et al. (2010) Childhood adversities and adult psychopathology in the W.H.O. world mental health surveys. *British Journal of Psychiatry*, 197 (5), 378-385, doi: <http://dx.doi.org/10.1176/appi.ajp.2013.12070950>.
- Kingston, D. A., Seto, M., & Bradford, J., (2009, October). *Sexual Sadism: Excessive violence, phallometric arousal, and diagnostic predictors of recidivism*. Paper presented at the 28th Annual Research and Treatment Conference of the Association for the Treatment of Sexual Abusers (ATSA), Dallas, TX.
- Kirsch, L. G., & Becker, J. V. (2007). Emotional deficits in psychopathy and sexual sadism: Implications for violent and sadistic behavior. *Clinical Psychology Review*, 27, 904-922. doi:10.1016/j.cpr.2007.01.011.
- Knight, R. A., & Guay, J. P. (2006). The role of psychopathy in sexual coercion against women. In C. J. Patrick (Ed.), *Handbook of psychopathy* (pp. 512-532). NY: Guilford Press.
- Knight, R. A., & Prentky, R. A. (1990). Classifying sexual offenders: The development and corroboration of taxonomic models. In W. L. Marshall, D. R. Laws, & H. E. Barbaree (Eds.), *Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment* (pp. 23-52). New York: Plenum.
- Knight, R., Rosenberg, R., & Schneider, B. (1985). Classification of sexual offenders: Perspectives, methods and validation. In A. Burgess (Ed.), *Rape and Sexual Assault: A Research Handbook* (pp. 222-293). New York: Garland.
- Koch, J., Berner, W., Hill, A., & Briken, P. (2011). Sociodemographic and diagnostic characteristics of homicidal and nonhomicidal sexual offenders. *Journal of Forensic Sciences*, 56(6), 1626-1631. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1556-4029.2011.01933.x>.

- Krienert, J. L., & Walsh, J. A. (2007). Sibling sexual abuse: An empirical analysis of offender, victim, and event characteristics in National Incident-Based Reporting System (NIBRS) Data, 2000- 2007. *Journal of Child Sexual Abuse, 20*(4), 353-372.
- Kumari, R. (1995). Rural female adolescence: Indian Scenario. *Social Change, 25*(2-3), 177-188.
- Lalumière, M. L., Quinsey, V. L., Harris, G. T., Rice, M. E. & Trantrimas, C. (2003). Are rapists differentially aroused by coercive sex in phallometric assessments? *Annals of the New York Academy of Sciences, 989*, 211-224.
- Langan, P. A., Smith, E. L., & Durose, M. R. (2003). *Recidivism of sex offenders released from prison in 1994*. Washington, DC: US Department of Justice, Bureau of Justice Statistics.
- Langevin, R., (2003). A study of the psychosexual characteristics of sex killers: can we identify them before it is too late? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 47*, 366-382.
- Langevin, R., & Curone, S. (2004). The use of pornography during the commission of sexual offenses. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 28*, 572-586. <http://dx.doi.org/10.1177/03066224X03262518>.
- Langevin, R., Ben-Aron, M., Wright, P., Marchese, P., & Handy, C. (1988). The sex killer. *Annals of Sex Research, 1*, 263-301.
- Långström, N., & Grann, M. (2000). Risk for criminal recidivism among young sex offenders. *Journal of Interpersonal Violence, 15*, 855-871.
- Långström, N., Sjöstedt, G., & Grann, M. (2004). Psychiatric disorders and recidivism in sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 16*, 139-150.
- Lanning, K. V. (2010). *Child molesters: A behavioral analysis*. NCMEC. Retrieved from: http://www.missingkids.com/en_US/publications/NC70.pdf.
- Latzman, N. E., Viljoen, J. L., Scallora, M. J., & Ullman, D. (2011). Sexual offending in adolescence: A comparison of sibling offenders and nonsibling offenders across domains of risk and treatment need. *Journal of Child Sexual Abuse, 20*(3), 245-263.
- Lawing, K. Frick, P. J., & Cruise, K. R. (2010). Differences in offending patterns between adolescent sex offenders high, or low in callous- unemotional traits. *Psychological Assessment, 22*, 298-305.
- Laws, D., & Marshall, W. (1990). A conditioning theory of the etiology and maintenance of deviant sexual preference and behaviour. In W.L. Marshall (Ed.).

Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment of the offender (pp. 209-229). New York: Plenum Press.

Leclerc, B., & Felson, M. (2014). Routine activities preceding adolescent sexual abuse of younger children. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, <http://dx.doi.org/10.1177/1079063214544331>.

Lee, J. K., Pattison, P., Jackson, H. J., & Ward, T. (2001). The general, common, and specific features of psychopathology for different types of paraphilias. *Criminal Justice and Behavior*, 28, 227-256.

Leroux, E. J., Pullman, L. E., Motayne, G., & Seto, M. C. (2014). Victim age and the generalist versus specialist distinction in adolescent sexual offending. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, <http://dx.doi.org/10.1177/1079063214535814>.

Levenson, J. S., & Socia, K. M. (2015). Adverse childhood experiences and arrest patterns in a sample of sexual offenders. *Journal of Interpersonal Violence*, 0886260515570751 [online]. (Available at:) https://www.researchgate.net/profile/Jill_Levenson/publication/272841184_Adverse_Childhood_experiences_and_Arrest_Patterns_in_a_Sample_of_Sexual_Offenders/links/55af9cf008aeb9239915d71c.pdf.

Lewis, C. F., Stanley, C. R. (2000). Women accused of sexual offences. *Behavioral Sciences and the Law*, 18(1), 73-81.

Long, M. L., Alison, L. A., & McManus, M. A. (2013). Child pornography and likelihood of contact abuse: A comparison between contact child sexual offenders and noncontact offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 25(4), 370-395.

Lovett, B. J., Sheffield, R. A. (2007). Affective empathy deficits in aggressive children and adolescents: a critical review. *Clinical Psychology Review*, 27, 1-13.

Lussier, P., van den Berg, C., Bijleveld, C. & Hendriks, J. (2012). A developmental taxonomy of juvenile sex offenders for theory, research, and prevention: The adolescent-limited and the high-rate slow desister. *Criminal Justice and Behavior*, 39, 1559-1581.

MacCulloch, M., Gray, N., & Watt, A. (2000). Britain's sadistic murderer syndrome reconsidered: An associative account of the aetiology of sadistic sexual fantasy. *Journal of Forensic Psychiatry*, 11, 401-418. doi:10.1080/09585180050142606.

- Malamuth, N. M. (1981) Rape fantasies as a function of exposure to violent-sexual stimuli. *Archives of Sexual Behavior*, 10(1), 33-47. <http://dx.doi.org/10.1007/BF01542673>.
- Malamuth, N. M. (1981). Male Honor and Female Infidelity: Implicit Cultural Scripts that Perpetuate Domestic Violence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 997-1010.
- Malamuth, N. M. (2003). Criminal and non-criminal sexual aggressors: Integrating psychopathy in a hierarchical-mediational confluence model. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 989, 33-58. doi:10.1111/j.1749-6632.2003.tb07292.x.
- Malamuth, N. M., & Brown, L. M. (1994). Sexually aggressive men's perceptions of women's communications: Testing three explanations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 699-712.
- Maniglio, R. (2012). The role of parent-child bonding, attachment, and interpersonal problems in the development of deviant sexual fantasies in sexual offenders. *Trauma, Violence & Abuse*, 13, 83-96.
- Margolin, L. (1991). Child sexual abuse by nonrelated caregivers. *Child Abuse & Neglect*, 15, 213-221.
- Marolla, J., & Scully, D. (1986). Attitudes towards women, violence, and rape: A comparison of convicted rapists and other felons. *Deviant Behavior*, 7, 337-355.
- Marshall, W. L. (2000). Revisiting the use of pornography by sexual offenders: Implications for theory and practice. *Journal of Sexual Aggression*, 6, 67-78. <http://dx.doi.org/10.1080/13552600008413310>.
- Marshall, W. L., & Barbaree, H. E. (1990). An integrated theory of the etiology of sexual offending. In W. L. Marshall, D. R. Laws, & H. E. Barbaree (Eds.), *Handbook of Sexual Assault: Issues, Theories, and Treatment of the Offender* (pp. 257-275) New York Plenum.
- Marshall, W. L., & Hall, G. C. N. (1995). The value of the MMPI in deciding forensic issues in accused sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 7, 205-219.
- Marshall, W. L., Barbaree, H. E., & Fernandez, Y. M. (1995). Some aspects of social competence in sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 7, 113-127.

- Marshall, W. L., Fernandez, Y. M., & Cortoni, F. (1999). Rape. In V. B. Vanntasse H & M. Hersen (Eds.) *Handbook of Psychological Approaches with Violent Offenders* (pp. 245-266). New York: Plenum.
- Marshall, W. L., Hamilton, K., & Fernandez, Y. (2001). Empathy deficits and cognitive distortions in child sex offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, *13*, 123-130. <http://dx.doi.org/10.1177/107906320101300205>.
- Marshall, W. L., Laws, D. R., & Barbaree, H. E. (1990). *Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment of the offender*. USA. Plenum Press.
- Marshall, W. L., Marshall, L. E., Serran, G. A., & Fernandez, Y. M. (2006). *Treating sexual offenders: An integrated approach*. New York: Routledge.
- Marshall, W. L., Marshall, L. E., Serran, G. A., & O' Brien, M. D. (2009). Self-esteem, shame, cognitive distortions and empathy in sexual offenders: Their intergration and treatment implications. *Psychology, Crime, & Law*, *15*(2), 217-234.
- Maruna, S., & Mann, R. E. (2006). A fundamental attribution error? Rethinking cognitive distortions. *Legal and Criminological Psychology*, *11*, 155-177.
- Mathews, R., Matthews, J. K., & Speltz, K. (1989). *Female sexual offenders: An empirical study*. Orwell, VT: The Safer Society Press.
- Matthews, J. K., Mathews, R., & Speltz, K. (1991). Female sexual offenders: A typology. In M. Q. Patton (Ed.), *Family sexual abuse: Frontline research and evaluation*. Newbury Park: Sage Publications.
- McCuish, E. C., Lussier, P., & Corrado, R. R. (2015). Examining antisocial behavioral antecedents of juvenile sexual offenders and juvenile non-sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, *27*, 414-438.
- McCuish, E. M., Corrado, R. R., Lussier, P., & Hart, S. D. (2014). Psychopathic traits and offending trajectories from early adolescence to adulthood. *Journal of Criminal Justice*, *42*, 66-76.
- McKibbin, W. F. Shackelford, T. K. Goetz, A. T., & Starratt, V. G. (2008). Evolutionary psychological perspectives on rape. In J. D. Duntley, & T. K. Shackelford (Eds.), *Evolutionary forensic psychiatry: Darwinian foundations of crime and law* (pp. 101-120). New York: Oxford University Press.
- McLeod, D. A., & Craft, M. L. (2015). Female sexual offenders in child sexual abuse cases: National trends associated with child protective services system entry, exit, utilization, and socioeconomics. *Journal of Public Child Welfare*, *9*, 399-416.

- McWhorter, S. K., Stander, V. A., Merrill, L. L., Thomsen, C. J., & Milner, J. S. (2009). Reports of Rape Reperpetration by Newly Enlisted Male Navy Personnel. *Violence and Victims, 24*, 204-219.
- Meloy, J. R. (2000). The nature and dynamics of sexual homicide: An integrative review. *Aggression and Violent Behavior, 5*(1), 1-22. [http://dx.doi.org/10.1016/S1359-1789\(99\)00006-3](http://dx.doi.org/10.1016/S1359-1789(99)00006-3).
- Meloy, J. R. (2001). *The mark of Cain: Psychoanalytic insight and the psychopath*. Hillsdale, NJ: The Analytic Press.
- Miller, L. (2000). The predator's brain: Neuropsychodynamics of serial killers. In L. B. Schlesingerb(Ed.), *Serial offenders: Current thought, recent findings, unusual syndromes* (pp. 135-166). Boca Raton: CRC Press.
- Miller, T. R., Cohen, M. A., & Wiersema, B. (1996), Victim costs and consequences: A new look (NCJ155282). Retrieved from the U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/victcost.pdf>.
- Miller, M. W., Geddings, V. J., Levenston, G. K., & Patrick, C. J. (1994). *The personality characteristics of psychopathic and non-psychopathic sex offenders*. Paper presented at the biennial meeting of the American Psychology-Law Society (Division 41 of the American Psychological Association), Santa Fe.
- Milner, R. J., & Webster, S. D. (2005). Identifying schemas in child molesters, rapists, and violent offenders. *Sexual Abuse: A journal of Research and Treatment, 17*, 425-439.
- Moffitt, T. E. (1993). "Life-course-persistent" and "adolescent-limited" antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review, 100*, 674-701.
- Moffitt, T. E., Caspi, A., Rutter, M., & Silva, P. A. (2001). *Sex differences in antisocial behavior: Conduct disorder, delinquency, and violence in the Dunedin Longitudinal Study*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Morgenthaler, F. (1974). Die Stellung der Persionen in Metapsychologie und Technik. [The status of perversions in metapsychology and technic]. *Psyche, 28*, 1077-1098.
- Morell, L. M., & Burton, D. L. (2014). An exploration of psychopathy in self-report measures among juvenile sex offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 58*, 550-556.

- Myers, W. C., & Chan, H. C. O. (2012). Juvenile homosexual homicide. *Behavioral Sciences & the Law*, 30(2), 90-102. <http://dx.doi.org/10.1002/bsl.2000>.
- Nathan, P., & Ward, T. (2001). Females who sexually abuse children: Assessment and treatment issues. *Psychiatry, Psychology and Law*, 8, 44-55.
- Nathan, P., & Ward, T. (2002). Female sex offenders: Clinical and demographic features. *Journal of Sexual Aggression*, 8, 5-21. doi:101080/13552600208413329.
- Neuwirth, W., & Eher, R. (2003). What differentiates anal rapists from vaginal rapists? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47, 482-488.
- Nitschke, J., Blendl, V., Ottermann, B., Osterheider, M., & Mokros, A. (2009). Severe sexual sadism-an underdiagnosed disorder? Evidence from a sample of forensic patients. *Journal of Forensic Sciences*, 54, 685-691. doi:10.1111/j.1556-4029.2009.01038.x.
- O'Halloran, M., Carr, A., O'Reilly, G., et al. (2002). Psychological profiles of sexually abusive adolescents in Ireland. *Child Abuse and Neglect*, 26, 349-370.
- Oliver, C. J., Beech, A. R., Fisher, D., & Beckett, R. (2007). A comparison of rapists and sexual murderers on demographic and selected psychometric measures. In J. Proulx, E. Beaugard, M. Cusson, & A. Nicole (Eds.), *Sexual Murderers: A comparative analysis and new perspectives* (pp. 159-174). Chichester, UK: John Wiley & Sons Ltd.
- Owens, J. N., Eakin, J. D., Hoffer, T., Muirhead, Y., & Shelton, J. L. E. (2016). Investigative aspects of crossover offending from a sample of FBI online child sexual exploitation cases. *Aggression and Violent Behavior*, 30(16), 3-14.
- Parks, G. A., & Bard, D. E. (2006). Risk factors for adolescent sex offender recidivism: Evaluation of predictive factors and comparison of three groups based upon victim type. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 18(4), 319-342.
- Pflugrad, D. M., & Allen, B. P. (2012). A grounded theory analysis of sexual sadism in females. *Journal of Sexual Aggression*, 18, 325-337.
- Pflugrad, D. M., & Cortoni, F. (2015). Women who sexually offend: A case study. In D. T. Wilcox, T. Garrett, & L. Harkins (Eds.), *Sexual offender treatment: A case study approach to issues and interventions* (pp. 181-198). Hoboken, NY: John Wiley & Sons.
- Plante, T. G., & Aldridge, A. (2005). Psychological patterns among Roman Catholic clergy accused of sexual misconduct. *Pastoral Psychology*, 54, 73-80.

- Plante, T. G., & Daniels, C. (2004). The sexual abuse crisis in the Roman Catholic Church: What psychologists and counselors should know. *Pastoral Psychology*, *52*, 381-393.
- Polaschek, D. L. L., & Gannon, T. A. (2004). The implicit theories of rapists: What convicted offenders tell us. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, *16*, 299-315.
- Polaschek, D. L. L., & Ward, T. (2002). The implicit theories of potential rapists: What questionnaires tell us. *Aggression and Violent Behavior* *7*, 385-406.
- Polaschek, D. L. L., Ward, T., & Hudson, S. M. (1997). Rape and rapists: Theory and Treatment. *Clinical Psychology Review*, *17*, 117-144.
- Pollak, S. D., Kistler, D. J., 2002. Early experience is associated with the development of categorical representations for facial expressions of emotion. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America *99*, 9072-9076.
- Print, B., & Morrison, T. (2000). Treating adolescents who sexually abuse others. In C. Itzin (Ed.), *Home truths about child sexual abuse: influencing policy and practice*. London: Routledge.
- Proulx, J., & Beauregard, E. (2009). Decision making during the offending process: An assessment among subtypes of sexual aggressors of women. In A. R. Beech, L. A. Craig, & K. D. Browne (Eds.), *Assessment and treatment of sex offenders: A handbook* (pp. 181-197). John Wiley & Sons.
- Proulx, J., & Beauregard, E. (2014). Pathways in the offending process of extrafamilial sexual aggressors against women. In J. Proulx, E. Beauregard, P. Lussier, & B. Leclerc (Eds.), *Pathways to sexual aggression* (pp. 71-109). New York, United States: Routledge.
- Proulx, J., Beauregard, E., Cusson, M., & Nicole, A. (Eds.). (2007). *Sexual murderers: A comparative analysis and new perspectives*. Winchester, UK: John Wiley and Sons.
- Pullman, L. E., Leroux, E. J., Motayne, G., & Seto, M. C. (2014). Examining the developmental trajectories of adolescent sexual offenders. *Child Abuse & Neglect*, *38*(7), 1249-1258.
- Quayle, E., & Taylor, M. (2001). Child seduction and self-representation on the Internet. *Cyberpsychology & Behavior*, *4*(5), 597-608.
- Quayle, E., & Taylor, M. (2002). Child pornography and the Internet: Perpetuating a cycle of abuse.

- Quayle, E., & Jones, T. (2011). Sexualized images of children on the internet. *Sexual Abuse, 23*, 7-21, <http://dx.doi.org/10.1177/1079063210392596>.
- Radford, L., Corral, S., Bradley, C., Fisher, H., Bassett, C., Howat, N., & Collishaw, S. (2011). *Child abuse and neglect in the UK today*. London: NSPCC.
- Rapaport, K., & Posey, C. (1991). Sexually coercive males: In A. Parrot and L. Bechhofer (Eds). *Acquaintance Rape: The Hidden Crime*. New York: John Wiley and Sons.
- Ressler, R. K., Burgess, A. W., & Douglas, J. E. (1988). *Sexual homicide: Patterns and motives*. New York, NY: The Free Press.
- Richards, K. (2011). *Misperceptions about child sex offenders*. Australian Institute of Criminology.
- Romero-Sánchez, M., Durán, M., Carretero-Dios, H., Megías, J. L., & Moya, M. (2010). Exposure to Sexist Humor and Rape Proclivity: The Moderator Effect of Aversiveness Ratings. *Journal of Interpersonal Violence, 25*(12), 2339-2350.
- Rosencrans, B., Bear, E. (1997). *The last secret: daughters sexually abused by mothers*. Brandon, V. T: Sater Society Press.
- Rowan, E. L., Rowan, J. B., & Langelier, P. (1990). Women who molest children. *Bulletin of the American Academy of Psychiatry and the Law, 18*, 79-83.
- Ryan, G., Miyoshi, T., Metzner, J., Krugman, R., & Fryer, G. (1996). Trends in a national sample of sexually abusive youths. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, 35*(1), 17-25.
- Salter, D., McMillan, D., Richards, M., Talbot, T., Hodges, J., Bentorim, A., Hastings, R., Stevenson, J., & Skuse, D. (2003). Development of sexually abusive behavior in sexually victimised males: A longitudinal study. *The Lancet, 362* (9356), 471-476.
- Sandler, J. C., & Freeman, N. J. (2007). Typology of female sex offenders: A test of Vandiver and Kercher. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 19*, 73-89. doi:10.1007/s11194-007-9037-4.
- Sanday, P. R. (1981). The socio-cultural context context of rape: A cross-cultural study. *Journal of Social Issues, 37*(4), 5-27
- Sandler., J., & Freeman, N. (2009). Female sex offender recidivism: A large-scale empirical analysis. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 21*(4), 455-473.
- Saradjian, J., & Hanks, H. (1996). *Women who sexually abuse children: from research to clinical practice*. New York: Wiley.

- Schlesinger, L. B. (2004). *Sexual murder: Catathymic and compulsive homicides*. Boca Raton, FL: CRC Press.
- Schmitt, D. P., Shackelford, T. K., & Buss, D. M. (2001). Are men really more “oriented” toward short-term mating than women? A critical review of theory and research. *Psychology, Evolution & Gender*, 3, 211-239.
- Schwartz, M. D., & DeKeseredy, W. S. (2000) Aggregation bias and woman abuse: Variations by male peer support, region, language and school type. *Journal of Interpersonal Violence*, 15, 555-565.
- Scully, D. (1988). Convicted rapists’ perceptions of self and victim: Role taking and emotions. *Gender and Society*, 2, 200-213.
- Scully, D. (1990). *Understanding sexual violence: A study of convicted rapists*. London: Routledge.
- Sedekides, C., Meek, R., Alicke, M. D., & Taylor, S. (2014). Behind bars but above the bar: Prisoners consider themselves more prosocial than non-prisoners. *British Journal of Social Psychology*, 53, 396-403.
- Seto, M. C. (2008). *Pedophilia and sexual offending against children*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Seto, M. C. (2015). *Internet-facilitated sexual offending*. [online]. National Criminal Justice Association (NCJA) & United States of America. <http://www.smart.gov/SOMAPI/printerFriendlyPDF/adult-sec4.pdf>.
- Seto, M. C. (2017). The puzzle of male chronophilias. *Archives of Sexual Behavior*, 46(1), 3-22, doi: <http://dx.doi.org/10.1007/s10508-016-0799-y>.
- Seto, M. C., & Eke, A. W. (2005). The criminal histories and later offending of child pornography offenders. *Sexual Abuse*, 17, 201-210. <http://dx.doi.org/10.1177/107906320501700209>.
- Seto, M. C., & Lalumière, M. L. (2010). What is so special about male adolescent sexual offending? A review and test of explanations through meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 136, 526-575. <http://dx.doi.org/10.1037/a0019700>.
- Seto, M. C., Cantor, J. M., & Blanchard, R. (2006). Child pornography offenses are a valid diagnostic indicator of pedophilia. *Journal of Abnormal Psychology*, 115, 610-615. <http://dx.doi.org/10.1037/0021-843X.115.3.610>.
- Seto, M. C., Hanson, R. K., & Babchishin, K. M. (2011). Contact sexual offending by men with online sexual offenses. *Sexual Abuse*, 23, 124-145. <http://dx.doi.org/10.1177/1079063210369013>.

- Seto, M. C., Wood, J. M., Babchishin, K. M., & Flynn, S. (2012). Online solicitation offenders are different from child pornography offenders and low risk contact sexual offenders. *Law and Human Behavior, 36*(4), 230-320. <http://dx.doi.org/10.1037/h0093925>.
- Shaw, M., Quezada, S.A., & Zárate, M.A. (2011). Violence with a conscience: Religiosity and moral certainty as predictors of support for violent warfare. *Psychology of Violence, 1*(4), 275-286.
- Sheenan, V., & Sullivan, J. (2010). A qualitative analysis of child sex offenders involved in the manufacture of indecent images of children. *Journal of Sexual Aggression, 16*(2), 143-167.
- Sheldon, K., & Howitt, D. (2007). *Sex offenders and the internet*. England: John Wiley & Sons, Ltd.
- Sigre-Leirós, V., Carvalho, J., & Nobre, P. (2015). Cognitive schemas and sexual offending: Differences between rapists, pedophilic and nonpedophilic child molesters, and non-sexual offenders. *Child Abuse & Neglect, 40*, 81-92.
- Simons, D. A., Wurtele, S. K., & Durham, R. L. (2008). Developmental experiences of child sexual abusers and rappists. *Child Abuse & Neglect, 32*, 549-560.
- Sipe, A. W. R. (1995). *Sex, priests, and power: Anatomy of a crisis*. New York: Bruner/Mazel.
- Sipe, R., Jensen, E. L., & Everett, R. S. (1998). Adolescent sexual offenders grown up. Recidivism in young adulthood. *Criminal Justice and Behavior, 25*, 109-124.
- Skuse, D., Bentovim, A. Hodjes, J., Stevenson, J., Andreou, C., Lanyado, M., et al., (1998). Risk factors for development of sexually abusive behavior in sexually victimised adolescent boys: Cross section study. *British Medical Journal, 317*, 175-179.
- Smallbone, S. W., & McCabe, B. A. (2003). Childhood attachment, childhood sexual abuse, and onset of masturbation among adult sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 15*(1), 1-9.
- Smith, H. & Israel, E. (1987). Sibling incest: A study of the dynamics of 25 cases. *Child Abuse & Neglect, 11*(1), 101-118.
- Smith, S. G., Chen, J., Basile, K. C., Gilbert, L. K., Merrick, M. T., Patel, N., Walling, M. & Jain, A. (2017). The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010-2012 State Report. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.

- Smith, D. W., Letourneau, E. J., Saunders, B. E., Kilpatrick, D. G., Resnick, H. S., & Best, C. L. (2000). Delay in disclosure of childhood rape: Results from a national survey. *Child Abuse and Neglect*, 24, 273-287. [http://dx.doi.org/10.1016/S0145-2134\(99\)00130-1](http://dx.doi.org/10.1016/S0145-2134(99)00130-1).
- Stefánska, E. B., Carter, A. J., Higgs, T., Bishopp, D., & Beech, A. R. (2015). Offence pathways of non-serial sexual killers. *Journal of Criminal Justice*, 43(2), 99-107. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2015.01.001>.
- Stoltenborgh, M., van Ijzendoorn, M. H., Euser, E. M., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2011). A global perspective on child sexual abuse: Meta-analysis of prevalence around the world. *Child Maltreatment*, 16(2), 79-101.
- Strain, M., Saucier D., & Martens, A. (2015). Sexist humor in Facebook profiles: Perceptions of humor targeting women and men. *Humor*, 28(1), 119-141.
- Strickland, S.M. (2008). Female sex offenders: exploring issues of personality, trauma, and cognitive distortions. *Journal of Interpersonal Violence*, 23, 474-489.
- Struckman-Johnson, C. (1988). Forced sex on dates: It happens to men, too. *Journal of Sex Research*, 24, 234-241.
- Struckman-Johnson, C., Struckman-Johnson, D., & Anderson, P. (2003). Tactics of sexual coercion: When men and women won't take no for an answer. *Journal of Sex Research*, 40(1), 83.
- Sullivan, J., & Beech, A. (2004). A comparative study of demographic data relating to intra-and extra-familial child sexual abusers and professional perpetrators. *Journal of Sexual Aggression*, 10, 39-50. <http://dx.doi.org/10.1080/13552600410001667788>.
- Tardif, M., Auclair, N., Jacob, M., & Caprentier, J. (2005). Sexual abuse perpetrated by adult and juvenile females: An ultimate attempt to resolve a conflict associated with maternal identity. *Child Abuse and Neglect*, 29(2), 153-167. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2004.05.006>.
- Tate, T. (1990). *Child Pornography: An investigation*. London: Methuen.
- Taylor, J. F. (2003). Children and young people accused of child sexual abuse: a study within a community. *Journal of Sexual Aggression*, 9, 57-70.
- Taylor, M., & Quayle, E. (2003). *Child pornography: An internet crime*. New York: Brunner-Routledge.
- Taylor, M., Quayle, E., & Holland, G. (2001). La pornographie infantile, l'Internet et les comportements délinquants. *ISUMA The Canadian Journal of Policy Research*, 2(2), 1-12.

- Tidefors, I., Arvidsson, H., Ingevaldson, S., & Larsson, M. (2010). Sibling incest: A literature review and a clinical study. *Journal of Sexual Aggression, 16*(3), 347-360.
- Tjaden, P., & Thoennes, N. (2006). *Extent, Nature, and Consequences of Rape Victimization: Findings From the National Violence Against Women Survey*. Special Report Washington, D. C.: National Institute of Justice and the Centers for Disease Control and Prevention.
- Travin, S., Cullen, K. & Protter, B. (1990). Female sex offenders: Severe victims and victimizers. *Journal of Forensic Sciences, 35*, 140-150.
- Turchik, J. A. (2012). Sexual victimization among male college students: Assault severity, sexual functioning, and health risk behaviors. *Psychology of Men & Masculinity, 13*(3), 243-255.
- Turchik, J. A., & Edwards, K. M. (2012). Myths about male rape: A literature review. *Psychology of Men & Masculinity, 13*(2), 211-226.
- Van Ness, S. R. (1984). Rape as instrumental violence: a study of offenders. *Journal of Offender Counseling, Services & Rehabilitation, 9*, 161-170.
- Vandiver D. (2006). Female sex offenders: A comparison of solo offenders and co-offenders. *Violence and Victims, 21*, 339-354.
- Vandiver, D. M., & Kercher, G. (2004). Offender and victim characteristics of registered female sexual offenders in Texas: A proposed typology of female sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 16*(2), 121-137.
- Vandiver, D. M., & Walker, J. T. (2002). Female sex offenders: An overview and analysis of 40 cases. *Criminal Justice Review, 27*(2), 284.
- Veneziano, C., Veneziano, L. (2002). Adolescent sex offenders: a review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse, 3*, 247-260.
- Vick, J., McRoy, R., & Mathews, B. M. (2002). Young female sex offenders: Assessment and treatment issues. *Journal of Child Sexual Abuse, 11*, 1-23.
- Ward, T., & Beech, T. (2006). An integrated theory of sexual offending. *Aggression and Violent Behavior, 11*, 44-63, doi:10.1016/j.avb.2005.05.002.
- Ward, T., Hudson, S. M., Johnston, L., & Marshall, W. L. (1997). Cognitive distortions in sex offenders: An integrative review. *Clinical Psychology Review, 17*, 479-507.
- White, J. W., & Smith, P. H. (2004). *A longitudinal perspective on physical and sexual intimate partner violence against women*. Washington, DC: National Institute of Justice, NCJ.

- White, M. D., & Terry, K. J. (2008). Child Sexual abuse in the Catholic Church: Revisiting the rotten apples explanation. *Criminal Justice and Behavior*, 35, 658-678.
- Wilhelm, H. (2015) The “Rape Culture” Lie: Zero Shades of Grey. *Comentary (New York, NY)*, 139(3), 24-29.
- Williams, J. R., Ghandour, R. M., & Kub, J. E. (2009). Female perpetration of violence in heterosexual intimate relationships: Adolescence through adulthood. *Trauma, Violence & Abuse*, 9(4), 227-249.
- Williams, K. S., & Biere, D. M. (2014). An incident-based comparison of female and male sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 27(3), 235-257.
- Wilson, D., & Jones, T. (2008). «In my own world»: A case study of a paedophile’s thinking and doing and his use of the internet. *The Howard Journal of Criminal Justice*, 47, 107-120. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1468-2311.2008.00512.x>.
- Wolak, J., Finkelhor, D., & Mitchell, K. (2005). *Child pornography possessors arrested in internet-related crimes: Findings from the National Juvenile Online Victimization Study*. Alexandria, VA: National Center for Missing and Exploited Children.
- Woodworth, M., & Porter, S. (2002). In cold blood: Characteristics of criminal homicides as a function of psychopathy. *Journal of Abnormal Psychology*, III, 436-445. doi:10.1037//0021-843x.111.3.436.
- World Health Organization (1992). *10th rev. International statistical classification of diseases and related health problems, vol.1*, Geneva, Switzerland: WHO Press.
- World Health Organization (2004). *International Statistical Classification of diseases and health related problems, tenth revision*, Vol. F (2nd ed.). Geneva, Switzerland: WHO Press.
- Yates, P. M., Hucker, S. J., & Kingston, D. A. (2008). Sexual Sadism: Psychopathology and theory. In D. R. Laws & W. T. O’Donohue (Eds.), *Sexual deviance: Theory, assessment, and treatment* (2nd ed., pp. 213-230). New York: The Guilford Press.
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weishaar, M. E. (2003). *Schema Therapy: A practitioner’s guide*. New York: The Guilford Press.